

Šaljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral

Anton Brezovnik

učitelj.

Ljubljana.

Natisnila in založila »Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg«.

1884.

Predgovor.

Če znamo društvo razveseljevati, pridobimo si srca vseh. Smeh je dobrota, znamenje, da je srce s seboj spravljeno; da je duša v blagodejnem enakotežji; da je cel znotranji človek tako po vsem s seboj zadovoljen. Kdor me k smehu prisili, ta je moj prijatelj, temu sem dolžan hvalo. Snov za prisrčen smeh je pogostem več vredna, kot kak dar ali milost. Ni je na svetu stvari, koja bi znotranjega človeka tako pri zdravji ohranila, kot prava šala. Brez šale bil bi svet grobišče, življenje prava muka; kajti v šali še, le zadobi življenje občut in čutstvo, izvirnost in istino. Kar je sol jedilom, to je humor (šala) življenju. «Humor zgubljen, življenje zgubljeno», pravi K. Bühler. To misel uvaževajo tudi mnogi naši časniki ter prinašajo v svojih predalih redno nekaj kratkočasnic, da bi tako njih čitatelji vsaj za kratek čas pozabili posvetne težave ter se veselili zdrave šale. Marsikateri Slovenec zna celo kopico najboljših smešnic, s kterimi zna v vsakem društvu vzbuditi dokaj smeha. Ker pa smo do sedaj pogrešali posebne večje zbirke takih kratkočasnic, lotil sem se jaz tega dela. Premal národič, da bi zamogli imeti za vsak stan posebno tako zbirko, zbral sem šaljic

iz vseh stanov skupaj v eno knjigo. Vendar sem pri zbiranju skrbno pazil na to, da ne želim nijednega stanu, nijedne starosti, nijednega spola. Skrbno izogibal sem se tudi vseh podlostij, sploh vsega, kar bi utegnilo koga pohujšati ali ob dobro voljo spraviti; gledal sem le, da podam dobro zdravilo proti dolgočasnosti in pobitosti. Nabral pa sem te kratkočasnice po raznih krajih: nekaj vzel sem jih iz naših domačih časnikov (n. pr. iz «Vrtca», «Slov. Gospodarja», «Slov. Naroda», «Novic» i. dr.), nekaj poslovenil sem jih iz drugih jezikov, nekaj pa je vmes tudi izvirnih, še nikjer natisnenih.

Nadejam se, da podam s to knjižico Slovencem, ki so «radi vesel'ga srca», dobrodošlo zbirko ter želim, da bi jim prebiranje te knjižice napravilo toliko veselja, kot meni nje pisanje.

Vojnik pri Celji, dne 24. februarja 1884.

Nabiratelj.

Iz duhovskega življenja.

Kaj pomaga vse pridigovanje.

«Danes bodo novi gospod župnik prvikrat pridigovali», pogovarjali so se v cerkev gredé kmetje grajske vasi; «radi bi vedeli, kaj novi gospod znajo.»

Novi gospod župnik pa je pridigoval lepo v srce segajočo pridigo o marsikteri zapovedi, tako, da so se kmetje prav zadovoljni še ves teden o njej pogovarjali.

Drugo nedeljo pa župnik ni pridigoval in tudi še tretjo nedeljo ne, tem pridnejše pa je hodil okoli po polji in gozdu, po hišah in vrtih ter opazeval dejanje in nehanje kmetov. Četrto nedeljo pa stopi župnik zopet na prižnico ter pové v drugič ravno ono pridigo. Kmetje so začetkom poslušali, potem malo debelo gledali in na potu domu o stari in novi pridigi razno govorili.

Zopet minejo štirji tedni in župnik pride vnovič na prižnico ter govori ono prvo pridigo od besede do besede uže tretjič.

Na to postanejo kmetje razdraženi, majajo z glavami, šepetajo ter kažejo prav očitno svojo nevoljo. Komaj ko opravilo mine, vtakne zunaj pred cerkvijo nekaj največih kričačev glave skupaj ter sklenejo z župnikom zavoljo tega čudnega pridigovanja prav resno spregovoriti. Cela truma se podá

v farovž, mojster šivanka je njih vodja in besednik. Pol v jezi, pol v bojazni začne župniku, ko jih vpraša, kaj želé, tako-le govoriti:

«Pa, gospod župnik, mi bi vendar radi vedeli, ali nam res nič drugega pridigovati ne znate?» — «O, vi ničvredni svojeglavneži», odgovori župnik nevoljno, «jaz naj bi vam uže novo pridigo napravil, ko še po oni prvi niste živeti začeli? Storite pred ono, kar sem vam v prvi pridigi rekel, potem vam bom uže drugo napravil. Če pa tega nočete, je uže ena pridiga preveč.»

Kmetje se zmuznejo eden za drugim, ven in mojstra šivanko je celó sram. Je-li pa je to kaj pomagalo, ne vem, drugače bi se drugod lahko kaj takega poskusilo.

Pomoček zoper spanje pri pridigah.

Nek pridigar si je enkrat zeló prizadeval prav dobro pridigovati, pa mnogo njegovih poslušalcev je spalo. Pridigar se nekaj časa niti ne zmeni za nje, temuč pridiguje naprej. Ko pa poslušalci vedno le spijo, obmolkne ter jih opazuje. Sedaj postanejo radovedni, kaj ta molk pomeni, se zdramijo, vzbujajo tudi svoje sosede in gledajo prav pozorno na pridigarja. Smeje se maja pridigar glavo in pravi: «Ste pač čudni ljudje; če pridigujem spite, če pa molčim, ste pozorni in bi radi poslušali!»

Še drugi pomoček, poslušalce iz spanja spraviti.

Če kak pridigar vidi, da njegovi poslušalci niso pazljivi ali da celó spijo, naj stori tako, kot dr. Alymer, škof londonski. Ko ta nekedaj vidi, da večji del njegovih poslušalcev spi, začne na glas iz he-

brejskega sv. pisma, koje je pri sebi imel, čitati. Ko takoj vsi pozorni postanejo, reče jim škof: «Kakšni ste vendar! Vi pazljivo poslušate, če vam kaj čitam, česar niti besedice ne razumete; če pa z vami govorim v vašem materinem jeziku o rečeh, ki vaš dušni blagor zadevajo, pa — spite.»

Ženska v cerkvi nima govoriti!

Nek župnik je v svoji pridigi faranom razlagal evangelij, govoreč o onih dveh v Emavs idočih mladeničih. Zgodi se pa, da neko v cerkev idočo kmetico dva mesarja srečata in jo vprašata, ima li kaj telet na prodaj. Žena gre z njima nazaj in ko teleta proda, hiti zopet v cerkev k pridigi, ktere pa uže precej zamudi. Ravno ko v cerkev stopi, govori župnik o onih dveh svetopisemskih mladeničih ter vpraša: «Kdo sta bila ta dva?» Žena odgovori: «E, dva mesarja sta bila, gospod župnik, ki sta šla teleta kupovat.» — «Kaj», odgovori župnik, «mesarja, buča neumna! Učenca Kristusova sta bila.»

Kako se človek zagovori.

Nek pridigar, hoteč svojim faranom potrebo prave pokore prav živo pred oči staviti, navede med drugimi vzroki tudi to: da se marsikteri zvečer zdrav in vesel v posteljo vleže, zjutraj pa mrtev vstane.

Nasičenje 5000 množ.

Župnik neke vasi je pridigoval o Jezusovem čudežnem nasičenju 5000 množ. Pri pogovoru o brezvernežih, ki tega čudeža ne verujejo, se tako ugreje, da pravi: «Mislim, da v moji fari ni nobene take garjeve ovce?» Slednjič poslušalce celó vpraša: »Jelite,

da vi vsi to verjamete?» Vsi molčijo, le župan, ki ni bil župniku prijatelj, reče na glas: «Jaz ne verjamem!» Zavoljo tega pohujševajočega čina toži župnik župana, da je moral 100 gld. kazni plačati. Prihodnje leto reče župnik v pridigi o istem predmetu, da upa, da letos ni v njegovi fari nikogar, ki bi tega čudeža ne verjel. Lani je sicer župan o tem dvojil, a je bil zato kaznovan! Zavoljo tega izreka pa toži župan župnika, ki je bil zavoljo zlorabe prižnice tudi za 100 gld. kaznovan. Tretje leto prideta na ravno ono nedeljo župnik in župan slučajno pred cerkvijo skupaj in župnik reče: «Župan! predlanskim ste vi onih 5000 mož nasitili, lani pa jaz. Mislim, da bo za naju oba najboljše, ako zanaprej to zopet nasemu ljubemu Odrešeniku prepustiva!»

Pridejo tudi ženske v nebesa?

«Ženske ne pridejo v nebesa», reče neki župnik v pridigi. Da bi se tej krivi veri odpovedal, pozovejo ga k škofu. Pri svojem zagovoru pa se župnik sklicuje na sv. pismo, kjer v skrivnem razodetji sv. Janeza stoji: «In bilo je v nebesih kake pol ure vse tiho.» — «Kako bi bilo to mogoče», pravi župnik, «če bi bile tudi ženske v nebesih!»

Bog ne more vsem ustreči.

V vasi J. pride nekaj kmetov k župniku tirjat, da, ker so v zadnji pridigi rekli, da živa vera vse premore, sprosijo od Boga dežja. Župnik jim odgovori: «Rad vam to storim, toda skrbeti mi ni le za vas, ampak za vse farane. Skličite vse skupaj, da se pogovorimo.» Ko se vsi farani pred župnikom zberejo, vpraša ta vsacega posebej, kakšnega

vremena si želi. Pa glej! Eden hoče dež, drugi solnce Matijček si želi to, Janez ono. Ko se kmetje tako med seboj prepirajo, pravi župnik: «Norci! kako naj bi Bog vam vsem prav napravil?»

Tolažba.

Stara žena je svojega spovednika vedno z vprašanjem nadlegovala, bo li zveličana ali ne. Spovednik jo skuša na vse mogoče načine umiriti, pa zastonj! Slednjič zgubi potrpljenje. Ko ga žena necega dne zopet začne s tem nadlegovati in je vse poučevanje zastonj bilo, reče ji spovednik: «Odpri usta!» Ko ženica usta odpre in spovednik v njenih čeljustih nobenega zoba ne vidi, reče ji: «Gotovo prideš v nebesa; kajti v peklu je jok in škripanje z zobmi, a ti nimaš nobenega zoba!» Je-li to ženico umirilo, ne vemo.

Ni izmišljeno.

«Vi še menda ne veste, kdo vas je ustvaril», reče nevoljno župnik nekemu staremu kmetu, ki se je hotel v drugič oženiti, pa še krščanskega nauka ni znal. Ko kmet na to vprašanje ne ve odgovora, vpraša župnik mimo letečega dečka: «Kdo te je ustvaril?» — «Bog», — odgovori deček ter leti naprej. «No», pravi župnik, «tako stari ste uže, pa vas takov deček prekosi, se li nič ne sramujete?» — «Da, častivredni, ta fantè lahko vé, kdo ga je ustvaril, ker še ni dolgo na svetu. Kader bo tako star kot jaz, stavim, da uže tudi ne bo več vedel.»

Mrtvaški zvon.

Nek župnik poprosi nekega kočarja, da bi prišel drugi dan k njemu kosit. «Pa zgodaj! slišiš, Matija,

zgodaj!» pravi župnik in ponovi to večkrat. «Ej», reče Matija, «ni mi treba to tolikokrat povedati, ne. Če ne bom še to noč umrl, bom jutri gotovo prvi na travniku. Na to se smete, častivredni gospod, zanesti.» — A kogar zjutraj ni bilo, bil je Matija. Drugi kosci so uže dve uri kosili, pa Matije še ni bilo videti. Kaj stori župnik? V cerkev se poda ter zveni z mrtvaškim zvonom. Od vseh strani priletijo na to ljudje vprašat, kdo je umrl? «Vbogi Matija je to noč svojo dušo izdihnil», odgovori jim župnik. «Smo ga vendar še včeraj zvečer zdravega in veselega videli!» pravijo čudeči se ljudje ter hitijo v Matijevo kočo. Jazen pride Matija nad župnika in reče: «Kakšno bedarijo pa ste napravili, gospod župnik? Vsi moji prijatelji in znanci so privreli k meni v kočo, jokali in tulili ter me vprašali, če sem res mrtev! Čemu neki to?» — «Mi li nisi včeraj rekel», dé župnik, «če bom le živ, bom gotovo prvi na travniku. Ker te pa danes le ni bilo, sem mislil, da si res umrl ter sem ti hotel z zvočenjem zadnjo čast skazati.»

Povabilo.

Župnik obišče svojega soseda, hoteč ga za prihodnji dan na kosilo povabiti. Ker pa nikogar doma ne najde, zapiše na listek: «Gospod sosed I. I. kakor tudi gospod kaplan sta na jutro k meni na kosilo povabljeni.» List prilepi na vrata ter gre zopet domov. Gospoda soseda pa nista samo drugi dan, nego tudi prihodnje dni na kosilo dohajala. To se je župniku, ki ju je le na eden dan povabil, čudno zdelo; zato vpraša tretji dan svoja soseda, kako da mu tako pogosto čast skazujeta, ko ju je vendar

le za enkrat povabil. Gospod sosed pa mu odgovori, da najde vsak dan doma na vratih prilepljen listek: «Sta na jutro k meni na kosilo povabljeni.»

Izogni se!

Duhovnik necega velikega mesta gre na sprehod. Sreča ga mestni postopač, kterege največje veselje je bilo, drugim poštenim ljudem, posebno duhovnikom, nagajati. Ko do duhovna pride, sune ga neprijazno v stran, rekoč: «Ne bom se vsakemu oslu izogibal.» — «Jaz pa», — odgovori duhoven krotko in gre dalje.

Kakor ti meni, tako jaz tebi.

Grof brez posestva se je hotel s titularnim opatom šaliti. «Midva se uže dalj časa pozna, gospod opat, pa še ne vem, kje leži vaša opatija.» — «To se mi prav čudno zdi», odgovori mu opat, «vsaj leži vendar sredi vaše grofovine.»

Največji čudež.

Potujoči župnik se poda na obed v neko krčmo. K njegovi mizi prisede pozneje tudi mlad častnik, ki je župnika na vse mogoče načine dražiti skušal. Župnik je bil tih ter se je vedel, kot bi ničesar ne bil slišal, kar je častnika še bolj jezilo. «Gospod župnik», začne nazadnje, «vi ste duhoven in morate sv. pismo dobro znati. Povejte mi vendar, kateri je največji čudež v sv. pismu?» — «Gospod častnik», odgovori župnik, «bodite tako prijazni in govorite o čem drugem. Za ta kratek čas, kar bova tu skupaj, res niso taki pogovori.»

A častnik zahteva, naj župnik svoje mnenje pové. Ko pa župnik vedno le molči, reče častnik:

«No, gospod župnik, bom vam pa jaz povedal! Največji čudež v sv. pismu je, da si Elija, ki se je v žarečem vozu v nebesa peljal, ni hlač osmodil. Ta «čudež», nadaljuje častnik samosvestno, «je največji od vseh. Vidite, da je častnik bolj izveden v svetem pismu kot vi!» — «Prav govorite, gospod častnik!» pravi župnik, «in prav rad se dam od vsacega poučiti. Pa v tem trenutku sem se spomnil še na večji čudež kot je vaš in proti kateremu je vaš prava malenkost.»

«In kateri bi neki to bil?» vpraša radovedno častnik.

«Da je za časa Bileama osel govoril, ko ga vendar nihče ni vprašal.»

Kakor sem, tako tjà.

Kardinal Campeggi vplete se z nekim moden-skim vojvodo v prepir. V prepiru sponosi vojvoda kardinalu, da je bil njegov oče priprost svinjski pastir. — «Istina!» odgovori kardinal, «pa ko bi bili tudi vaš oče svinjski pastir, bi vi nikdar kaj boljšega ne bili postali.»

Enaka mera.

Slavni bogoslovec Strigelij je bil dolge in močne postave. Ko ga nekedaj na kraljevi dvor povabijo, začno se nekteri dvorniki z njim šaliti. Ko so med drugim tudi njegovo telesno velikost in jakost smesiti začeli in mu eden reče, da bi bil izvrsten mlatič, prime ga Strigelij za roko in mu prav uljudno reče: «Da, če sem mlatič, držim sedaj pač cepec v roki.»

Neuka dostojanstvenika.

Maršal Villeroi, namestnik francoskega kraljeviča Ljudevita XV., je imel zelo grdo pisavo. Nekedaj piše kardinalu Andreju Fleury-u, učitelju mladega kralja, pismo. Ker pa Fleury tako slabega pisanja ni mogel čitati, poprosi maršala, naj mu svojo željo na jasnejši način izrazi.

Ko mu maršal še drugo, ravno tako grdo pisano pismo pošlje, odgovori mu Fleury: «Kot prvega, tako tudi vašega sedanjega pisma ne morem čitati. Zato bi vas, da rešiva čast naju obeh, prosil, da mi ne pišete nič več, — kajti drugače svet poreče: kralj ima namestnika, ki ne zna pisati, papež pa kardinala, ki ne zna čitati!»

Dobro odgovoril.

Napuhnjen filister, velik sovražnik duhovščine, hoče v družbi navzočega župnika dražiti in reče med drugim: «Če bi imel neumnega sina, bi moral duhoven postati.» Župnik pa mu odgovori: «Vaš dobri oče so bili pač drugih mislij.»

Menih in protestantovska duhovna.

Menih se snide v krčmi z dvema protestantovskima duhovnoma, ki sta imela tudi svoje soproge s seboj. Da-si neenake vere, sprijaznili so se vendar kmali. Eden protestantovskih duhovnov bi se bil rad malo pošalil ter zaukaže v kuhinji, naj jim za večerjo prinesejo štiri jerebice. Ko pride jed na mizo, poprosi duhoven meniha, naj jerebice razdeli, mislé, da, ker mora štiri jerebice med 5 oseb razdeliti, za-se morda nobene ne bo obdržal. Menih,

ki je nastavljeno past kmali spoznal, premišljuje nekoliko, potem pa začne jerebice takole razdeljevati: Nabóde jerebico na vilice, obrne se k na desni sedečemu duhovnu in reče: «Vi, gospod, Vaša gospa in ta jerebica ste trije.» Potem nabode drugo jerebico, obrne se k na levi sedečemu duhovnu in pravi: «Vi, gospod pastor, Vaša soproga in ta jerebica ste tudi trije»; in na zadnje reče: «Dragi prijatelji! Jaz in ti dve jerebici, ki sta še ostali, smo tudi trije. Mislim, da je ta razdelitev, po tri in tri, najboljša.»

Vitez in kapucin.

Vitez se poda z dvema kapucinoma na pot. Pridejo do nekega potoka, pri katerem je zadnja povodenj most odnesla. Iti so morali torej skoz vodo. Eden kapucinov se ponudi, da ponese viteza čez vodo. Ko ga uže sredi potoka prinese, vpraša ga, če ima kaj denarja pri sebi? Vitez odgovori: «Se vé da!» — «O joj!» vsklikne kapucin, «jaz ne smem denarja nositi, kajti to je proti našim pravilom!» To izrekši, vrže viteza sredi potoka raz sebe.

Papež.

Župnik necega mesta pride v krčmo. Za mizo je pri kupici vina zbranih mnogo uradnikov in meščanov. Vmes je tudi nek protestantovski kupec, ki je imel psa z imenom «Papež.» — «Papež! Papež!» klical ga je; «pridi k meni, dobiš kruha.» Navzoči katoličani vprašajo župnika: «Ste li slišali, kako ime ima pes?» — «Da», odgovori župnik.

«Pa trpite kaj tacega?» odvrnejo oni. «Ga li ne boste zavrnilo?»

«Čemu neki?» pravi župnik. «To je nerazumljivo», menijo zopet drugi.

«To je prav lahko razumljivo», dé župnik. «Mi katoličani imamo v Rimu svojega papeža. Če pa oni gospod misli, da je ta »papež« pod mizo za njegovo cerkev dober, kaj nas to briga?»

Papež Leon X. in alhimist.

Nek alhimist* posveti svoj spis, v katerem je trdil, da zna zlato delati, papežu Leonu X., mislé, da ga bo ta bogato obdaril.

Leon X. pa mu pošlje samo veliko vrečo (žakelj) s sledečim pismom: «Dragi gospod! Ker ste tako prebrisani, da znate zlato delati, ne potrebujete družega kot vreče, v katero je boste shranjevali.»

Ne skrbite za jutri.

Grajsčak povabi svojega domačega župnika na kosilo. Po končanem izvrstnem kosilu vzame župnik še par pečenih golobov ter si jih vtakne v žep. «Gospod župnik», pravi grajsčak na to, «vi ne živite po vaših naukih; vedno pridigujete: »Ne skrbite za jutri!« a sedaj jemljete golobe s seboj!» — «Ravno zato, da mi ne bo treba za jutri skrbeti!» reče župnik, «nesem te golobe domu.»

Duhoven in odvetnik.

Snišla sta se duhoven in odvetnik. Odvetnik vpraša duhovna, hoteč se ž njim pošaliti: «Ko bi se duhovni in hudič pravdali, kaj menite, kateri bi pravdo dobil?» — «Gotovo hudič», odgovori duhoven, «ker on ima vse odvetnike za seboj.»

* Alhimisti so skušali iz navadnih rud zlato delati.

Pot v nebeško kraljestvo.

Nek župnik si je dal pred farovžem cesto poravnati ter je pri tem delu tudi sam pomagal. Nek plemenit gospod prišedši tjã, reče župniku zaničljivo: «Kakor vidim, popravljate cesto, ali to ni pot v nebeško kraljestvo.» — «To se vé, da ni, častiti gospod», odgovori župnik, «ker bi zares bilo veliko čudo, da vas na njej vidim.»

Papež Pij II. in Starotržani.

Eneja Silvij Piccolomini, znani tajnik cesarja Friderika IV. in pozneje (od l. 1458 do l. 1464) papež pod imenom Pij II., je bil tudi župnik v Starem trgu pri Slovenjgradci. Ko Starotržani zvedó, da so njih nekdanji, veselih burk polni župnik papež postali, podá se jih nekaj, kakor se pripoveduje, v Rim, da jim čestitajo.

Ko pridejo v sobo, kjer papež tujce sprejemajo, jih Pij II. ne poznajo več. Starotržani se tolažijo s tem, da jih le nočejo takoj tu pred vsemi spoznati, a da bo uže pozneje drugače. Ko se prvi Starotržan pripogne, da poljubi sv. relikvije na papeževih nogah, zmajejo papež slučajno z nogo. Starotržan, mislé, da je to znamenje, da jih papež poznajo, nagovori jih prav po domače: «No, so še zmiraj tak nor'c, kot so pred bili?» Na tem originalnem odgovoru spoznajo papež svoje ljube nekedanje farane, sprejmejo jih prijazno, pogostujejo celi teden ter jih konči bogato obdarovane odpustijo.

Iz šolskega in dijaškega življenja.

Prostodušen odgovor.

V šoli vprašajo nekega dečka: «Povej mi, sinko, kdo je vse te lepe hribe okoli naše vasi naredil?» — «Ne vem, ker smo še le nekaj dnij tu!» odgovori deček.

Skrivnost.

Dan pred šolsko skušnjo sreča nadzornik nekega dečka. Nagovori ga ter med drugim vpraša, koliko je Bogov?

Deček: «5, 6, 7, 8, 9.»

Nadzornik: «Takó? Koliki si pa ti v šoli?»

Deček: «Prvi.»

Nadzornik gre svojim potom in misli: «No, to bo jutri lepa skušnja!»

Pri skušnji zapazi nadzornik takoj onega dečka ter ga zopet vpraša, koliko je Bogov? Čisto prav odgovori deček: «En sam Bog je, pa tri božje osebe.»

Nadzornik: «Aj, kako pa da tega včeraj nisi vedel?»

Deček: «Ko vas le nisem poznal. Gospod katehet so nam rekli, da je sv. Trojica velika skrivnost, sem si pa mislil, da torej tega ne smemo vsakemu na nos obesiti.»

Kje je Bog?

Katehet: «Kje je Bog?»

Učenec: «Povsod, v nebesih in na zemlji, na vsacem kraju.»

Katehet: «Ali je tudi v šoli?»

Učenec: «Tudi.»

Katehet: «V vaši kleti?»

Učenec: «Ne, v naši kleti ga ni.»

Katehet: «Zakaj pa ne?»

Učenec: «Ker nimamo nobene kleti.»

Kaj je Bog?

Nekje na Slovenskem so dobili učitelja, ki ni prav slovenski znal. Ko je nekokrat z otroci katekizem ponavljal, vpraša drobno deklico: «Povej mi, Anika, kaj pa je Bog?» Dete ni vedelo, kaj bi odgovorilo.

Napósled si domisli, da pri njej doma oče jedó, kar jim mati skuha. Zato sedaj živahno odgovori: «Kar mu Marija, mati božja, skuha!»

Kaj Bog v nebesih dela.

K verozakonski skušnji pride dekan. Učenci so vsi dobro odgovarjali, posebno pa se je nek deček odlikoval. Dekan želi od kateheta več o tem dečku poizvedeti. Ko mu ga katehet kot jako «brihtnega» dečka opiše, hoče se dekan sam o tej dečkovi «brihtnosti» prepričati. «No, Slavko», reče dekan dečku, «ker si tako prebrisane glave, mi boš gotovo znal povedati, kaj zdaj Bog v nebesih dela? Če mi na to vprašanje prav odgovoriš, dobiš razun navadnega darila, še od mene štiri pomaranče.» Deček gleda strmé nekaj časa dekana, potem pa pogumno odgovori: «Gospod dekan, če mi pa Vi sami na Vaše vprašanje prav odgovorite, dam Vam pa sedem pomaranč.»

Kaj je sv. Duh?

Katehet je v šoli učil otroke od sv. Duha. «No, kaj je sv. Duh?» vpraša malega dečka, ki je sedel v prvi klopi. «Sv. Duh je tica iz papirja, ki na nitki visi doma nad našo mizo», odgovori naglo učenček.

Prva zapoved.

Katehet: «Kako se glasi prva božja zapoved?»

Učenec: «Ne jej!»

Katehet: «Takó!»

Učenec: «Da! Ljubi Bog je uže v paradižu Adamu in Evi zapovedal, da ne smeta jesti sadu z drevesa na sredi paradiža, onih deset zapovedi je veliko pozneje dal.»

Zunanost Eve.

V šoli so čitali zgodbe sv. pisma. Katehet pokliče Radovančka. Ko ta prečita stavek: «Človeku ni dobro samemu biti, ustvariti ti hočem tovarišico», obrne.

Po nesreči zgrabi več listov naenkrat ter čita v pripovedi o napravi Noetove barke naprej: «ki bo 300 čevljev dolga, 50 široka, 30 pa visoka. Namaži jo od zunaj in znotraj s smolo.»

Razlaganje sv. pisma.

Učitelj: «Štefek, kako razumeš to: «V potu svojega obraza bo (Adam) svoj kruh jedel?» — Štefek: «On (Adam) naj tako dolgo jé, da se bo začel potiti.»

Kaj je Jezus po 40danskem postu storil?

«Kaj je storil Jezus, ko se je štirideset dnij postil?» vpraša katehet zeló lehkomišelnega učenca. V naglici odgovori ta: «V Kano je šel na gostijo.»

Malhusovo uho.

Dekan pokliče pri skušnji dečka, da naj čita v sv. pismu naprej. Deček čita: «Peter mu odseka uho.» Ker pa je imel novo knjigo, držala sta se dva lista skupaj; obrne toraj oba lista ter čita dalje: «ter umrje.» Dekan: «Neumnež, tako ne stoji noter!» Deček: «Pač.» Ko dekan vzemši knjigo vidi, da stoji noter res tako, reče sam pri sebi: «Moral je prisad dobiti!»

Kako naj si vsak pomaga.

Bil je v šoli govor o zgubljenem sinu. Ko katehet razloži, kako hudo je zgubljenemu sinu bilo, ko je moral svinje pasti ter zraven gladovati, vpraša mesarjevega Lipeta: «No, Lipe, kaj bi bil pa ti storil, ko bi bil svinjski pastir, pa bi bil moral gladovati?» — Lipe: «Jaz? jaz bi bil takoj eno prase zaklal.»

Razširjenje krščanstva.

Učenec, vprašan, zakaj se je krščanska vera za časa apostolov tako naglo razširjevala, odgovori: «Ker še tačas ni bilo potnih listov (pasov), pa so apostoli svobodno šli kamor so hoteli.»

Kaj je bil sv. Pavel?

Učitelj: «Matijček, povej, kaj je bil sv. Pavel?» — Matijček molči. — Učitelj bi ga rad na to opomnil

s početnimi črkami ter mu reče: «a — po —». —
Matijček: «Sv. Pavel je bil apotekar.»

Koliko je zakramentov.

Katehet: «Koliko zakramentov imamo?»

Učenec: «Tri.»

Katehet: «Ktere?»

Učenec: «Župan, berič, pa žandarm.»

Katehet: «Kako ti pa kaj tako abotnega na misel pride?»

Učenec: «Ko so ti trije včeraj k nam prišli, so rekli oče: «So ti trije sakramenterji uže spet tu?»

Otročja logika.

Katehet: «Anika, kaj moramo pred vsem storiti, če hočemo odpuščanja svojih grehov dobiti?»

Anika: «Grešiti moramo.»

Izpraševanje vesti.

Učitelj veronauka reče v šoli, da naj vsak človek zvečer, predno zaspi, sprašuje svojo vest. Šestleten Ivanek je postal zvečer v postelji nemiren. Mati ga začnejo kregati in vprašati, zakaj ne spi. «Da», pravi, «gospod kaplan so rekli, da moramo zvečer svojo vest izpraševati; jaz jo pa uže dolgo izprašujem, pa mi nobenega odgovora ne dá.»

Tuji grehi.

Katehet: «Povej mi, ljubi otrok, kateri so tuji grehi?»

Učenka: «Tega jaz ne vem, gospod katehet, pa vprašajte mojega brata, ki je bil na tujem, on vam morda zna povedati.»

Kdo je naš prijatelj.

Pri neki skušnji vpraša katehet dečka, če moramo tudi sovražnike ljubiti. — Ker deček ni ničesar odgovoril, nastal je sledeči pogovor:

Katehet: «To menda veš, kdo je naš prijatelj, kdo pa naš sovražnik?»

Deček (ne odgovori nič).

Katehet: «Pazi, hočem ti razjasniti. Ti bi se n. pr. pri vodi igral. Nekdo bi na tihem prilezel ter te od zadaj v vodo sunil; kdo je ta?»

Deček: «Ta je moj sovražnik.»

Katehet: «Dobro! Kdo neki je potem tvoj prijatelj?»

Deček (hitro): «Kdor bi me od spredaj v vodo sunil.»

Stari učenci.

V nekem razredu so se zgodbe sv. pisma v skupinah po dveh letih preučevale. Ker so v začetku šolskega leta prihajali novi učenci v ta razred, le-ti seveda niso mogli na vprašanja iz prejšnjih perijod odgovoriti. Tako se zgodi, da ostane nek učenec odgovor na neko vprašanje dolžan. Katehet ga vpraša: «Kako dolgo se uže učiš sv. pismo?» — «Od Kristusovega rojstva», odgovori dečko. — «Toraj ne od stvarjenja sveta?» — «Ne, pa ta moj sosed, je uže tako dolgo tu.»

Četrta prošnja v očenašu.

Katehet vpraša učenca: «Zakaj prosimo le za vsakdanji kruh, ne pa za cel teden ali za cel mesec?»

Učenec nekoliko pomisli, potem se pa odreže: «Zato ne, ker bi bil prestar in plesnjiv.»

Neveren učenec.

Nek katehet je svojo mladino na ta način za skušnjo dobro pripravil, da je vsak otrok po vrsti moral en člen iz apost. vere povedati, česar so se otroci prav hitro do dobrega naučili. Po nesreči preskoči pri skušnji dekan enega učenca.

«Janez Smuk! Povej mi, kako se glasi osmi člen vere?»

Smuk: «Sveta, katoliška cerkev, občestvo svetnikov —»

Dekan: «Kaj? Ne praviš li v osmem členu: Verujem v svetega Duha?»

Smuk: «Ne, v sv. Duha veruje ta moj sosed, Fran Ocvirek.»

Hudiči drva kradejo.

Katehet: «Rekel si, Tine, da je v peklu večni ogenj. Zakaj se ta ogenj imenuje večni?»

Tine: «Ker vedno gori.»

Katehet: «Mi znaš li povedati, zakaj večno gori?»

Tine: «Ker vedno drva nalagajo.»

Katehet: «Pa, ljubi Tine, premisli, kje bodo pa toliko drv dobili?»

Tine: «Jih pač hudiči kradejo.»

Kaj v šoli ni prav.

Josipa, ki je bil prvokrat v šoli, vprašajo mati iz šole prišedšega: «No Josip! kako je bilo v šoli;

ali ti kaj dopade?» — «Nič kaj posebno», odgovori Josip, «dvakrat smo molili, pa nobenkrat jedli.»

Koštrunček.

Učenec je bil v šoli vprašan: «Kako je očetu ime?» Učenec odgovori: «Ta stari.» — «Kako pa materi?» — «Baba», odvrne učenec. Na vprašanje učiteljevo, kako more to biti, odgovori učenec: «Moja mati nikoli očetu drugače ne pravijo, nego »ta stari«, a oče materi ne drugače, nego »baba.« — «Če je temu tako, kako pa tebi pravijo?» vpraša učitelj dalje. «Meni pravijo koštrunček», se veselo odreže učenec. Se vé, da se je po šoli vse smijalo.

Kok.

Slovenski ne dobro znajoči učitelj vpraša učenca: «Kok se pišeš?» Učenec hitro odgovori: «Kok!» — «Kok se pišeš?» vpraša ga učitelj še enkrat. — «Kok! Kok!» je bil zopetni odgovor, na kar nastane v šoli občen smeh. Ali kako bi bil učenec povedal drugače, ker mu je zares bilo ime «Kok.»

Radoveden učitelj.

Ko je mala Tinica prvokrat iz šole domu prišla, pravi opoldne pri mizi: «Mama, ko bi vi vedeli, kako radovedni so naš gospod učitelj, — vedno in vedno sprašujejo — vse bi radi vedeli.»

Zakaj se včasih prepozno v šolo pride?

Učitelj (k prepozno v šolo došlemu dečku): «Tako? je li zdaj čas v šolo priti? Dobro bi bilo, te pozneje eno uro dalje tu obdržati!»

Učenec: «Odpustite, gospod učitelj; ravno so v naši ulici žandarmi tata prijeli, so mi pa mati rekli, naj grem gledat, če niso naš oče!»

Stara znanca,

Učitelj vpraša, na i kazaje, učenca: «Poznaš to črko?»

Učenec: «Da, gospod učitelj, po videnji jo uže dalj časa poznam, pa kako se imenuje, ne vem.»

Izvolitev stana.

Učitelj reče učencu, ki je silno slabo čital: «Kaj bo s teboj! Kaj neki hočeš biti, če še čitati ne znaš?» — Učenec: «Učitelj bom, bodo pa drugi brali.»

Vaja v čitanji.

Jurče čita jecljaje: «Go — gospod, tu je do — do — dobro biti. Če ho — hočeš, si bo — bomo tu t — tri ko — kočice posta — postavili —

Učitelj: «Jurče, pazi, če ne dobiš zaušnico!»

Jurče čita dalje: «Tebi eno, Mojzesu eno in Eliju eno.»

Trije glavni časi.

Ko učitelj svojim učencem razloži tri glavne glagolove čase, reče: «Mihec, povej mi še enkrat, koliko glavnih časov imamo?»

Mihec: »Mi imamo tri glavne čase.»

Učitelj: «Imenuj jih!»

Mihec: «Dobro jutro, dober dan in dober večer.»

Korist vode.

V šoli so dobili nalogo popisati korist vode. Nek učenec konča svoj spis z besedami: «Konči je voda tudi za to koristna, ker bi brez nje ne mogli do otokov.»

Iz spisa.

V šoli so dobili nalogo popisati jeguljo. Nek učenec piše: «Med vsemi živalimi živi jegulja najdalje po smrti.»

Drugo iz spisa.

Na višji dekliski šoli so dobile gojenke nalogo, da naj popišejo svoje življenje. Neka deklica je pisala: «Ko sem bila pol leta stara, zapustila sem hišo svojih starišev ter šla v Zagreb.»

Iz računanja.

Nadzornik: «Pavlek, kaj so tvoj oče?»

Pavlek: «Opekar.»

Nadzornik: «Pazi! Če 20 000 opek 100 gold. stane, po čem jih pride tisoč?»

Pavlek (prebrisano): «Kakor se pač prodati morejo.»

Računska naloga.

Nadzornik: «No, Francek, slišal sem, da znaš prav dobro računati. Dal ti bom tudi jaz račun! Kako boš neki sešteval 2 kravi in 3 vole?» Francek (ko nekoliko premisli): «To so neenake količine; zato moramo najpred vole v krave spremeniti.»

Učinek gorkote.

Učitelj: «Lojzek, povej mi, kakšne lastnosti ima gorkota?» — Lojzek: «Gorkota vse reči razteza, mraz pa jih stiska in krči.» — Učitelj: «Povej nam kak izgled!» — Lojzek: «Po leti so dnevi dolgi, a po zimi kratki.»

Strela.

V neki šoli se je eden učencev pisal Strela. Učitelj vpraša nekelej: «No, Jurček, včeraj sem vam razlagal, kaj je blisk ali elektrika; povedi mi zdaj ti, kaj je strela?» — «Strela je sosedov Matijček z belimi lašmi, ki tukaj zadi za mojim hrbtom sedi!» odreže se naglo Jurček.

Amfibije ali dvoživke.

V šoli je bil govor o amfibijah. «Kaj je to amfibija?» se oglasi eden v zadnji klopi. Učitelj: «Vidite ga, zopet prikazuje, da se ni ničesar naučil! Amfibije so živali, koje morejo živeti v vodi, kakor na kôpnem!» Učenec: «Aha! zdaj znam, to so goske in race!»

Zakaj solnce vedno na eni strani vzhaja.

Učitelj: «Kako je to, da solnce vsak dan na eni strani vzhaja in na drugi zopet za goro gre?»

Učenec: «Solnce gre po noči zopet nazaj, pa ga ne vidimo, ker spimo.»

Slama v glavi.

Tonček iz šole domu prišedši, odloži torbico, teče k očetu ter vpraša: «Oče! kakšno slamo imate pa vi v glavi? Meni so danes gospod učitelj rekli, da imam ajdovščino!»

Uganka.

Učitelj: «Otroci! Kdo mi reši to uganko? Dokler je človek mlad si jo želi, ko pa postane star si je ne želi več?»

Peter: «Jaz vem, jaz vem!»

Učitelj: «No, pa povej Peter!»

Peter: «Ženo!»

Učitelj: «Kdo pa ti je to povedal?»

Peter: «Oče domá.»

Učitelj: «No, ni po vsem napačno; je res; pa jaz sem prav za prav le starost v mislih imel.»

Počakajte vendar.

Učitelj graja učenca, da je tako črn in umazan. Deček pa na kratko odgovori: «E, vsaj še danes ni nedelja!»

Kaj dá veljavo.

«Kaj naj stori mladenič, da ima pozneje častno mesto in veljavo med svojimi sosedi in sodržavljani?» vprašal je učitelj svojo ukaželjno mladež. Plavolas deček vzdigne roko in pomiga na znani način s prstoma v znamenje, da on vé odgovoriti na to velevažno vprašanje. Na dovoljenje učiteljevo vstane deček ter odgovori s prepričanjem: «Bogato se mora oženiti!»

Samoobtožba.

Šolski nadzornik pride na gimnazijo nadzorovat. Ko v nekem razredu vidi, da dijaki pri odgovorih večjidel le iz knjig čitajo, okrega jih z besedami: «Ko bi v knjigo gledal, bi še jaz znal.»

Drobra skušnja.

Na konci šolskega leta pride učenec domu. Oče ga vprašajo: «No, kako si skušnjo prestal?» — «Prav dobro», odgovori sin, «tako dobro, da so vsi gospodje enoglasno sklenili, da jo moram drugo leto še enkrat delati.»

Prevejan učitelj.

V nekem kraju je učitelj kaznoval otroka, kakor je zaslužil. Na to pridere togotna mati med učenjem v šolo in začne učitelja zmirjati, da je bilo joj. Učitelj je v zadregi in spozná, da nesramni ženi se ne bo dalo z lepega dopovedati. Da bi se rešil sitne matere, zapové nagloma vsem učencem, da naj na ves glas izrekajo: «Enkrat dve je dve, dvakrat dve je štiri itd.» Učenci se prav napenjajo, a žena se jezi in ropota. Otroci še bolj kričijo in učitelju se veselja srce smeje, da jo je tako dobro zadel. Ker žena vidi, da nič ne opravi, zapusti osramotena šolo in učitelj je rešen sitne babure.

Srečni ljudožrci.

«Oj srečni ljudožrci!» je vskliknil nek učitelj, ko je ravno kar razgrajajočo in zmirjajočo ženo ven vrgel, «vi si ljudi vsaj skuhate, a mi učitelji jih moramo v vsi surovosti požirati!»

Lastno kaznovanje.

V nekem kraju stoji velika nova šola, ktero tujec začuden ogledava. Ali še bolj se začudi, ko dečki iz šole prilomastijo, da ga skoro poderejo ter se začnejo takoj na cesti lasati in pretepati. Sedaj

sreča kmeta in ga vpraša: «Zakaj pa šolska oblast trpi tako razposajenost pri šolarjih, ali nimate nič leskovic za take paglavce?» — «Imamo, gospod», zavrne kmet, «ali v roke vzeti jih ne smejo; dečki pa, vedevši da so tepenja potrebni, se morajo tedaj sami lasati in pretepavati!»

Ne vsega verjeti.

Šolski ravnatelj pokliče dijaka, katerega mu je nekedo zatožil, pred se ter mu reče: «Oj J. J., kaj sem moral o vas slišati!?» — Dijak pa mu odgovori: «Oh, gospod ravnatelj! jaz sem tudi uže marsikaj o vas slišal, pa nisem hotel vsega verjeti.»

Prihranjen trud.

Šolski ravnatelj pokliče k sebi dijaka, o katerem je slišal, da obiskuje krčme. Ko mu ravnatelj med drugim reče, da če ga žeja uže tako silno muči, naj si dá vina domu prinesiti, mu dijak odgovori: «Da, gospod ravnatelj, prav rad bi ta vaš svét uporabil, a časi imam komaj za osminko litra vina denarjev. Če pošljem koga po vino, mu moram za pot kaj dati, potem pa nimam za vino dosti; če pa grem sam v krčmo po vino, je pa raji kar tam izpijem.»

Pod lastno streho.

Kakor znano, ne smejo dijaki srednjih šol kaditi. Nekega dijaka pa zatožijo pri ravnatelju, da kadi. Ravnatelj okrega dijaka ter reče: «Kader boste pod lastno streho, tedaj kádite!» Čez nekaj dni pridejo zopet dijaka tožit, da kakor navadno kadi, pa zdaj vedno pod svojim — dežnikom (katerega po ne-

kterih krajih kar «streha» imenujejo). Ta smešna uporaba prejšnjih ravnateljevih besedij, izvabi celó strogemu ravnatelju lehak smehljaj, tako da dijaka samo očetovski posvari.

Malo.

V neki gostilni v Berolinu je sedel princ P. in natakár mu dá list, na katerem so jedi zapisane. Princ list pogleda, pa ga natakárju dá nazaj ter zareži: «Druzega nič! to je proketo malo.» — Pri mizi zraven je sedel dijak, tudi temu dá na zahtevanje natakár list. Dijak ga pogleda in pravi: «Druzega nič! To je proketo malo.» Zdaj skoči princ ves razsrjen po konci ter dijaku zavpije: «Kako se morete drzniti, mene posnemati, jaz sem princ P.!» — Dijak pa dalje sedi in hladnokrvno pravi: «Druzega nič! To je proketo malo!»

Nescio.

Neki kmet je imel v latinskih šolah sina in ta je prišel v počitnicah domu. Oče poprosi župnika, da bi sina malo izpraševal, če kaj zna ali nič. Župnik je na to rekel očetu, naj se skrije za zid na pokopališči, a on bo hodil z dijakom okoli cerkve ter ga bode izpraševal; če bo odgovarjal dijak: „*nescio*“, bo to znamenje, da ne vé nič.

Ko prideta do nekega groba ob zidu, vpraša župnik dijaka po latinski: „*Quis hic sepultus est?*“ (Kedo je tukaj zakopan?) — „*Nescio!*“ (ne vem) je odgovoril dijak. Pokaže mu župnik še dva, tri grobe in ga isto tako vpraša, a odgovor se zaporedoma glasi: „*Nescio*“. — «Bom ti dal nescija,

ti prokleti poba!» se je zadrł oče izza zida ter začel neusmiljeno s palico mahati po nedolžnem dijaku.

Mačka s tremi repi.

Dijak pride ob praznikih domu in pravi starim šolskim znancem: «Jaz vam zamorem dokazati vsako reč.» — «No», seže mu eden v besedo, «tedaj pa nam dokaži, da ima naša mačka tri repe!» Dijak: «To mi je igrača! Glejte, nobene mačke ni, ki bi imela dva repa. Dobro, če pa nobena mačka nima dveh repov, tedaj mora ena mačka na vsak način po eden rep več imeti, kakor pa nobena mačka in tedaj ima vaša mačka tri repe!»

Plačilo za modrijo.

Kmet je imel dijaka, za katerega je uže veliko denarjev izdal. Nazadnje je želel zvedeti, kaj se je sin naučil. Ta pa dolgo ni hotel nič pokazati. Nekedaj pa prinese mati tri jajca na mizo. Tu je hotel sin svojo učenost pokazati, zato reče: «Poglejte oče! pokazati vam hočem, da je tukaj pet jajec v skledi, da-si samo tri vidite. Kjer so namreč tri, sta tudi dve; tri in dve je pet.»

Oče se močno začudi nad bistrim umom svojega sina ter reče: «Res, to si dobro napravil! Zdaj si bomo vsaj lahko ta jajca delili! Jaz bom vzel od onih pet, kar jih je v skledi dve, eno bo pa za mater. Ti pa vzemi oni dve, ki še ostaneta.»

Nobenega razložka.

Dijak S. in trgovec R. sta si bila sovražnika. Nekedaj prideta v društvu skupaj. Trgovec, skušaje

se nad dijakom znositi, vpraša: »V čem sta si podobna dijak in žid (jud)?« — Da-si je to dijaka jako razžalilo, odgovori vendar mirno, da ne vé za nobeno sličnost. »Jaz pa vem«, pravi na to trgovec, »oba namreč sleparita.« Ko se celo društvo zadosti nasmeje, vpraša dijak trgovca: »V čem pa se razločujeta trgovec in osel?« — Naglo odgovori trgovec: »Ne vem!« Ravno tako hiter je bil pa tudi odgovor dijakov: »Jaz tudi ne!« Sedaj so bili smejalci na dijakovi strani.

Začarani osel.

Nekega vročega dne o šolskih počitnicah so šli štirje dijaki po deželi. Žeja jih je zelo trpinčila in radi bi šli v krčmo, pa — v žepu je kača. Belijo si glavo, kako bi si žejo vsaj nekoliko vgasili. To premišljevaje zagledajo poleg ceste otovorjenega osla, ki je travo mulil, a blizo njega v mehki travi je trdo spal njegov gospodar. Eden prekanjenih dijakov reče svojim tovarišem: »Veste kaj? Tukaj le bomo nekaj vjeli. Le pomagajte mi, da živinče tovara oprostimo. Potem naložite tovor na mé in denite mi tudi uzdo na obraz. Vse to pa delajte lepo tiho in mirno, da gospodarja ne zbudite. Osla potem vzamite in peljite ga v mesto na semenj, tam ga bomo prodali.« Tovariši ubogajo in storé, kakor jim prekanjenec pravi.

Ubogi kmetič se zdaj prebudi in kako se prestraši, ko vidi človeka namesto osla. »Za božjo voljo! lepo vas prosim«, stoče dijak, »izbrzdajte me in rešite me težkega bremena.« — »Šmencajte, kaj pa je to? kaj neki delaš ti tukaj in kje je moje živinče?« vpraša prestrašeni kmet. »Oče, le počasi in ne pre-

strašite se preveč, kar vam bom povedal. Vse natančno vam bom razložil. Glejte, moja nesreča je, da sem sin necega coprnika. Nekega dne sva se z očetom prav hudo sprla in oče me v svoji jezi spremené za dve leti v osla. Ravno danes je ta doba pretekla in poprejšna človeška podoba se mi je zopet povrnila.» — Trapasti kmetič verjame goljufu. Hitro skoči k njemu, reši ga težkega bremena in uzde ter zagrmí nad njim: «Zdaj se mi pa le poberi od tukaj, kajti s coprniki nočem nič opravka imeti.» — Ko je bil dijak težkega bremena prost, pobriše jo hitro za svojimi tovariši in se jim pridruži.

Kaj pa je bilo zdaj okradenemu kmetu storiti? «Drugega osla bo treba kupiti», misli si trapez in gre na semenj, kjer jih je bilo dosti na prodaj. Ko jih je mnogo ogledal, zagleda naposled tudi svojega ukradenega osla med njimi. «Oho!» zavpije trapasti kmet, «kakor vidim, si se uže zopet sprl s svojim očetom. Zdaj pa bodi, kjer hočeš, jaz ne maram več za-te.»

Slična imena.

Dunajski profesor Štirikot, ktereга dijaki niso prav nič čislali, namenil se je enkrat v Ljubljano potovati. Ko dijaki to zvedó, sklenejo potujočega profesorja v zadrego spraviti. Zato gredó kakih par ur naprej v Ljubljano. Ko jih pri ljubljanskih mestnih vratih stražar po njih imenih vpraša, pravijo: «Jaz sem Enkot, jaz Dvokot in jaz Trikot.» Ta čudna sličnost imen, osupne sicer stražarja nekoliko, a vendar spusti vse tri v mesto. Kmalu na to pride profesor. Ko na stražarjevo vprašanje po imenu,

odgovori, da se piše «Štirikot», se stražar raztogoti ter nad ubogim profesorjem zarohni: «Čakajte, gospod! bom vas uže poštirikotil!» Na dano znamenje pridejo policaji ter odpeljejo profesorja vkljub vsemu ugovarjanju v zapor. Še le čez nekaj ur se je posrečilo profesorju policiji svojo nedolžnost dokazati.

Gluh profesor.

Na vseučilišči v J. je učil nek popolnoma gluhi profesor X., s katerim so dijaki posebno radi svoje norce brili. Ko pride nekdanji mlad dijak na vseučilišče in je menil pri onem gluhem profesorju predavanje poslušati, vpraša starega vseučiliščinega slušatelja, je li navada, da se dijaki svojim vseučiliščinim profesorjem predstavljajo. «Se vé da», odgovori stari dijak, «in ker bom jaz isto predavanje obiskoval kot ti, grem kar s teboj k profesorju X.» Na potu tje poučuje novince tako-le: «Nikar ne misli, da se moraš vseučiliščinim profesorjem bližati z ono ponižnostjo, kot gimnazijskim. Nikakor ne! Tu smo mi gospodi, ne profesorji in kako moraš ravnati ž njimi, pokazal ti bom takoj in ti stori kot boš mene videl.» Da pa je profesor X. gluhi, je prekanjenec popolnoma zamolčal.

Med tem prideta k stanovanju profesorjevemu. Stari dijak sune parkrati z ного ob vrata profesorjeve sobe, na kar zaslišita glas: «Noter!» — Učenjak sprejme dijaka z veliko spoštljivostjo ter vpraša kaj «visoko spoštovana gospoda želita.» Stari dijak predloži mu svojo vpisno pòlo ter z močnim glasom reče: «Tvoje predavanje bi rad obiskoval,

ti stari čuk ti!» Profesor se jima vnovič prikloni ter zapiše svoje ime na vpisno pòlo. Strmè je gledal mladi dijak celo to početje. Ko ga na to profesor vpraša, je li želi tudi on njegova predavanja obiskovati, ni mogel od samega začudenja skoro besedice spregovoriti. Še le ko ga njegov tovariš resno pogleda, jeclja: «Da, rad bi, ti stari č..!» Beseda «čuk» obtičala mu je v grlu. Ko se je profesor tudi na njegovo pòlo vpisal, se poslovita, mladi dijak molčé, stari pa s krepkim «servus!»

Ko prideta na ulico, reče «stara sablja» k mladeniču: «Glej, dragi, tako se obnašaj povsod! Tako j od začetka moraš profesorjem rešpekt napraviti. Idi zdaj k profesorju M., jaz pa grem k Z. Pri obedu prideva zopet skupaj!» Mladeniču je dogodjaj, kterega je ravno kar preživel, tako imponiral, da je na potu k profesorju M—u uže vso boječnost zgubil. Prišedši do vrat profesor M—ovega stanovanja, sune dvakrat z nogo v nja. Profesor M., ki nikakor ni bil gluh, skoči s svojega sedeža ter gre gledat, kdo razbija po vratih. «Ti stari čuk!» zavpije dijak v njega, «tvoja predavanja bi rad poslušal!» — «Gospod, ste li blazni!?» pravi profesor, odmikajoč se nazaj. Na to velí svojemu slugi: «Janez, vrzi tega nesramneža čez stopnjice!» — Mislite si strah vbogega dijaka in pa smeh, s katerim so ga njegovi tovariši o poludne v krèmi sprejeli!

Pismo dijaka svojemu očetu.

Ljubi oče!

Danes v ponedeljek vam pišem; jutri v torek bom pismo na pošto oddal; v sredo boste vi

pismo prejeli; v četrtek mi boste odpisali in če v petek nič denarja ne dobim, se bom v soboto na pot podal in v nedeljo imeli boste svojega sinčka doma. — Servus!

Pismo očeta svojemu sinu dijaku.

Ljubi sin!

Pišem ti: jaz sem osel; kajti ako bi ti pisal ti si osel, bi tudi ti bral, ti si osel in bi mislil, da sem jaz osel. Ako ti pá pišem: jaz sem osel, boš po tem takem tudi ti bral: jaz sem osel, pa boš vedel, da si ti, osel. — Tvoj oče Bedakovič.

Še drugih par pisem.

Sin piše očetu:

Ljubi oče!

Noč in dan se moram učiti, zatoraj ne utegnem mnogo pisati. Prosim, pošljite mi 10 gld., drugokrat vam pišem več? Vaš sin Modrijan, mlajši.

Oče piše sinu:

Ljubi sin!

Tudi jaz ne utegnem pisati mnogo; pošljem ti 2 gld., drugokrat manj! Tvoj oče Modrijan, starejši.

Odgoja.

V nebo vpijoče.

Duhovnik v nekem malem mestecu se je enkrat na prižnici prav zelo hudoval nad spridenostjo in brezbožnostjo sedanje mladine.

V nebo vpijoče je, pravi patetično, kako malo pazijo nekteri stariši na svoje otroke. Otroci, ki še hoditi in govoriti ne znajo, letajo okoli po ulicah ter govorijo najsurovejše in najgrše reči.

Še premlad.

Sosedinja mesarica nagovori župnika kazaje na svojega šestletnega fantiča, ki se ravno z nekim drugim paglavcem ravsa: «Častivredni! glejte mojega Franceljna, to vam je dečko! uže vé kegljati, kvartati in preklinjati, kakor kak husar.» Župnik popraša ženo: «Ali zna deček tudi kaj moliti?» Mesarica pa mu odgovori: «Ne, moliti še ne zna; za molitev je še vendar-le — premajhen in premlad.»

Na nosu se ti pozna.

Mati: «Mirko, Mirko, si danes uže zopet lizal smetano!»

Mirko: «O ne, mama!»

Mati: «Ne laži, vsaj se ti še na nosu pozna!»

Mirko: «O ne, mama, to je še od včeraj!»

Zaušnica.

Mali Ivanek prileti k materi ter toži, da so mu dali oče zaušnico. Oče, to slišavši, naglo pravijo: »Uže spet lažeš! Bi še eno rad?»

Ne zlogov in besed požirati.

Ljuboslava: »Mama, gospod učitelj so me danes okregali! — Sem — (joka) sem — morala čitati in — tu so rekli, da — slabo čitam, ker zmiraj zloge in besede požiram!»

Mati: »Za božjo voljo! Zloge in besede požiraš!! In zato si še kregana! Ti vbogi otrok! — Ne, ne boš več čitala, to naj storé otroci vbogih starišev, čijih želodci so bolj navajeni prebavljati take stvari!»

Brez skrbi.

»No zlati moj sinek, si svojo šolsko nalogo uže napravil?» — »Mi je ni treba delati.» — »Pač, moraš jo narediti, zlati moj, drugače boš v šoli za enega zadi.» — »O, mama, sem itak uže zadnji.»

Srečen pes.

Mali Josip reče domačemu psu: »Oj Perun, oj Perun, kako je tebi dobro! Ni se ti treba umivati, ne česati, pa tudi v šolo hoditi ti ni treba!»

Otroci morajo doma biti.

»Otroci morajo lepo doma biti«, pravijo oče ježno. — »Zdaj rečete to, ko bi naj šel z vami na sprehod«, pravi sinko. »Kedar pa moram v šolo iti, pa ne rečete ničesar!»

Velik buteo.

Oče so se igrali z Matijčkom. Matijček vzdvigne roko k višku ter pravi: «Kaj ne, oče, kader bom tako-le velik, potlej ne bom več majhen?» — «To se zna», rekó oče, «potlej boš pa uže velik butec.» — «Kaj ne, oče, tako velik, kakor ste vi», odgovori Matijček.

Kaj se z lažmi pri otrocih opravi.

Kmetica nabere velik loncec strdi. Da bi jo pred svojim osemletnim sinekom obvarovala, mu reče: «Ne jej mi iz tega lonca, tu noter je hud strup; če ga le nekoličkaj okusiš, moraš umreti.» — Ko odide kmetica necega dne po poslu od doma, naroči sineku, paziti med tem na kure, da jih kaka ujedna tica ne dobi. — Sinek pazi prav skrbno, pa oј nesreča! jastreb prileti ter mu vzame dve najlepší kuri. Da bi se ne zgodila še večja nesreča, zveže deček vse kure na vrstico, češ, zdaj ne morejo narazen in če pride krilati ropar zopet, ne bo mogel nobene odnesti. Res prifrči ropar zopet in potegne kar vse kure s seboj. To spravi dečka ob vso pamet. Bojé se, da ga bodo mati preveč kaznovali zavoljo te nerodnosti, sklene — se ostrupiti. Gre in poišče loncec, v katerem je bila strd shranjena. Mené, da ima sam hud strup pred seboj, pojé vso strd.

Ko kmetica domu pride in vidi, da ni nobene kure pri hiši, vzame palico, da bi dečka našeškala. A deček se spusti na kolena in milo proseč, pravi: «Oh, mati, ljuba mati! nič me ne tepite! vsaj ne bom več dolgo živel!» — «Zakaj? ti nepridiprav ti!» — «Ker sem cel loncec onega strupa popil.» — Žena sedaj ne vé, bi se li jezila ali bi se li

dečkovi neumnosti smejala. Iz enega zla je napravila s svo lažjo dva.

Modor šolski nadzornik.

Neka gospa pripelje svojega trinajstletnega sina k šolskemu nadzorniku ter toži, da ga je učitelj tako pretepel, da ne more desne roke do glave vzdigniti. Nadzornik veli sinku, naj se toliko sleče, da bo videl poškodovanje. Deček vboga. Ko nadzornik zagleda plavkasto progico na hrbtu, reče: »Da, moj sinko, gospod učitelj so te res precej močno vdarili; pa nikakor ne dvojim, da si to zaslužil, kajti poznam te uže dalj časa za pravega hudobneža, ki svojemu učitelju mnogo britkosti in težav napravlja. Še dalj časa pa poznam tvojega gospoda učitelja kot potrpežljivega, dobrega moža, ki ne kaznuje pred, da ga sila k temu primora.« Ko pa gospa le vedno povdarja da njen sin vsled tega vdarca ne more roke niti do glave vzdigniti, dè ji nadzornik: »Ljuba žena, dal vam bom dober svet in če ga uporabite, bo vaš sin uže danes zvečer roko lahko do glave vzdignil. (Gospa posluša rado-vedno.) Umijte mu namreč, kakor hitro pridete domu, hrbet z mrzlo vodo, privežite mu zdravo roko trdno k truplu, na glavo pa kos kruha ter ne dajte mu ničesar jesti. Uverim vas, da bo sinček še danes zvečer otrplo roko prav lahko do glave vzdignil.« Gospa uvidi, kam nadzornik meri, se poslovi in odide.

Nedovoljeno veselje.

Necega Italijana so imeli obesiti. Pri zadnjem obiskovanji v zaporu ga vpraša njegova soproga,

ali bi ne smeli otroci navzoči biti, ko ga bodo obesili? Obsojenec odgovori, da ne. Njegova ljubeznjiva soproga reče na to: «To se uže vidi na tebi! Tak si bil vedno. Če bi imeli ubogi otroci res kako veselje užiti, ne privoščiš jim ga.»

K sedmi božji zapovedi.

Deček: «Oče, rokavico sem našel!»

Oče: «Samo eno?»

Deček: «Da, na drugi je še mož sedel.»

Prekanjenost.

Oče: «Tu, sinko, imaš vrč in prinesi mi piva!»

Miško: «Oče, dajte mi tudi denarja!»

Oče: «Za denar piva prinesiti bi vsak znal, skusi ga dobiti tudi brez denarja.

(Miško gre. Čez 10 minut pride nazaj ter postavi vrč na mizo.)

Miško: «Tu imate, oče!»

Oče (hoče piti, pa vrč je prazen): «Kaj pa to? Vrč je prazen!»

Miško: «Iz polnega vrča piti bi vsak znal, — skusite piti tudi iz praznega.»

Lilije.

Meščan vpraša tovariša: «Zakaj pa se v našem mestu možki tako redko ženijo?» Tovariš mu odgovori: «Temu so sedanje mestne gospe in gospice krive. Kajti o njih velja to, kar v svetem pismu o lilijah čitamo: so kakor lilije na polji, ne šivajo, ne predejo in vendar niti Salomon ni bil v svoji krasoti tako oblečen, kakor ena izmed teh!»

Loterija.

Slavni Kristof Šmid pripoveduje, kako je njegov oče, pameten in skušen mož, dajal ljudem dobre svete. Nekokrat zvé, da nek kmet rad v loterijo stavlja. Da bi mu norost tacega početja prav jasno dokazal, mu reče: «Mislite si, zunaj na dvorišči devetdeset belih ovac in le eno črno vmes. Pa bi vam lastnik teh ovac rekel: Če plačate dva ali tri groše, smete z zavezanimi očmi iz teh devetdeset belih ovac ono črno vjeti. Če se vam posreči, jo vloviti, naj bo vaša, če pa je ne vlovite, je pa denar moj. Bi li dali dva ali tri groše za tako negotovo reč?» — «Ne», pravi kmet, «kako bi zamogel ravno ono črno ovco zadeti? Denar bi zapravil, a ovce ne bi dobil.» — «Glejte», rekó zopet oče, «tako je tudi z devetdesetimi številkami v loteriji!» — Boljši je vrabec v roki, kot golob na strehi.

Iz kmetskega in meščanskega življenja.

Nekdo, ki ni bil ganjen.

Pri cerkvenem žegnanji v neki vasi je župnik tako ginljivo pridigoval, da so se vsi po cerkvi jokali. Le nek kmet je ostal na videz mrzel in neganjen. Ko opravilo mine, vpraša ga eden, pred blizo njega stoječih, kako da njega današnja pridiga ni do solz ganila? «E kaj se bom jokal», odgovori mu, «ko pa nisem iz vaše fare!»

Pobotano.

Bila je v nekem kraju procesija. Nazaj gredé oglasi se križonosec v neki krčmi ter si dá postreči po želji. Ko se najé in napije, zapazi, da nima denarjev pri sebi. Vpraša krčmarja, če velja, da mu zastavi križ, kojega je nosil pri procesiji. Krčmar vzame križ, postavi ga v kot, a križonosec odide. Nek pri sosedni mizi sedeči kmet vidi vse to, stopi pred krčmarja, plača jed in pijačo za križonosca ter vzame zastavljeni križ. Imevši krčmo za hrbtom, pravi križu: «Glej, ljubi moj Kristus, nekda je resil si ti mene, danes sem pa jaz tebe in tako sva sedaj «kvit!»

Kaj je v peklu lepega.

Kmet vidi v cerkvi poslednjo sodbo namalano. Vstopi se pred podobo ter posebno pazno ogleduje peklenski ogenj in one, ki goré v njem. To vidi nek imeniten gospod; gre k njemu ter ga vpraša, če se mu pekel res tako zeló dopada? Kmet odgovori: «Da, prav zeló se mi dopada; posebno zato, ker ne vidim v njem nobenega kmeta, ampak samo gospódo.»

Kako svoje grehe zvemo.

Tepalovič je imel čudno navado, da je vselej, predno je šel k spovedi, pretepel svojo ženo. Ko ga nekdo vpraša po vzroku te čudne navade, mu odgovori: «Če se mislim spovedati, se ne morem takoj spomniti vseh svojih grehov, zato tepem ženo tako dolgo, da se razjezi ter mi začne naštevati vse grehe, kar sem jih od zadnje spovedi storil.»

Pet očenašev.

Pri spovedi naloži župnik nekemu kmetu, naj za pokoro moli vsak dan pet očenašev in pet češčenih si Marij. Kmetič strese z glavo in reče: «O gospod župnik! kaj vam vendar ne pade v glavo, jaz znam le en očenaš in le eno češčeno si Marijo, od kod neki bodem druge štiri vzel?»

Kmetska pohlevnost.

Kmet gre k sv. obhajilu. Ravno ko pride iz pod kora, pljune mu nekdo na glavo. «Čakaj, kanalija», pravi kmet jezno, «danes nočem kleti; pa ko bi bil drugi dan, naj te kar h.... vzame!»

Post.

«Danes», reče kmet Požirovec na veliki petek svoji ženici, «danes napravi mi samo deset štrukljev, ne dvanajst kot včeraj, pa naj bodo današnji zato nekaj večji!»

Kje je pa sin?

Nek reven kmet se podá k župniku ter ga prosi, da bi mu pomagal. Župnik mu reče: «Dal ti bom nekoliko mernikov žita, ako se prekrižaš.» Kmet poskusi ter se žalibog prepriča, da se je uže prekrižati pozabil. Župnik mu reče, naj gre domu, pa ko se nauči, sme po žito priti. — Drugi dan na vse zgodaj pride zopet kmet ter se prekriža, rekoč: «V imenu Boga Očeta in svetega Duha — amen.» — «Kje je pa Sin?» zavpije župnik. «Doli čaka z žakljem,» odgovori kmet.

Pohorec.

Nek Pohorec se je sprl z lastnim sinom, ki je ravnal nevhvaležno z očetom. Mnogo let se nista več pogledala in starec je zbolel, da ni bilo več upati zdravja. Duhovni gospod si je prizadeval, kar je mogel, spraviti ju pred očetovo smrtjo in sin je bil uže mehak, samo da se ni upal k očetu, dokler mu ni odpustil. Pri očetu pa je bilo zastonj vse prigovarjanje, sina ni hotel več videti. «Ali kako se upate pred Božji stol», pravi mu duhoven, «če se ne pomirite s sinom; tako ne morete priti v nebesa!» — «Pa ne bom silil», je dejal starec in umrl.

Iz navade.

Župnik sreča jokajočega se kmetskega dečka. «Kaj ti je, sinko?» vpraša ga. Ihté odgovori deček: «Kar je človeku najljubše, to vzame vrag najpred!» — «No, kaj pa se je zgodilo tako strašnega?» méni župnik. — «Oh, oče so mi umrli», pravi deček ter gre dalje.

Vrag ujet.

Nekje na Dolenjskem je bila vdova z malim otrokom; nje ranjki mož jej je zapustil nekaj premoženja. Necega večera stopi v sobo — hudič strašne podobe in hoče vzeti novorojenega otroka, češ: otrok še ni krščen, tedaj je moj, ali pa ga moraš odkupiti s svojim denarjem! Žena vsa prestrašena reče: «Čeravno sem le revna ženska, raje dam vendar denar, nego otroka.» Gre in prinese hudiču svoj denar, okolo 1000 gld. Hudič je bil denarja bolj vesel, nego otroške duše, — dokaz,

da so v peklu tudi nekteri revni vragi — in gre hitro svoj pot. Drugi dan je žena potožila župniku svojo nesrečo. Ta je pa brž spoznal, kaj to pomeni in vprašal ženo: »Komu ste pa povedali, da imate denar?« Žena reče: »Nikomur družemu, ko babici.« — »Dobro«, reče župnik, »pojdite tjá k babici in pobahajte se, da imate še dosti denarja, da vam je hudič sicer papirnati denar vzel, pa da imate zlata in srebra še zadosti.« Žena gre k babici in se pobaha, koliko ima še denarja v zlatu in srebru in da se za tisto še ne zmeni, kar jej je »nebodigatreba« vzel. Med tem časom pa se je opozorila žandarmarija, in žandarji so prišli in se poskrili pod posteljo in po kotih tiste hiše, kjer je vdova stanovala. — Še tist večer so prišli namesto enega kar trije hudiči in zahtevali od vdove zlata in srebra. V tem hipu priskočijo žandarji in primejo hudiče za vrat. Hudi duhovi pa, groznih rogov, obrnenih kožuhov, železnih verig oropani in po obrazu z vodo vmiti, so se izkazali kot babica, nje mož in njiju sin.

Kako je nek deželni vladar svoje kmete v cerkev spravil.

Minolo je uže nekaj let, odkar je v neki mali nemški državi vladal vsega spoštovanja vreden vladar. Nekedaj zvé ta vladar, da kmetje neke vasi, namesto da bi ob nedeljah šli v cerkev k božji službi, sedé le po krčmah pri žganju, pijejo, kolnejo in govoré razne nespodobne reči. Vojvoda, ki ni pri vsaki reči tesnosrčno povpraševal, po katerem postavinem paragrafu bi se dalo to ali ono zló odpraviti, ampak je skušal povsod sam pomagati, se

je hotel sam prepričati o istini te govorice, ktere ni rad verjel.

Neko nedeljo je toraj ogrnil boren plašč, pritisnil širokokrajen klobuk globoko na čelo ter šel v ono vas. Ker je ravno skup zvonilo, se je podal v krčmo. In res, kmetje so sedeli tu okoli mize in se niti zmenili niso, da vabi v cerkev.

Akoravno je vojvodu to krčemsko opravilo zelo zamrzelo, kazal se je vendar kot bi mu bilo to po vsem po volji ter se je celó v sredo med kmete vsedel. Kmetje pa, ki ga niso spoznali, nego mislili, da je eden njih pajdašev, so praznovali svojo nedeljo naprej.

Kmalu so dobili na mizo v skledi velik vrč žganja. V žganje so dali nekoliko sladkorja ter zažgali špirit v skledi. Ko je špirit pogorel, zmešali so žganje in sedaj vzel je na desno od vojvoda sedeči kmet vrč ter pil. Napivši se, dal ga je svojemu desnemu sosedu, rekoč: «Daj ga naprej!» Ta je tudi pil ter ga z istimi besedami dal naprej. Tako je šel vrč okoli od enega do družega, dokler da je priromal k na levi kneževi strani sedečemu kmetu. Ko se je tudi ta napil, dal je vrč z istimi besedami knezu. Knez vzame vrč, nastavi ga k ustam, a pil ni, ampak ga z besedami: «Naj gre zdaj tu okoli», dá zopet svojemu levemu sosedu nazaj. Sosedu ni bilo treba vrča dvakrat ponujati, nego vesel ga vzame, pije ter ga da svojemu levemu sosedu. Tako je šel sedaj vrč naopak okoli, od enega do družega, dokler da je prišel zopet k tistemu, ki je prvi pil. Ta izroči vrč zopet vojvodi, ki ga z veliko resnostjo vzame. Vojvoda tudi sedaj ni hotel piti, pa vrča tudi naprej ni dal, ampak po-

stavil ga je mirno in slovesno na mizo. Ko je vrč na mizi stal, vzdigne vojvoda počasi roko ter dá svojemu desnemu sosedu tako zaušnico, da mu je kar po glavi zazvenelo ter zraven reče z istim mirnim glasom, kot pred pri vrču: «Daj jo naprej!»

Ves divji skoči kmet kvišku, da mu posojeno glavnico z obrestmi vred vrne. Pa tudi vojvoda vstane, pogleda kmeta s svojim resnim, prebodljivim pogledom v oči ter ponovi z onim trdim, mirnim glasom, kot je pred vrč naprej pošiljal: «Daj jo naprej!» in ker je ob enem tudi svoj plašč odgrnil in je kmet po na prsih visečih redih in meču na njegovi strani spoznal, da ima kneza pred seboj, o katerem je vedel, da ne razume šale, vpádl mu je pogum. Obrne se toraj ter dá svojemu desnemu sosedu zaušnico, močno, kot jo je sam dobil, rekši: «Daj jo naprej!»

In kakor je pred vrč z žganjem šel na desno okoli, tako je šla sedaj zaušnica. Ko je tudi na kneževi levi strani sedeči kmet uže dobil svoj delež ter se h knezu obrne, zasoli mu ta še na desno uho eno ter reče, kot pred pri žganji: «Naj gre zdaj tu okoli!» Tako je šla zaušnica sedaj na levo okoli.

Ko je cel pot obhodila, knez molčé odide ter pusti kmete same, da so tem ložje premišljevali očetovsko to darilo. Pa so jo tudi brez dolgega premišljevanja tako dobro uganili, da prihodnjo nedeljo ni mogel vrč z žganjem več okoli hoditi, ampak so bili vsi ti kmetje lepo v cerkvi pri božji službi zbrani.

Zakaj se je treba ženitve bati.

Kmet reče svojemu uže odraslemu sinu, naj gleda, da se kmalu oženi. Sinko pa se začne iz same boječnosti jokati. Oče mu prigovarja, pa ker vse nič ne pomaga, reče mu jezno: «Česa pa se bojiš, neumnež? Kaj pa se ti bo neki zgodilo? Poglej mene, ali nisem tudi jaz oženjen?» — «Da, to je čisto kaj družega», odgovori ihté sinko, «Vi ste se lahko oženili, ko ste vzeli mojo mater, a jaz naj bi jemal kako čisto tujo!»

Volk in Medved.

V neki vasi sta bila dva kmeta; prvi se je pisal Volk, a drugi Medved. V tej vasi pa je živel tudi bogati Tine, ki je imel dve zelo pridni hčerki, ki ste se pozneje omožili. Necega dne pride k Tinetu njegov prijatelj, ki je bil uže več let z doma. «Kako pa je to», vpraša prijatelj Tineta, «da tvojih hčeri nikjer ne vidim? Kje pa ste?» — «Veš, ljubi moj», odgovori šaljivo Tine, «pri svojih hčerah sem bil zelo nesrečen, ker eno mi je vzel Volk, a drugo mlajšo pa Medved.»

Oba vesela.

«Kako živiš s svojo novo poročeno ženkico?» vpraša prijatelj prijatelja. «Prav veselo», odgovori vprašani. «Ona meče lonce, sklede, piskre in kar koli jej v roko pride v me. Če me zadene, se veseli ona, če pa ne, se veselim pa jaz in tako sva oba vesela!»

Gospodar pod mizo.

Mož je imel bogato pa hudo ženo, ki ga je večkrat natepla. Vendar tega ni dal za živi svet

komu veljati. Nekokrat uide razdraženi ženi pod mizo, ko nenadoma sosed v sobo vstopi. Začuden vpraša ta, zakaj pod mizo sedi? Jezen mu zavrne mož: «Kaj to tebi mar, jaz sem tukaj gospodar in lahko sedim, kjer koli hočem!»

Najboljša žena.

Tikvič skoz in skozi mirna in pohlevna dušica je imel jako prepirljivo ženo. Vsakokrat je morala imeti zadnjo besedo. Ko ga je ravno nekokrat zopet prav hudo ozmirjala, in sicer vpričo prijatelja, reče mož: «Nič se ne kregaj nič, ljuba moja, saj jaz dobro vem, da imam najboljšo ženo izmed vseh.» — «Vraga imaš, pa ne najboljše žene», se zadere togotna žena.

Nevarno pihanje.

Žena: «Zakaj ne ješ mesá, Andrejec?» — Mož: «Je še prevroče.» — Žena: «Pa ga malo popihaj, da se ohladi.» — Mož: «Popiham ga lahko, ali se bojim, da bi ga s pihanjem ne odpihnil, ker je tako velik kos.»

Podedovanje.

Jezična žena, mati še bolj jezične hčere, je nekokrat hudo nejevoljna bila ter svojemu možu ježno dejala: «Ljubi Bog, kako hudoben jezik ima najina hči, hotela bi sedaj vedeti, od katerega izmed naju da je dobila, od mene ali od tebe?» Mož jej mirno zavrne: «Od tebe gotovo ne, kajti ti ga imaš še zdaj!»

Dvojen uzrok.

Kmet je imel ženo pijanko. Hotel jo je pijančevanja odvaditi. Dal je tedaj na dno navadne kupice namalati — samega peklenščeka, da bi se ga vstrašila, kader bi hotela piti. Toda žena se peklenščeka ni vstrašila, ampak še bolj je pila rekša: «Peklenščeku pač kapljice ne privoščim.» Na to veli kmet peklenščeka zbrisati in namalati angeljčka. Ali tudi to ni pomagalo in ko jo je nekokrat mož kregal, mu je djala: «Ljubi mož, ne jezi se, angeljček v moji kupici je tako lep, da ga moram večkrat na dan pogledati!» — Žena je ostala, kar je bila — pijanka.

Kdo bo lonec pomil?

Na sv. Martina god pride kmet Marko zvečer nekoliko vinjen domu in ukaže Mici, svoji ženi, naj mu kaše skuha. Sam ne vé, kdaj jo je jedel zadnjič.

«Bog pomagaj, ali si znorel, ali kaj ti je? Nocoj — in kašo, in prav nocoj, na sv. Martina god!» zagrmí nádenj njegova zakonska polovica. Ne gre jej v glavo, zakaj nje «stari» hoče kašo in ne kaj drugega. In prav nocoj, na sv. Martina večer, ko se vendar spodobi kaj mesnega. — Ali Marko je bil trmoglav in kar je rekel, je bilo kakor pribito. «Veš kaj, Mica! Do sedaj se še nikoli nisva bila sprla, pa tudi nocoj se ne smeva. Ti mi skuhaj kašo, pa je konec besedij! Če tebi ne tekne, skuhaj si kaj posebe!» To rekši, svojo «staro» prav resno pogleda.

Mati Mica bi bila gotovo molčala; a danes je sv. Martina god in kašo za večerjo se res ne spo-

dobi. Mica molči in misli. In kaj pravite, kakšne misli jej rojijo po glavi? — Kašo skuhati je lahka reč in če je tudi sv. Martin danes, ali kdo bo lonec pomil?

Malokteri bralec teh vrstic še ni jedel te rajsko-slastne jedi, in malokteri izmed tistih, ki so kašo uže jedli, vé, kako težko je lonec pomiti, a brez kropa se ne dá niti skorja od lonca ločiti. Ko bi imela kako deklo, bi bilo uže še. Mica pa rada vse sama opravlja, samo, da ji ni treba nič plačati. In sedaj bi morala ona lonec pomiti! Ne boš!

Marko, se vé da, je dobro vedel, da se bo njegova «stara» branila kaše kuhati; tudi je dobro vedel zakaj. Zato le molči in čaka, kaj poreče Mica. — «Če boš ti lonec pomil, ti je skuham, ali jo pojdi pa sam kuhat», odreže se Mica moško. Toda Marko ni znal kuhati, pomival pa tudi še ni nikoli. Utegnilo bi se pripetiti, da lonec vbije, ker je bil precej neroden. In kaj potem? To jej vse razloži in še pristavi, naj bi se sporazumela na kak drug način. «Že velja», pravi Mica, «jaz ti kaše skuham; a kdor po večerji prvi izpregovori, pomije lonec.» Češ, sedaj ga imam. Sosed pride nocoj gotovo malo povasovat in ž njim bo moral govoriti.

Za dobro uro je kaša uže na mizi. Sline se mi cedé, ko vidim Marka, kako hlastno je preza-beljeno kašo. Kdo bi mi zameril? Se vé da, Mica se kaše še dotakniti noče; kava, ta blažena kava! Povečerjata. Po stari navadi bi imela moliti rožni venec. A kdo bo začel? Lonec bi pomil, kdor prvi jame moliti! Vest ju začne peči. Toda — kaj je stara navada, kaj vest, kader je treba lonec od kaše pomiti! Poklekmeta in molita vsak za-se. Od-

molita. Zimski večer je dolg; soseda le ni. Marko se je vsedel za peč in puši iz pipe, ki jo je neki podedoval po svojem starem očetu. Vidi se mu, da mu tobak diši; kajti nabasal jo je uže v drugo.

Pozno je uže bilo naslednji dan; a pri Marku so še vežne duri in vsa okna zaprta. Čudno se to zdi sosedoma, ker sta bila Marko in Mica navadno zgodaj na nogah. Danes pa je uže ura devet in še vse je zaprto! Soseda gresta pogledat; trkata in trkata, a vse zastonj! Marko in Mica sta pa sladko ležala na mehkih posteljah. Ni njemu ni njej se ni zljubilo vstati, ker sta oba dobro vedela, da bo prišel kdo in da bi bilo treba govoriti. Soseda le močnejše trkata in razbijata na vežne duri. Marko in Mica se pa gledata, kakor bi si hotela reči: eden izmed naju bo vendar moral prvi izpregovoriti. A Marko je bil mož-beseda, Mica pa tudi ni bila samo malo trmasta.

Soseda vlomita v hišo in prilomastita kar naravnost v sobo, kjer sta naša ljubeznjiva zakonska premetavala svoje stare kosti po posteljah. «Za božjo voljo, sosed, kaj vam je? Povejte vendar, kaj se vam je pripetilo?» Malomarno izvleče Marko roko izpod gorke odeje in pokaže s prstom na Mico. Stopita k Micini postelji; a Mica zopet kaže na Marka. Soseda hodita od postelje do postelje, od Mice do Marka, od Marka do Mice. Vse zastonj! Besedice ne moreta izvleči iz nikogar.

«Pa naj reče kdo, da nista znorela?» pravi prvi sosed. «Ali pa jima je Bog jezike zavezal,» pristavlja drugi. Premisljujeta in ugibata, kaj jima je storiti. Tukaj ni, da bi ju čuvala, ker je treba iti na delo. Prvi sosed ostane pri Marku, a drugi

hiti k župniku ter mu razloži vso nesrečo. «Pridem pogledat», pravi župnik, «vi pa pojdite nazaj in me počakajte; po maši pridem.»

Čez dobro uro res pride župnik in vpraša Marka, kaj mu je. Marka kaže s prstom na svojo Mico. «Mica, povejte, kaj vam je?» vpraša župnik tudi njo. Vse zastonj. — «Vesta kaj,» reče župnik sosedoma, «zamudila sta pri delu mnogo; škode pa ne smeta trpeti. Vzemita na mojo besedo, kar se vama zdi, za plačilo!»

Soseda jameta takoj preiskovati, kaj bi bilo za nju. Pregledata najprvo Markovo obleko. Suknja bi bila dobra, a kdo bi jo kupil? Pregledujeta Micino obleko. Sukneno krilo, to je nekaj vredno! Ne, Mica ima srebrn obroč za čez pas, ali srebrn pas. Ta bi se najložje dal spečati.

«Vé presnete mrhe volčje, vé, tatinske; vama pokažem, kaj se pravi ropati!» zavpije Mica, skočivša s postelje.

«Hó, hó, pomila ga boš, pomila!» vpije Marko pod odejo, kakor bi bil prismojen. «Hó, hó, pomila ga boš ti.»

Župnik in soseda ga gledajo, kakor «tele nova vrata», dokler jim Marko ne razloži vse dogodbe od začetka do konca. In Mica, če tudi precej nejevoljna, je naposled vendar pomila lonec. «Sl. N.»

Kako se mutast ozdravi.

V Šopronji na Ogerskem je imel bogat mešan trmasto ženo, ki po 3, 4 ali 5 dni ni spregovorila z njim ne besedice. Ako je skušal z lepega kako besedico iz nje izvabiti, je postala še bolj tr-

masta ter časi kar po 14 dni ni govorila. Ko mož uže nobenega družega pomočka zoper to trmo ni znal, pošlje neko nedeljo ravno pred pridigo listek k župniku, v katerem ga prosi, naj moli javno na prižnici za njegovo gospo, ki je uže 14 dni mutasta. Dobremu župniku, kteremu cela komedija ni bila znana, zasmili se žena prav zeló. Na prižnici govori toraj prav ginljivo, kaka nesreča je, če zgubi kdo dar govora; na zadnje pozove vse v cerkvi pričujoče, moliti za gospo J. J. (imenoval je se ve celo ime), ki je uže celih 14 dni mutasta. Gospej, ki je bila tudi v cerkvi pri pridigi, postajalo je vroče in skoro bi bila jeze in sramote počila. Komaj mine opravilo, leti domu se joče in kriči nad možem, ki jej je tako sramoto napravil. Ko pozneje tudi mož domu pride in sliši, da njegova žena zopet govori, pade na kolena ter glasno reče: «Čast in hvala Bogu, da moja žena zopet govori; zdaj uvidim, koliko pomaga vzajemna molitev!»

Oslovska mati.

Neko bablje žene dva oslička napajat. Sreča jo nekaj šolarčkov, ki so ravno prišli iz šole, in ti starko pozdravijo: «Dober dan, oslovska mati!» Starka jim brž odvrne: «Bog daj tudi vam, moji ljubi otroci!»

Vzreja telet.

Še mokroušesen strežnik pri neki knjigarni je zapazil, kako si je nek kmet ogledoval knjige na ogled izstavljene. Zlobni mladič ga nagovori: «Oče, vi ste gotovo z dežele doma.» Kmet mu odgovori: «Da, sem z dežele, toda zakaj me vprašate?» —

«Eh, jaz imam knjigo, ki je ravno vam potrebna, namreč: Kako se morajo izrejati teleta.» — «Gospodič», mu zavrne žaljen kmet, «dajte ono knjigo svoji materi, ta jo bo gotovo še bolj upotrebila», in odide.

Ponižnost.

Hripava babica prinese neko zimo dete h krstu. Vstopivša v hišo duhovnikovo, začne močno kašljati.

Župnik jej reče, naj stopi k pljuvalniku! Ali ponižna babica se vsekne in izhraklja na snažno omita tla ter reče: «Čestiti gospod, ponižno jih prosim, za me je tukaj tudi dobro!»

Ubogi Bog.

Jurij je svojo ženo pokopal in se močno jokal. Sosed ga pride tolažiti, rekoč: «Kaj boš se toliko žalostil in jokal, vsaj nisi imel nikoli dobre ure pri rajni Urši, vesel bodi, da jo je Bog vzel!» — «Ravno zato se jočem, da jo je Bog k sebi vzel; kajti jaz sem se je po petnajstletnem trpljenji vsaj srečno znebil, toda kaj bo še le Bog moral prestati, ki jo bo na vse večne čase moral pri sebi imeti?»

Pogrebščina.

Jurovič pride po pogrebu svoje žene k župniku ter ves žalosten pravi: «Častivredni, pogreb bi rad plačal!» Prijazno odgovori mu župnik: «Jurovič, vem, da vam je šlo zadnje čase trdo, zato vam ne bom nič računil.» Jurovič: «Potem vam pa tisočkrat Bog plati!» Nato gre Jurovič k učitelju: «Gospod učitelj! rad bi plačal pogreb za mojo ženo, koliko sem dolžan?» Učitelj: «Vsaj veste, da vselej

polovica onega, kar se plača gospodu župniku.»
Jurovič: «Tedaj vam pa petstokrat Bog plati!»

Premastno vino.

Kmet prinese svojemu župniku neko pismo. Župnik je bil danes ravno dobre volje ter dá na odgovor čakajočemu kmetu prinesiti kupico vina. Ker pa je bilo uže precej temno, zgrabi kuharica po nesreči ono steklenico, v kateri je bilo olje ter natoči kmetu namestu vina le olja. Kmet požrè enkrat, pa ker mu pijača ne ugaja, ne pije več. Župnik to zapazivši, reče: «No, ti moje vino ne diši?» — «Ne posebno», odgovori kmet, brisaje si usta, «je malo premastno.»

Županova desetletnica.

Staremu in zaslužnemu županu so vaščani hoteli desetletnico obhajati z veliko gostijo in so sklenili vino pobirati. Vsak kmet bi imel kaka dva litra vina v sod vliti, s katerim se je po vasi pobiralo. Ali koj prvi kmet je vlil dva litra vode v sod, misleč, da se polovnjaku vina njegova voda ne bo poznala. Sod je obhodil celo vas in je bil napolnjen. Ko je pa pri obedu prvi svetovalec kupico natočil, da bi zvestemu županu napil, bila je v kupici sama čista voda. Kakor prvi kmet, tako so namreč vsi mislili in storili in sod z vodo namesto z vinom napolnili. Pri obedu je pa imel vsak težko vest ali povedati tega nobeden ni hotel in osramoten se je drug za drugim iz hiše poizgubil. — Bodi nam to v svarilo pri volitvah. Naj nobeden ne misli: «Kaj se bom v volitve vtikal, bodo uže brez mene opravili!»

Neprijetno voščilo.

Ko je še kmete tlaka in desetina stiskala, je nek grajščak svoj god obhajal in povabil tudi župana na obed. Ta je najel več ljudi in jim naročil, naj se postavijo pri gradu pod oknom in kadar bodo grajščaka slišali reči: «Bog živi župana!» naj vsi zakričijo: «Žlahtnega gospoda tudi!» Ali primeri se, da je služabnik veliko steklenico dobrega vina prinesel. Ko jo je hotel postaviti na mizo, mu pade iz rok in se razbije. Grajščak pa jezen nedostojno zakolne: «Naj te, budalo, vrag vzame!» Hlapci pod oknom pa zaslišijo glas grajščakov in na vsa usta zavpijejo: «Žlahtnega gospoda tudi, žlahtno gospó tudi, in njihovega oskrbnika tudi!»

Čudna enakost.

Leta 1848. se je raznesel glas po Avstriji, da so národi dobili konstitucijo (ustavo). Kaj je to, povpraševalo je mlado in staro. Vpraševajočim kmetom je v savinjski dolini nek grajščinski gospod to reč tako razložil: «Glejte, dobili smo ustavo, to se reče: do sedaj je bil kmet pes, zanaprej smo pa vsi — «glih!»

Še nekaj čez.

«Kako se kaj imate?» vpraša kmet nekega reveža, kateri je bil vedno vesel in dobre volje. «Prav dobro se imam», odgovori revež, «kajti imam vse, česar potrebujem in še nekaj čez.» Kmet se temu čudi. «I kaj se bote temu čudili», reče siromak, «kar sem rekel, to je resnica; kajti glejte,

potrebujem usta in to imam, potem pa še nekaj čez, in to je — nos.»

Vbogi bogatinci.

Po neki silni povodnji, pri kateri je mnogo ljudi izgubilo vse svoje imetje, nabirali so milodare za poškodovane. Ko so nabiratelji prišli tudi k nekemu bogatemu skopuhu ter ga poprosili za kak dar, jim ga je sicer dal, a zraven tužno zdihtnil: «Oh! naj se zgodi ktera koli nesreča, mi vbogi bogatinci moramo vselej trpeti!»

Skupila.

Dva potepuha gresta mimo njive, kjer kmetovalec seje. Porogljivo mu rečeta: «Oče, le delajte, le, midva bodeva sad vašega truda uživala!» — «To je prav lahko mogoče», odgovori kmet, «kajti ravno sejem konoplje, iz kojega prediva se spletajo vrvi za vislice.»

Napitnica.

Sodnik Jeremija je praznoval svoj petdeseti rojstveni dan. Ko so bili zbrani gosti ravno najboljše volje, vstane njegov sin, vzame kupico v roko ter pravi: «Vsem tu zbranim gostom srčen »živio!» Na enkrat se spomni, da je pri tej napitnici pozabil svojega očeta in ko glasno sam pri sebi reče: Sem pač pravi osel! dodene še hitro: «In moj ljubi oče tudi! Živio!»

Drag bik.

Nek oče je moral za svojega sina krave prodati, da je mogel sin še naprej v šolo hoditi. Ko pa

oče čez leto in dan vidi, da se sin noče pridno učiti, zdihuje in reče nejevoljno: «Oh, moj Bog! vse krave sem moral prodati zaradi enega samega bika.»

Goski.

Na lojternicah se je peljal premožen mož s svojo gospo in dvema hčerkama iz Trsta v okolico. Gospod in gospa sta sedela spredi, hčerki pa zadi. Pri nekem kmetu je gospa potem kupila dve goski ter ju dala zadi na voz. Ko so se zvečer zopet do mesta pripeljali, vprašal jih je stražar: «Imate kaj dachu podvrženega na vozu?» — «Dve goski imam tukaj zadi», pravi gospod. Ker stražar kupljenih gosk ni videl ter si mislil, da gospod svoji dve hčerki tako imenuje, reče smeje se: «Le peljite naprej! Za take goske ni treba plačevati dacha!»

Drobna jajca.

Bila je gospodičina, ki je rada prismuknjene povesti prebiralala, par francoskih besed se naučila, po glasoviru ščipala in zraven prav čudno pela. Druzega ni vedela ničesar, kakor k večjem še na drago obleko misliti. Kuhinja, gospodinjstvo jej je bilo nepoznano. Pripetilo se je, da je moža vlovila. Kot mlada gospa pricepetá nekokrat z deklo na trg. Brž zagleda precej drobna jajca v košari neke kmetice ter začne nejevoljna vreščati: «Jojmene, kako neumni ste pač kmetski ljudje; ali niste mogli drobna jajca še par dnij na gnezdu pustiti, da bi bolj na debelo vzrastla?»

Frišni raki.

Segavo babče je prineslo v Maribor rake na prodaj. Brž pristopi suholasta meščanka, pol Slovenke, pol Nemke, rekoč: „*Diese „raken“ sain „niks frišni.“* — «So frišni, so,» jej odgovarja babče, «naj le gospa povohajo!» Meščanka res povoha, ali joj-mene, v istem hipu jo vščipne rak s škarjicami in se jej nemilo za nos obesi. «No, ali vam nisem pravila, da so moji raki frišni,» reče sedaj babče in se začne z vsemi okoli stoječimi na glas smejati.

Marljivi kmet.

Kmet, kateremu delo ni dišalo, poprijemal se je dela samo toliko, kolikor je moral. Neka gospa, idoč mimo njegovega polja, in opazivši, da nič ne dela, reče mu: «Nu oče, kako to, da vi zmiraj le stojite?» — «Ali res, gospá?» odvrne jej kmet, «nu, če je temu res tako, hočem se vvesti.»

Skromnost.

Meščan se pelje na svoje kake pol ure zunaj mesta ležeče posestvo. Ko si pogleda hrame, gre se na vrt sprehajat. Tu najde vrtnarja, ki je, mislé, da danes gospoda ne bo, spal v senci necega drevesa. «Lenuh», zakriči gospod jezno, «le spiš, namesto da bi delal! Res nisi vreden, da te solnce obseva!» — «Ravno zato sem se tu sem v senco vlegel», odgovori hladnokrvno vrtnar.

Dober strah.

Nekega gospoda v mestu L. so «boljši» berači neprenehoma nadlegovali. Da bi se jim vbrnil, na-

pisal si je na vrata svarjenje: „*Es wird gebeten, sich in angemessener Entfernung von der Thür zu halten, da ich sie als Zielscheibe beim Revolverschiessen benütze.*“ Pravil je, da imajo berači veliko respekta pred to hišno tarčo.

Pogovor.

«Dober dan, kum!» — «Bog ga daj!» — «Od kod pridete, kum?» — «Peljem kravo na semenj.» — «A koliko cenite kravo?» — «Ravno izpod Turna pridem.» — «Kum, vi ste gluhi.» — »Zato pa grem tukaj po senci, kjer ni muh!» — »Vi, kum, niste družega vredni, kakor da bi vam jih 25 nabrisal.» — «Že so mi jih doma dajali 26, pa je nisem hotel dati.»

Da krava ne brca.

Na živinskem semnju v K. je nekdo kupil kravo, a je sumil, da krava ni brez napake, kakor je prodajalec zatrjeval. Ko je kravo pošteno plačal, pravi prodajalcu: «No, zdaj mi pa po pravici povej, ali ima krava kako napako ali ne! saj je zdaj uže tako vse eno, ker je krava uže plačana.» Prodajalec se malo namuzne in pravi: «Družega nima, samo brca rada.» — »O, to pa nič ne dé, če družega pogreška nima, mene ne bo brcala», pravi kupec. «Jaz znam to narediti!» Vsi radovedni, kako je to treba narediti, ga prosijo, naj jim pové. Kupec počene h kravi ter jo prime za vime in reče prodajalcu enako storiti od druge strani. Ko prodajalec uže tudi čepi, mu reče kupec: «No, zdaj pa denar, ki si ga za kravo potegnili, predeniva iz rok v roke pod vimenom, pa te ne bo nikoli nobena krava več

brcnila, jaz sem tudi tako na semnji naredil.» Ko prodajalec kupcu denar pod vimenom v roko dá, misleč, Bog vé kaka čarovnija se vrši, kupec z denarjem vstane ter ga spravi in smeje se reče: «No, zdaj pa mene ne bo več brcala!» — in odide. Prodajalcu je pa krava, ki jo je brez napake prodal, zdaj z napako ostala.

Suha krava.

Ubožen kmet je gnal kravo na semenj in jo je ondu prodal. «Kravo si vendar preveč po ceni prodal,» reče mu sosed Josip. — «E kaj bi to,» odgovori kmet, «le pomisli, da je bila krava zelo mršava in suha; kako bi jo bil mogel dražje prodati?» — «Prav lahko,» reče sosed Josip, «ako bi jo bil poprej le malo zmočil.»

Izstradane krave.

Župnik pride do travnika, na katerem je sosed Kravosek svojih 7 suhih in izstradanih krav pasel. «No, sosed Kravosek,» reče mu župnik, «zakaj pa redite 7 krav, če pa še za 2 nimate zadosti krme?» — «Prav, prav, da vprašajo, časti vredni gospod župnik, vidijo, jaz pač mislim, da 7 krav zamore več gladu pretrpeti, kakor pa dve, in zato redim sedem krav!»

Prebrisana vola.

Nek vrtoglavec je imel ostudno navado, kmete dražiti in z jezikom pikati. Tako je delal nek dan z oračem na polji, ali takrat je dobil hudo po ustih. Ko se je namreč oraču uže zadosti zdelo,

mu reče: «Gospod, ker tako veliko znate, povejte mi, zakaj moja vola pred plugom na besedo «ho!» gresta na desno, na besedo «hi!» pa na levo?» Gospod reče: «Tega pa ne vem.» — «No», zavrne orač, «vi tega ne veste, glejte! moja vola pa vendar dobro vesta!»

Delo z glavo.

Kmet je vozil odvetniku drva iz gozda in je terjal zato en petak voznine. To je bilo odvetniku preveč. Pa kmet je rekel: «Vsaj si tudi vi za kako tožbo date več kakor petak plačati, in vam vendar ni težko storiti.» — »Da, prijatelj«, je odgovoril odvetnik, «moram pa z glavo delati.» — «Vsaj so morali tudi moji voli z glavo delati; ali mislite, da so z repom vlekli?»

Pameten konj.

Na spomlad pride nekega dne kmet v hlev in hoče svojega konja vpreči, da bi šel ž njim na polje. Toda kljuse je ležalo stegnjeno in je bilo mrtvo. — «Se vé da», pravi kmet, «se vé da, tako je dobro konj biti; vso zimo družega nič ne delati nego žreti, na spomlad, ko se delo začanja, se pa stegniti!»

Važen trenotek.

Madjar vpraša Švaba: «Čuj, prijatelj! Je li res, da postanejo Švabi še le s 40. letom pametni?»

Švab: «Da, to je res! Vendar mora vsak dobro paziti na oni trenotek, ko dopolni svoje štirideseto leto; kajti če ga zamudi, ostane ravno tak osel kot ste vi!»

Devetdnevna slepost.

Oger: «Povej mi, ljubi Tirolec, je li res, da vi Tirolci še le deveti dan po rojstvu spregledate?»

Tirolec: «Da, res je! A kedar enkrat spregledamo, vidimo pa devet milj daleč ogerskega bika!»

Čuden kotel.

Neki Hadji si je izposodil od svojega soseda Turčina kotel, v katerem je žgal slivovico; ko je bil gotov, je v izposojeni kotel dal en mali kotliček ter je oba dal svojemu sosedu. Ta se je čudil, kako pride, da dobi dva kotla, a posodil je samo enega.

«E, znaš brate,» reče Hadji Turčinu, «tvoj kotel bil je brej, povrgel je tega-le malega in zdaj sta oba tvoja! «Alah je vse-mogočen!» — «Alah je vse-mogočen!» odgovori pobožno Turčin, pa je radostno odnesel domu oba kotla, starega in mladega, in veroval je, da je njegov kotel bil brej in da je povrgel.

Čez štirinajst dnij pošlje Hadji zopet po kotel k istemu Turčinu. Ta, v nadeji, da bo njegov kotel zopet povrgel, vzame največji svoj kotel ter ga posodi Hadji, misleč, čim večji bo stari kotel, tim večji bo potem mladi. — Ali preide precej časa, a kotla le ni nazaj. Gre toraj Turčin vprašat, kaj je s kotlom, pa mu Hadji reče: «E, brate moj, tvoj kotel je umrl, moli mu za dušo!» — «Kotel nima duše, ne more umreti,» pravi Turčin. — «Če je mogel imeti mlade, je mogel tudi umreti. Alah je vse-mogočen!» reče na to Hadji. «Alah je vse-mogočen!» je vzdihnil Turčin ter odišel žalosten brez kotla domu in ni veroval, da je kotel umrl.

Telegraf.

Legenski grof si je napravil v svoji graščini hišni telegraf. Kmet iz bližnje okolice pride kmalu na to v grad ter sliši o tej čudni napravi. Ko pride domu, pravi svojim sosedom: «V našem gradu se je nekaj čudnega zgodilo, samo ne vem prav, ali je postal grof tele ali le tele grof!»

Nepotrebna straža.

Šaljivec M. pride v P—ovo gostilnico v K., pa najde pijanca za mizo, z glavo na mizo naslonjeno, v sladkem spanji. Čakal je nekoliko, pa pride drugi mož iz sosedne Pl., ktereга je poznal. Ko sta se pozdravila, jame M. tožiti: «Glejte, kake sitnosti mi dela ta človek!» in kaže na spečega pijanca; «ta je hudobnež, kradel je pri nas po celi okolici in naš župan mi ga je izročil, da ga moram danes k sodnji peljati. Zdaj se pa dela, da bi spal in noče naprej. Rad bi šel po beriča, da ga zapre, če bode te tako dobri in ga čuvate med tem.»

«Je uže prav; meni ne bo ušel!» reče krepki Pl. in se vsede za mizo tik spečega pijanca. «Za to dobroto vam pa kupim žemljo,» dejal je M. in položi dva krajcarja na mizo, pa odide. Daleč pa ni šel, nego na vrt, da bi lahko gledal skozi okno, kakšen kruh bo iz te moke.

Čez nekaj časa se zbudi pijanec, razteza se, seže po svoj klobuk in vstane. «Oha — le počasi!» veli Pl. in pritisne po klopi. «Kaj pa hočete?» pravi oni, ki se je majal nekoliko ob steni. «Mi te uže poznamo!» oglasi se Pl., «čakal boš, da pride M. z beričem?» In tako se je vnel razgovor, da sta po-

stala jezna obadva. Pl. je prijel svojega varovanca, za nič ga ni pustil oditi. Kričala sta obadva tako, da je prišla gospa P. iz kuhinje v sobo; pritožila sta se jej, Pl., da tat hoče vbežati, ki mu ga je izročil M., drugi, da ga zadržuje Pl. — Gospa P. se je smejala, pa je razsodila Pl—u: «Le pustite ga, saj je pošten človek; — M. laže!»

Iz obrtnijskega in trgovskega življenja.

Humor kmeta.

Národn krčmar je hotel na svojo krčmo obesiti desko s slovenskim napisom: «Gostilnica pri kolodvoru.» Železniški uradnik je izrekel željo, da bi se na desko poleg slovenskega napravil tudi nemški napis: «Gasthaus zum Bahnhof.» A temu so se navzoči národní kmetje odločno protivil, samo eden se oglasi in pravi: «Možje, izpolnimo gospodu željo in napišimo na eno stran deske slovenski, na drugo stran, — nemški napis. Po dnevi bodi deska tako obrnjena, da se bode čitalo: «Gostilnica pri kolodvoru», po noči pa naj bo tako, da se bode čitalo: «Gasthaus zum Bahnhof.» Ta hudomušen nasvet je celó železniškemu uradniku tako dopál, da se mu je moral smejati in naredili so desko samo z domačim nadpisom.

Dober svét krčmarjem.

Gost: «Koliko piva iztočite na teden, oče krčmar?» — Krčmar: «Ej, malo, malo, komaj po

deset veder.» — Gost: «A jaz vem, kako bi vi lahko po 15 veder vsak teden iztočili.» — Krčmar: «Prosim vas, povejte mi, prijatelj, kako?» — Gost: «Ako boste ljudem, ki pridejo k vam v krčmo, polne vrčke točili, a ne tako, da bi pri vsakem vrčku manjkalo za dobra dva prsta pijače!»

Različna mera.

Nekdo je imel mlin in gostilnico skupaj pod eno streho. Necega dne mu pivci očitajo, da ima premajheno mero za pijačo, katero jim prodaja. «Nič ne goljufam», reče jim posestnik; «za kolikor imam v gostilnici premajheno mero, za toliko imam večjo v mlinu, kedar vam in sebi merim.»

Popravek.

Popotnik krčmarju: «Oče, v tem vinu je pa vendar malo preveč vode.»

Krčmar: «Ravno protivo, dragi prijatelj, v tej vodi je le premalo vina.»

Mera za želodec.

Ker se je preveč vina nasrkal, je padel nek pivec s klopi in zaspal. Ko se zbudi, je vprašal, koliko ima plačati. Gostilničar je terjal za šest litrov šest dvajsetic. «To ni mogoče», reče gost, «moj želodec drži samo pet litrov.» — «To je prav», mu odgovori krčmar, «zavoljo tega vam je pa šel šesti liter v glavo.» Gost se smeje in plača.

Ne preveč tirjati.

V neko krčmo pride gost ter zahteva vrček piva in golaš. Pivo je bilo dobro, a v golašu najde

kosček cunje. Hitro jo natakne na vilice, jezno pokliče krčmarja, pokaže mu cunjo in reče: «Krčmar, kaj ste mi to prinesli?» Krčmar pa prav hladno odgovori: «I no, cunja je cunja, vsaj vendar ne boste zahtevali, da vam morebiti za vaših borih deset krajcarjev celo suknjo prinesem!»

Dvojna zguba.

V neko krčmo je prišel gost, ki se je dobro najedel in napil, potem pa začel tako pogovarjati se s krčmarjem: «Ali ste imeli že kedaj gosta, ki vam ni hotel plačati, kar je bil dolžan?» Krčmar: «Se vé da sem jih imel, to pa še le preveč.» Gost: «No, kaj ste pa naposled s takim človekom storili?» Krčmar: «Jezem sem postal, ga zgrabil in skozi duri na cesto pognal.» Gost: «Poskusite sedaj tudi tako, iz srca rad se vam sedaj dam iz vaše krčme vreči.»

Pošten dolžnik, ki pa vendar ne plača.

V neko najbolj obiskanih lj. kavarn je skoro vsak teden enkrat zahajal kmetski človek zajutrkovat in je časi zgovoren, kakor naši kmetje sploh, kavarnarja kaj ogovoril, povprašal itd., tako da je bil znan v lokalu. Nekega jutra zopet pride, naroči kave, strese sladkor v njo, suče žlico in se kavarnarju nasmehe v obraz, rekoč z vso najivno poštenostjo: «Vejo kaj, več rečij še imam nakupiti, pa mi je denarja zmanjkalo, naj mi posodijo osem goldinarjev, vsaj vrnil jih nikoli ne bom.» Kavarnar misli, da zadnji pristavek je le šala in, kavalir kakor je, seže kar v žep, vzame osem goldinarjev ter jih «z veseljem» dá kmetu. Mislil je:

drug teden mož zopet pride, pa mi denar lepo vrne, zakaj bi se takemu staremu gostu ne vstreglo. Ali mine teden, mineta dva, mine jih več in več — kmeta ni več blizo. In ko kavarnar začne pozvedovat, zvé da je mož med tem časom srečno umrl in niti toliko zapustil, da bi bil dolg plačal. Sicer pa kavarnar sodi, da zaradi tega dolga kmetič niti v vicah ne sedi, če mu je drug račun na svetu gladek, ker po pravici je povedal uže, ko je na posodo prosil, da «ne bo nikoli vrnil.»

Redek krčmar.

V krčmi je sedelo več gostov, od katerih je eden nespodobnejše in bogokletnejše govoril kot drugi. Na to vstopi krčmar, pošten kristijan, v sobo, gré k steni, sname božje razpelo ter ga méni iz sobe nesti. Osupnjeno gledajo gosti to početje ter vprašajo, čemu da misli križ ven nesti. Kratko in resno odgovori krčmar: «Ne spodobi se, da bi vas ta-le poslušal!»

To je goste zmodrilo; mirno spraznijo svoje kupice ter se molčé razidejo.

Kako je prvi krčmar v nebesa prišel.

Pravijo, da ima vsak človek do nebes nekako pravico, ktero nam je Kristus pridobil, ako le ne živi prehudobno na tem svetu. Tako si je mislil tudi oni krčmar, ki je iz med krčmarjev prvi trkal na nebeška vrata. Kako se mu je reklo, sem uže zdavnaj pozabil, kajti od onega časa je uže preteklo mnogo, mnogo let. — Prvi gostilničar toraj, ko je umrl, pride pred nebeška vrata, potrka in

sv. Peter pride k vratom, a predno odpre povpraša: «Kdo je?» — «Jaz sem, krčmar iz Srednje vasi.» Sv. Peter gré gledat v zapisnik zemeljskih prebivalcev, prebira in prebira ter gré naposled zopet k vratom in pravi: «Ti bi sam za svojo osebo uže še mogel v nebesa iti, a zaradi drugih —? Ti imaš namreč mnogo tujih grehov. Koliko se jih je pri tebi upijanilo, ki so potem naredili velike nerednosti in so še celó greh delali; ti tedaj ne moreš v nebesa.» — «V pekel tudi ne grem!» reče krčmar ter premišluje sem ter tjà, naposled si nekaj izmisli. «To bi ne bilo slabo, prostor je zeló pripraven!» reče sam pri sebi. Kakor si misli, tako tudi stori. Pred nebeškimi vrati napravi — gostilnico. Naroči si najboljše pijače: ljutomerčana, bizeljčana, sre-mičarja in tudi nekaj vipavčana; sploh najboljša vina, ki jih rodi slovenska zemlja, kajti mimo gredé bodi povedano, krčmar je bil Slovenec. Vsak, kdorkoli je prišel v nebesa, ktereга koli národa, vsak se je pri njem oglasil. Vsak popotnik, iz tega na oni svet prišedši, hotel se je okrepčati s spošteno božjo kapljico, predno se je predrznil potrkati na nebeška vrata. Mnogim se je primerilo, da jim je trtin sok smrtno bledost izpremenil v živo rudečico. A pri tej priliki se jim je tudi jezik razvozljal; tako je prišel vsak precej mnogobeseden pred nebeška vrata, da se je Peter čudil, od kod toliko poguma zemeljskim popotnikom. A to še ni bilo vse! «Pri zadnjem požirku» — to imé so namreč dali onemu gostilničarju — je bilo vedno bolj živo. Počasi so se nabrali tudi godci, kakor so na svetu umirali drug za drugim. Tu je bilo zdaj rajanje — odpočitek prejšnjega truda. A to so kmalu slišali tudi

nebeški prebivalci. Pogosto so si izprosili dovoljenja, da so šli ven po opravkih. A kdor je prišel ven, vsak se je nekoliko oglasil «Pri zadnjem požirku.» Ker so se pa ne samo ti, ki so mimo prišli, predolgo mudili pri gostilničarji, nego so še drugi iz nebes ven uhajali in se potem prepozno domu vračali, bil je vedni nered v nebeški hiši. Od zunaj v krčmi, se je vedno godlo in pelo. Peter je ves ta nered izpoznal ter se je šel k Bogu očetu pritožiti. A Bog oče mu je rekel: «Vzemi krčmarja v nebesa in vsega tega bo konec.» Peter stori, kar mu je Bog ukazal. — Tako je neki prišel prvi krčmar v nebesa.

Národna iz «Vrtec»-a.

Napredek.

Ni še dolgo tega, kar so se v društvu kmetovalcev pogovarjali o sedanjem čudnem napredku, kar se tiče iznajdeb strojev, posebno poljedelskih. Med občnim začudenjem pripoveduje nekdo o novi iznajdbi strojev za mlatiti, mleti in peči, češ, na eni strani se neomlačena pšenica noter meče, na drugi strani pa pridejo uže pečeni hlebi in žemlje ven. «No,» pravi drugi, «to vse ni nič. To sem jaz tedaj na dunajski svetovni razstavi videl stroj, pri katerem so na eni strani grozdje vanj devali, na drugi strani — sta uže krčmar in hlapec pijance ven metala.»

Godci niso ljudje.

Kočevár, mislé iti v krčmo, vpraša popred na pragu stoječega štiriletnega Šimeka, če je kaj ljudij v sobi? Šimek: «Pet ljudij in dva godca!»

Nerabljivi glasbeni stroji.

Kralj zemlje Dahomeh v zahodni Afriki je čul od nekega svojega podložnika, kateri se je od Senegala vrnil domu, mnogo pripovedovati o krasoti vojaških glaseb, ter je nazadnje odločil, da bo sam eno kupil. Poznal je nekega trgovca v St. Louisu, ki ima z Evropo mnogo posla ter je pri njem naročil glasbo.

Oni se zares drage volje obrne na nekega trgovca glasbenih strojev v Parizu in naroči vse, kar je za godbo treba. Stroji pridejo in kralj jih razdeli med svoje doglavnike in velikaše. Vesel naredi veliko svečanost in jim zapové, naj igrajo. Na njegovo besedo začne vsak trobiti ali udarjati, kakor je mislil, da bo najbolj godilo kralju. Kralj nekaj časa posluša in pomislja, da je morebiti to lepo, ker je iz Evrope. A počasi ga mine mir ter reče trobačem in bobnarjem, da je to strahota in da naj odmah nehajo. Ali to še ni bilo vse. Razjarjen napiše trgovcu, da dobljene reči niso za nič. On, nestrokovnjak, boji se, ne bi li ga bil trgovec na Francoskem prevaril, ter mu takoj piše. Na to odgovori trgovec, da boljših strojev nima. Zdaj še le vbog posrednik pride v zadrego: kralj pravi, da stroji niso za rabo, trgovec, da na svetu boljših ni. V tej sili se domisli, pa piše kralju: »Ali ima vaše veličanstvo tudi glasbenike?« Kralj mu na to ljuto odgovori: »Lepo mi vprašanje! Ko bi imel godce, bi vas ne vprašal za instrumente. Pa ali vi olikanci nimate instrumentov, katerim ni treba umetnikov? Kjer so umetniki, strojev ni treba.«

Namazal.

Nek glediški igralec pripoveduje sledečo dogodbo: «Leto in dan je minulo, kar sem bil prišel na potovanji v Draždane. Tam grem v jako obiskovano krčmo stanovat. Neko jutro, ko sem bil posebno dobre volje, napravim se kot brivec ter grem po vseh sobah, kričeč: «Gospôda, kdo se da obriti?» Tako sem jih namazal dvanajst in vsakemu sem rekel, da sem spodaj nekaj pozabil. Ko sem bil vse namazal, tečem v svojo sobo, se urno preoblečem, namažem še sebe in grem potlej ven na koridor ter začnem razsajati in kleti, kje je tisti brivec, ki me je namazal, zdaj ga pa nikjer ni. Zdaj pridejo tudi vsi drugi namazani ven, se jezé in kričé in pravijo, da jih je imel brivec za norca. Jaz, se vé da, sem se najbolj jezil. Nihče pa ni vedel, da sem jaz oni brivec. Zdaj, ko je uže leto preteklo, pa mi ni treba več molčati.»

Prevelika skrb.

«Ali nimate nekoliko časa?» je vprašal mlad človek skozi okno mimo gredočega brivca. «Da», mu odgovori ta, «s čim vam zamorem vstreči?» Pa uni ga prosi prijazno, bolj počasi iti, da bi jetike ne dobil.

Vedno več.

V neki gostilnici pokliče tujec natarja, pa mu dá svoj čevelj, rekoč: «Tukaj-le je majhena luknjica, pošljite čevelj k čevljarju.» Natar to stori. Čez pet minut prinese deček od čevljarja zasiti čevelj, pa reče vratarju pri krčmi: «Tukaj je

čevelj za štev. 6, stane pet novcev.» Vrtar ga dá hlapcu, rekoč: «Tukaj je čevelj za št. 6; jaz sem plačal devet novcev zanj.» Hlapec ga dá natarju ter pravi: «Tukaj je čevelj za št. 6, jaz sem dal petnajst novcev, plačajte jih.» Natar ga dá tujcu: «Tukaj je zašiti čevelj, velja 30 kr.» Tujec gre k čevljarju vprašat, koliko je račun za zakrpani čevlj. Čevljar pa odgovori: «Nič.»

Rad žejen.

Nekokrat pride znan pivec v neko klet, kjer je sodar sam vino pretakal. Sodar vpraša žejnega prisleca: «Ali ste vi radi žejni?» — «O zelo rad sem žejen!» — «Tedad pa uže dobro, pa le bodite žejni!» Ko čez neko uro pride gospodar v klet gledat in zagleda žalostnega žejnega pivca na sod naslonjenega stati, vpraša sodarja: «Ali ste mu uže dali kaj piti?» — «Še ne. Vprašal sem ga, če je kaj rad žejen in ker je rekel, da je zelo rad žejen, zato sem si mislil, da noče vina piti.»

Velika predrznost.

Nek trgovec pripoveduje svojemu prijatelju o nekem goljufu ter naposled tako-le pravi: «Tako sem ga vrgel po stopnjicah, da si je kar vrat zlomil, potem pa gre ta potepuh in me toži pri gosposki.»

Prosimo, da se pozvoní.

Na vratih necega magacina je bil sledeči napis: «Ako ni nikogar v magacinu, prosimo, da se pozvoní.» Ko mimogredoč popotnik to čita, pogleda pri steklenih vratih v magacin in ker nikogar v

njem ne vidi, začne na vso moč zvoniti. Takoj prileti kupec iz zgornjega nadstropja ter vpraša popotnika, kaj želi? «Nič», pravi zvonilec, «le ker prosite, da bi, kedar ni nikogar v magacinu, zvonili, sem vam na ljubo začel zvoniti.» Reče in odide.

Strup za podgane.

Deček pride v prodajalnico ter želi strupa za podgane. «Za koliko? vpraša ga trgovec. «Gospod, na tanko tega ne vem, pa kakih trideset jih že bo,» odgovori prostodušno deček.

Mali kruh.

«Prosim vas, povedite mi, kako je to», reče meščan peku, «da je vsak hlebec pri vas manjši, nego li pri drugih pekih?» — «Ej! to vam lahko povém», odgovori pek, «ker drugi peki v hlebec po več testa jemljejo kakor jaz.»

Metlarja.

Metlar svojemu tovarišu: «Ne gre mi v glavo, kako ti je mogoče metle še boljši kup prodajati kot jaz, ki vendar veje za metle kradem!» Drugi: «Jaz kradem pa kar narejene metle.»

Sitno.

Mesarsk mešetar, rodом Madjar, pride na železniško postajo v Veliki Kaniži, da bi 50 volov v Gradec naložil. Toda reklo se mu je, naj počaka par dnij. Zato telegrafira svojemu gospodu v Gradec: «Juter ne morem priti v Gradec; kajti tukaj danes ne sprejemajo — volov!»

Zadnji vlak.

Nek potnik pride na lj—ski kolodvor s potno torbo ter vpraša družega popotnika naglo: «Prosim vas, kdaj gre zadnji vlak na Dunaj?» — «Zadnji vlak?» ponovi vprašani popotnik mirno in hladno — «dragi moj, tega midva gotovo ne doživiva!»

Slovenski po sili Nemeo in nemčurski mesar.

Slovenec: „*Gut moargen, her flajšponk!*“ Mesar: „*Gut morgen!*“ Slovenec: „*Ich bin zhaus kajbel!*“ Mesar: „*Wie alt?*“ Slovenec: „*15 gulden.*“ Mesar: „*Was kost's?*“ Slovenec: „*13 bohen.*“ Mesar: «Dobro, pridem po tele, pa ostanite doma!» Slovenec: „*fit inen got!*“

Prepovedano žganje.

Nek šaljivec pové financarjem, da Jurij N. slive žgé, pa gotovo ni plačal. Financar se hitro napravi in gre iskat. Ko pride k Juriju ga vpraša: kje ima kotel in kje slive žgé? Jurij mu odgovori, da ima kotel v kuhinji in žena v njem s slivami svinjam repo kuhà; on je suhe slive samo posekal in razklal. Financar, videč, da ga je usmešil, odnese takoj pete.

Kmetovalca.

Ranocelnik Mazovič pokliče tesarja, da bi mu popravil plot okoli vrta. Komaj prideta v vrt, zapazita, da bližnja vas gori. «Tam meni pšenica cvete!» vsklikne tesar ter skoči čez plot, da bi bil pred pri ognju. V naglici se spódtakne, pade ter si zlomi nogo. Mirno odgovori ranocelnik: «Moja pa je že zrela!»

Nova vrsta denarja.

Celó novo sorto denarja so našli Angleži ne davno na otoku Yap-u v Karolinah. Denar, ki se tu rabi, je še neokretnejši nego znani spartanski denar, ki je bil iz železa. Na Yap-u namreč delajo denar iz skale, v podobi švicarskega sira in do velikosti mlinških kamenov. Sredi okroženega kamena je luknja in skoz to se vtika drog, kedar se ima «denar» prenesti. Yap-ani hodijo po ta denar na Palavske otoke, kjer se iz apnenske tvarine seka in ga z velikim trudom in z veliko nevarnostjo od tam domu prevažajo, ker imajo slabe čolnice. Vidi se, da pri tem denarji najbolj na varnost gledajo, katero daje velika teža denarja. Tudi «drobiž» zraven teh mlinško-kamnastih denarjev delajo v velikosti naših tolarjev.

Dober kup, pa vendar drago.

Časnikarsk prodajalec v Parizu je nosil po mestu brošurico na prodaj ter vedno klical: «Cel zbor za dva krajcarja!»

Ko ga nek dovtipen človek sliši, mu reče: «Ti nam pač praviš, koliko je vreden, a ne koliko stane (košta).»

Tiskovni pogreški.

Po časopisih se pogosto nahajajo tiskovni pogreški, ki so tako smešni, da bi človek skoraj mislil, da niso nastali slučajno, nego iz stavčeve nagajivosti. Naj se prečita samo ta-le notica, ki je zagledala beli dan v nekem časopisu: «Prečastiti pri-

digar Jonas Thomson se je v cerkvi sv. Andreja v Newyorku poslovil od velike množice poslušalcev. Ginjenega srca je povedal, da mu je zdravnik svetoval, naj gre čez atlantiško morje in na francosko milo zemljo zdraviti se. Ko je dal poslušalcem mnogo dobrih svetov, obrne v goreči molitvi svoje oči proti nebu — in začne mahoma dirjati po Beafit-Streetu. Tam so ga pobalini vjeli in mu privezali lonec čez glavo. Zdaj je divjal še bolj divje okoli, nego prej, a naposled pomeri nek policist nanj z revolverjem in ga vstreli.» — Kako je nastala ta pomota? Stavcec je prelomil poročilo o pridigi in zraven dejal drugi konec poročila o nekem steklem psu.

Iz pravniškega življenja.

Izjema.

Policaj: «Stojte, gospodje, vi ste ujeti! Ne veste-li, da je župan še le pred kratkim strogo zaukazal, da se mora po noči mirno domu hoditi.» — «Res je, gospod policaj, pa mi ne gremo domu, ampak v drugo krčmo.»

Gog je gog.

«V imeni postave ste ujeti!» — «Zakaj — zakaj?» — «Vi ste demagog* in še baje eden najizvrstnejših — gospodje tam pri mizi so mi vse po-

* Voditelj = zapeljivec ljudstva = šuntavec.

vedali.» — «Pedagog* ljubi mož, — pedagog!» —
«E kaj! — gog je gog — le z menoj!»

Preklic.

V neki krčmi so imeli sila surovega hlapca. Nekedaj reče učitelj: «Ta hlapec je ravno tako surov, kot naš župan.» Zato toži župan učitelja, da je moral svoje besede preklicati. Učitelj stori to drugi dan tako-le: «Ta hlapec ni tako surov, kot naš župan.»

Prebrisan berač.

Uradnik: «Noter!» — (Berač vstopi in pravi:) «Ne zamerite, milostivi gospod, da vas poprosim za prav velik dar, kajti ne morem drugače dostojno v tem mestu prenočiti.» — Uradnik: «To pa je uže preveč, me v moji pisarni z beračenjem nadlegovati. Takoj se mi poberite, drugače vas dam zapreti!» Berač: «Temu nimate pravice. Smete me sicer tožiti, pa potem morate biti tudi priča in imate sploh mnogo sitnostij. Dajte mi toraj rajši 1 gld. in ne bom vas nadlegoval tako kmalu.»

Lastna fara.

Žandarm pride v vas in najde berača, ki se mu ni zdel domač, ampak iz tuje fare došel. Stopi k njemu in ko zvê, da res ni v tej vasi doma, za-

* Odgojitelj = učitelj.

ukaže mu ostro rekoč: «Ali ne veš, da imaš doma ostati, poberi se takoj v svojo faro!» — «Oj ljubi moj gospod», reče berač, «ko bi jaz svojo faro imel, nikoli bi tukaj kruha ne prosil.»

Protenje.

«To vam rečem, gospod župan; v vašo proketo luknjo ne pridem vse žive dni več; kajti tako slabe uječe, kot to noč pri vas, še nisem imel nikjer na celem mojem potovanji!»

Imenitno potrjilo.

Župan šm. občine je moral nekemu hlapcu poslovsko knjigo spisati. Ko pri opisovanji osebe pride do odstavka: «Nos» pripisal je na kratko: «Ga ima!»

Postrešček pred sodnijo.

Sodnik: «Zakaj mi niste precej povedali svojega imena, ko sem vas prvič vprašal?»

Postrešček: «Ker se ga nisem mogel takoj spomniti.»

Sodnik: «Le kak neumnež more kaj tako abotnega odgovoriti.»

Postrešček: «Gospod, ako bi vas ljudje celih 15 let le »števílo 18« imenovali kakor mene, potlej bi tudi vi gotovo uže davno pozabili svoje pravo ime.»

Najstarejši ljudje.

V neki vasi so vsled mejnih urejevanj pri nekem zemljišči potrebne listine pogrešili, toraj so

morali dokazov iskati, vprašaje najstarejše ljudi v vasi, če se spominjajo iz mladih let kacih sporočil, ki bi jim pomagala to stvar rešiti. Sodnik, kateri je tožnika zastopal, pokliče toraj župana ter ga prosi, naj mu imenuje najstarejše ljudi iz vasi. Župan mu odgovori: «Gospod, prav žal mi je, da vam ne morem vstreči, ker najstarejši ljudje v naši vasi so uže vsi pomrli, kako bi jih toraj na pričo poklical!»

Kteri bo iztožil?

Kmet je imel njivo zelja nasajenega, na katero so ga pa zajci prav pridno hodili jest. On si zdaj misli, kako bi bilo napraviti, — streljati in loviti jih je prepovedano, ker je imel neki gospod ta lov v najemu. Ko je zelje dozorelo, poseka ga, le eno glavo z najvišjim kocenom pusti in jo izvotli; to votlino pa z močnim duhanskim tobakom napolni. Okoli obloži kamenih plošč, da bi ložje zajci do zelne glave dosegli, kedar pridejo jest. Zajci pridejo in začnejo to glavo glodati. Pa komaj so je nekaj objedli, so uže začeli kihati, ker jim je tobak prišel v nosnice in pri tem kihanji so z glavami na kamnite plošče treskali ter si glave potolkli. V malih urah je več mrtvih zajcev okoli zelne glave ležalo. Primeri se, da najemnik tega lova to najde in gré kmeta tožit. — Kmet pride pred sodnijo. Vprašan, kaj je z zajci storil? odgovori: «Zelje ni bilo za zajce nasajeno, tudi nisem rekel, tobaka nosljati, vsled tega jaz tudi nisem kriv, da so kihali in se pobili. Nasprotno je pa, da so zajci kakor samomorilci kazni vredni. Zdaj pa bom jaz vas, kot najemnika lova, za tobak tožil, ktereга so mi zajci pošnofali!»

Med akte.

Vbog kmet stoji pred starim birokratom neke kancelije: «Gnadjivi gospod, prosim, pomagajte mi, dovolite mi to in to.» Birokrat stoji, kakor bi mu kol v hrbtišči tičal ter reče: «Niks da, hod'te k notarju in prinesite pisan pitšrift!» Toda kmetu pri besedi «notar» zablisne dobra misel in odgovori: «Gnadjivi gospod, ne zamerite, tisti, ki prosi, sem jaz sam, čemu tedaj treba še notarja in pisane pitšrifte, vsaj sem jaz sam tukaj!» Birokrat: «Kaj? disputiren auch noch! Hod'te k notarju in prinesite pisano pitšrifto; vas ne morem djati med akte!»

Potrjilo.

Berič, ki je zaostale davke pobiral, pri Vrabiču ni dobil nič denarja, pač pa celo vrsto razžaljivih psov. Zato pošlje berič potem sledečo pisano tožbo sodnji: «Kmet Vrabič me je imenoval oderuha, goljufa, lumpa itd., kar tu v dokaz resnice s svojim lastnim podpisom potrjujem.»

Pijano sodišče.

Sodnik: «Priča Dedek, kaj je rekel zatoženec, ko ste ga pri tatvini prijeli?»

Priča: «Rekel je, da je pijan!»

Sodnik: «Rad bi njegove lastne besede slišal. Ponovite jih natanko; on vendar ni rekel: on je pijan!»

Priča: «Dà, tako je rekel.»

Sodnik: «Vi me ne razumete! Njegove lastne besede bi rad slišal. On je menda rekel: jaz sem pijan!»

Priča: «Bog ne daj, gospod sodnik, kako bi kaj tacega o vas rekel! Bil bi ga tudi takoj —»

Državni pravdnik: «Ne tako! vi ne razumete vprašanja; gospod sodnik méni, je li zatoženec rekel: jaz sem pijan!»

Priča: «Vas še niti ne pozna! Kako bi mogel toraj kaj tacega o vas reči!»

Zagovornik: «Poslušajte, ljubi mož, kar vas bom jaz vprašal. Slavno sodišče bi namreč rado zvedelo natančne zatoženčeve besede. Če o sebi govori, vendar ne bo rekel: on ali mi ali vi. Zdaj ste menda pač uže razumeli in vprašam vas toraj kot priseženo pričo, je li moj varovanec rekel: Jaz sem pijan?»

Priča: «Bog vari! Vi imate sicer prav rudeč nos, pa o vas ni zatoženec ničesar rekel! Kaj pa mislite! Če misli kdo kaj vkrasti, si vendar ne bo upal trditi, da je célo sodišče pijano!»

Vsi imajo prav.

Žandarm vlovi dva pretepajoča se potepuha ter ju odvede pred sodnika. Sodnik veli prvemu potepuhu: «Povej, kako se reč ima!» Vprašani razloži cel pretep in sodnik mu reče: «Da, prav imaš!» Na to se obrne k drugemu zatožencu, da mu tudi ta cel dogodjaj pové. Ko zatoženec svoje pripovedovanje konča, reče sodnik: «Da, práv si imel!» Zadaj stoječemu žandarmu se je ta razsodba nekako čudna zdela, zato pravi: «Pa, gospod sodnik, oba vendar ne moreta imeti prav?» Sodnik: «Da, vi imate tudi prav!» Reče ter nažene vse tri.

Tajitev.

Sodnik: «Vi ste gospodarja okrali, pri katerem ste služili; se li upate to vtajiti?»

Zatoženec: «Da, gospod sodnik, če mislite, da kaj pomaga, uže vtajim!»

Nedolžen.

Sodnik: «Ali je res, oče Drmota, da ste rekli sosedu Kolencu, da je tat in goljuf?»

Drmota: «Res je, res, ali jaz tega, gospod sodnik, rekel nisem.»

Moder maček.

Sodnik: «Ste li vi rekli, da moj tovariš, sodnik Čuk, ne razume več, kot vaš črn maček?»

Zatoženec: «Tega nisem rekel. Rekel sem le, da moj črn maček več razume, kot sodnik Čuk in pri tem ostanem. Kar se namreč tiče miši loviti, se gospod gotovo ne more meriti z mojim mačkom.»

Prihodninski davek.

Sodnik: «Zatoženi ste, da se klatite brez dela okoli; zakaj nočete delati?»

Zatoženec: «Ker bi moral potem prihodninski davek plačevati!»

Mož in žena.

Sodnik: «Veš, Janez, živi vendar v ljubezni s svojo ženo in premisli: mož in žena sta eno telo!»

Kmet: «Ne, gospod sodnik, to ne more biti; ker če mene v krčmi pretepajo, se moja žena smeje in če potem jaz njo pretepem, pa jaz nič ne čutim!»

Težko določiti.

Dva tata sta drva kradla in sta zasačena prišla pred porotnike. Državni pravdnik je poudarjal, da se imata oba ostro kaznovati, ker pri obeh se nahajajo vzroki, kateri njuno zločinstvo obtežujejo, kajti prvi tat se je predrznil v svitem dnevi krasti, drugi pa je v mirni noči, ko pošteni ljudje spijo, šel na krajo. Ko je to zagovornik tatov slišal, je ves začuden dejal porotnikom: «Tožnik graja pri mojih zagovarjancih enkrat, da se je po dnevi kradlo, drugič pa da po noči. Za božjo voljo, slavni porotniki, povedite mi, kedaj bi naj tedaj človek šel krast?»

Kakor nalašč.

Nekje na Hrvatskem pošlje krojač k peku svinjsko pleče vodit. Pek odreže velik kos iz njega. To videti, reče krojač peku, naj mu škodo povrne, če ne, ga bo šel tožit.

Pek pa teče poprej k sodniku in mu dá lepo veliko presto v dar. Krojač pride tožit in sodnik oba zasliši. Pek pravi, da so muhe toliko mesa pojedle. Sodnik reče torej krojaču: «Ako so muhe to storile, se znosite nad muhami; pobijajte jih, kjer koli ktero dobite.»

Slučajno zagleda krojač zdaj muho na sodnikovem obrazu. Brez pomisleka lopne s pestjo po sodnikovem nosu, da se mu takoj krí pocedi in reče: «Kakor nalašč! je uže ena tukaj!»

Znana ura.

Sodnik: «No, nočeš poznati te ure, katero smo v tvoji skrinji našli?»

Zatoženec: «Ne, gospod sodnik!»

Sodnik: «Žandarm! peljite zatoženca zopet v nječo, da postane mehak!»

(Dan pozneje.) Sodnik: «No, poznaš sedaj uro?»

Zatoženec: «Da, gospod sodnik!»

Sodnik: «No, tako je prav, da si se vendar spametoval!»

Zatoženec: «No ja, gospod sodnik! Kako bi neki te ure ne poznal, ko ste mi jo pa včeraj pokazali.»

Kje ste priženil kravo?

Kmet vkrađe kravo, kar se pa kmalu zvé. Moral je pred sodnika. A sodnik, ki ni znal dobro slovenskega jezika, vpraša kmeta: «No, kje ste priženil kravo?» Kmet odgovori: «Jaz nisem oženjen, samec sem še!» Sodnik se jezi in pravi: «Jaz ne vprašam, ali ste oženjen ali samec, nego kje ste priženil kravo?» — Kmet zopet odgovori: «Jaz sem samec in nisem krave nikjer priženil.» — Sodnik se še bolj jezi. Na to pristopi drug gospod in pravi: «Ne jezite se, gospod sodnik; kakor vidim se vidva ne razumeta. Vam bi treba bilo kmeta vprašati: Od kod ste prignali kravo?»

Za nič «vera».

Pri neki mali rekici na Slovenskem se je pokvaril jéz, katerega je imelo več bližnjih posestnikov skupaj. Da se zopet prav popravi je prišla uradna komisija. Cesarski komisar, ki pa ni dobro slovenski znal, reče zbranim slovenskim kmetom: «Možje, vaša vera je za nič, treba jo bo popraviti!» Kmetje se pogledajo in eden reče: «Gospod komisar, naša

vera je že dobra, ni je treba popravljati!» Na nadaljno trditev komisarjevo, da je njih vera za nič, potrjujejo kmetje vedno odločnejše, da je njih vera popolnoma dobra in da si ne dajo tu nič vmes govoriti. Po daljšem prepiru seže drug slovenski znajoč ud komisije v besedo ter pravi: «Možje, gospod komisar misli le vaš jez, ki se po nemški *«die Wehre»* zove, tistega bo treba popraviti». — «Tega pa, tega, pa našo vero naj nam v miru pusté», odgovoré kmetje.

Neradovoljna priča.

Predsednik: «Žandarm! Pripeljite prihodnjo pričo!» (Žandarm odide. Takoj pri vratih pokaže na predsednika, na kar pride pred njega nek mož.)

Predsednik: «Kako se pišete?»

Peter: «Peter Žrjav.»

Predsednik: «Kako stari ste?»

Peter: «Menim, da to ravno ne spada sem.»

Predsednik (zakriči nad njim): «Takoj povedite, kako stari ste!»

Peter: «Tri in trideset let.»

Predsednik: «Ktere vere ste?»

Peter: «Pa gospod predsednik»

Predsednik (ga prekine): «Če se še enkrat predrznete, vmes govoriti . . .»

Peter (hitro): «Katoličan sem.»

Predsednik: «Ste li z zatožencem v sorodu ali v njegovi službi?»

Peter: «Jaz? — s tem? — Kaj neki mislite gospod predsednik!» — (Smeh med poslušalci postaja vedno večji.)

Predsednik: «Zdržite se vsake neprimerne opazke! Vzdignite roko, da prisežete!»

Peter: «Gospod predsednik, tega pa res ni treba! — (Smeh med poslušalci.)

Predsednik (vstane ter divje zakriči): «Dam vas zapreti, če se še enkrat predrznete, kaj ugovarjati. Vzdignite roko in prisežite!»

Peter vzdigne roko; predsednik narekuje prisego in Peter govori za njim.)

Predsednik: «Prisegam pri živem Bogu —»

Peter: «Prisegam pri živem Bogu —»

Predsednik: «da bom vse povedal, kar vem —»

Peter: «da bom vse povedal, kar vem; —»

Predsednik: «da ne bom zamolčal ničesar, kar bi zamoglo cel ta dogodek razjasniti —»

Peter: «da ne bom zamolčal ničesar, kar bi zamoglo cel ta dogodek razjasniti, —»

Predsednik: «in, da bom govoril le čisto resnico —»

Peter: «in, da bom govoril le čisto resnico.»

Predsednik: «Amen.»

Peter: «Amen.»

Predsednik: «No, kaj veste toraj?»

Peter: «Gospod general se vam lepo priporočujejo in prosijo, da bi danes zvečer ob osmi uri prišli na večerjo k njim. Tudi srno, katero so včeraj na planini vstrelili, so že dobili domu.»

(Glasen smeh med poslušalci.)

Predsednik: «Kaj? — Niste li priča?»

Peter: «Ne, gospod predsednik! Generalov sluga sem in sem bil poslan, da vas povabim. Ker vas pa nisem našel doma, prišel sem semkaj. Ko sem žandarma za vami vprašal, poslal me je tu sem.»

Nesrečna salomonska sodba.

Dva lovca, prej prijatelja in tovariša, sta se kregala za lovskega psa, o katerem sta rekla, da je 50 tolarjev vreden; vsak je rekel, da ga je on izučil, da je njegov. Gresta pred sodnika in ko ju ta zasliši, jima reče: «Vstopita se vsak v drug kot sobe, jaz bom pa psa držal v sredi. Ko bom štel: »Ena-dve-tri!» naj vsak psu zazvižga in jaz ga bom spustil; h kateremu od vaju bode pes skočil, tistega naj bo.» Lovca sta bila oba zadovoljna. Sodnik v sredi psa drži, ko šteje »tri«, zvižgata lovca na vse pretege, on psa izpusti in pes skoči — skozi odprte duri ven in v divjem diru zbeži. — Lovca pa tožita zopet od kraja.

Druga salomonska sodba.

V Illinois-u v Ameriki se je na železnici nesreča prigodila. En mož je bil vbit, drugemu je nogo odtrgalo. Vdova vbitega in oni enonogi sta železnico tožila za odškodovanje. Sodnik je vdovi za izgubljenega moža odločil 500 tolarjev, onemu, ki je nogo izgubil, pa 15 000 tolarjev. Nevoljna o taki sodbi reče vdova sodniku: «Ali je to prav, da ta dobi več kot jaz? Ali ni življenje kakega moža več vredno, nego samo ena noga?» Sodnik odgovori: «Žena! ta mož ne dobi za noben denar druge noge. Ti pa dobiš lahko družega moža, ki bo morda še lepši in boljši, kot je vbiti bil.»

Še ena salomonska razsodba.

V Parizu je pred sodnijo zahteval mož, naj ga ločijo postavno od žene. «Imate-li otrok?» vpraša ga

sodnik. — «Sé ve da, gospod!» — «Koliko?» — «Tri, dva dečka in eno deklico, in ravno zaradi tega sva prišla k vam. Žena moja zahteva za-se dva otroka, toda jaz tudi.» — «Se tedaj hočeta oba zadovoljit z mojo razsodbo?» — «Da, gospod,» pravita oba. — «Tedaj počakajta, da bodeta imela četrto dete, potem si pak more vsakdo izmed vaji vzeti po dva in jaz ustanovim, kako se imajo vama otroci razdeliti.» Mož in žena sta bila s tem izrekom zadovoljna in sodnik ni čul nič o njih celi dve leti. Pri neki priliki sodnik sreča moža na ulici ter ga vpraša: «Kako je gospod z ono zadevo?» — «Ah, gospod sodnik, zdaj še ne more biti govorice o ločitvi.» — «Zakaj ne?» — «No zdaj imava pak pet otrok!» — «Tedaj počakajta, da Bog dá šestega,» odgovori potem sodnik.

Darilo odvetniku.

Nek odvetnik na Hrvatskem je vodil pravde za več kmetov ene vasi. Neko jutro jih pride devet k odvetniku, hotečih zvedeti, kako pravde stojé. Da prazni ne smejo priti, to so kmetje dobro znali in zato so prinesli purana seboj.

Prvi s puranom v naročji se predstavi odvetniku; ta ga prijazno sprejme, dá mu zahtevano razjasnilo in mu konečno reče, naj dá purana v kuhinjo. Drugi pride zopet s puranom pred odvetnika in isto tako opravi; pride tretji, četrti do devetega, vsak s puranom v rokah in vsakega napoti odvetnik po dovršenem poslu v kuhinjo s puranom. Ko so tako klijenti opravili svoj posel ter ošli, gré odvetnik veselega srca v kuhinjo gledat svojih devet puranov. Ali ni bilo v kuhinji devet puranov

še enega ni bilo, kamo li devet, ker so kmetje vsi skupaj samo enega purana v mesto prinesli in vsak njih je odvetniku le pokazal purana, dal mu ga pa ni nobeden, ker ga niti ni imel vsak svojega, ampak vsi skupaj so imeli samo enega, a še tega so si odnesli v krčmo; tam so si ga spekli in pojedli so ga sami.

Akte mlatiti.

Kmet prepirljivec je zgubil svojo pravdo ter se jako kislo držal, ko mu njegov odvetnik na mizo položi osoljeni račun z «akti», t. j. pravnimi pismi, vred. Mož jih vzame v roko in pazljivo pregleduje ter reče: «Za božjo voljo, plačati imam toliko denarjev, tukaj pa vidim, da je vsaka pola papirja le do polovice napisana, druga polovica je prazna; čemu taka potrata?» Odvetnik ga miri, rekoč: «Dragi moj, tega vi ne razumete, to se reče pri advokatih «akte mlatiti». Kmet uvidevši, da je vse ugovarjanje zastonj, prosi odvetnika potrpeti, rekoč: «Gotovih denarjev sedaj nimam, a če hočete ponudim se vam za mlatiča ter sem voljen na vaši pristavi izmlatiti letošnje žito.» Odvetnik pritrdi. Čez nekoliko časa pride odvetnik na pristavo gledat. Ali kako se prestraši, ko zapazi, da je vsak snop le na pol izmlačen.

Nevoljen reče kmetu: «Za božjo voljo, ali imate še kaj vesti, toliko služiti, pa tako slabo delati, snopovje ima v sebi še dobro polovico zrnja, čemu taka nemarnost?» Kmet pa pomiri odvetnika, rekoč: «Dragi gospod, tega pa vi ne razumete, to se reče pri nas kmetih: «akte mlatiti.»

Veliko čudo.

Kmet se je zaradi neke malenkosti po svojem odvetniku tako dolgo pravdal, da je celo svoje posestvo zapravdal. Ko so ga že s posestva spodili, stal je nekega dne več ur pred hišo svojega odvetnika ter neprestano hišne duri ogledaval. Začuden ga vpraša odvetnik, kaj hoče. «E,» pravi kmet, «premišljujem, kako je bilo mogoče, da je šlo celo moje posestvo pri teh malih vratih noter!»

Čez mero opral.

Vsak zatoženec pri krvavi sodnji dobi svojega zagovornika. Nekokrat se je prigodilo, da je tako opravilo sodnija izročila celó mlademu odvetniku. Ta se hoče prvokrat dobro skazati in se toraj skrbno pripravi ter svojega zatoženca tako izvrstno zagovarja, da porotniki tega za nekrivega spoznajo. Sedaj stopi zatoženec vesel pred odvetnika, rekoč: «Lepo se vam zahvalim za izvrstno zagovarjanje; niti sam nisem nikdar mislil, da sem res tako nedolžen!»

Testament.

Nek trgovec je pri svoji smrti zapustil 100 000 tolarjev. V testamentu, katerega je napravil, je bilo zapisano: «Ker mi je moj edini sin tako zeló grenil življenje ter je bil takov pridanič, izročim vse svoje premoženje naši krajni bolnišnici s pogojem, da oskrbníštvo bolnišnice mojemu sinu izplača toliko, kolikor samo hoče.»

Ko se testament objavi, izplača oskrbníštvo bolnišnice sinu le 10 000 tolarjev. Sin s tem neza-

dovoljen, najame si odvetnika. Odvetnik je celo stvar na korist tožiteljevo tako-le obrnil: Zadnja volja umrlega se glasi: Oskrbništvo bolnišnično mora sinu dati toliko, k o l i k o r s a m o h o č e. No, oskrbnništvo bolnišnično hoče za-se 90 000 tolarjev, toraj mora to vsoto dati sinu, onih 10 000 tolarjev pa si obdrži samo.

Krofasti hudodelec.

Rabelj je obešal krofastega hudodelnika; ker ga pa vrv ni dobro prijela, zgodi se, da hudodelnik ne obvisi na višalah, nego se doli izmuzne. «Kaj tacega se mi pa vendar še ni zgodilo,» reče prestrašeni rabelj. — «Meni tudi ne,» odgovori hudodelec.

Vbogi grešniki.

Ladovič gre s svojim sinom mimo vislic. «Kakšna priprava je to?» vpraša sinek. — «Na to obešajo vboge grešnike, da morajo vmreti,» odgovoré oče. «Vboge?» vpraša deček, «in kam pa obešajo b o g a t e ? » — Oče Ladovič je tako malo svet poznal, da ni vedel na to nobenega odgovora.

Sodnik ne vé, dokler ne najde v koranu.

V Bosni je živel sodnik, ktereга je raja kakor tudi Turek sovražil zaradi njegove lakomnosti in podkupljivosti. Bil je to grabljiv Turek, kateri ni nikomur nič privoščil.

Necega dné sedi popoldne v svojem stanovanji in kadi tobak iz dimke in srka kavo. V sosadni krčmi so sedeli kmetski podložniki in med

njimi zviti lisjak iz bližnje vasi. Razgovarjali so se o sodniku, kakšen oderuh je, da se ga sami Turki sramujejo in ne drže ž njim, tako, da mora celi dan sam sedeti v svoji sobi. Omenjeni lisjak, krščanski raja, vstane in pravi: «Moram ga obiskati in ga malo opehariti!» — «Ako ga opehariš, junače, pa ti bomo dali za vino in jed,» pravijo sodrugi. Lisjak gre k sodniku ter mu pokorno reče: «Častiti sodnik! Imel sem zvestega psa, varuha pri svojih ovcah. Večkrat mi je paganskega volka spodil, da mi ne naredi škode. Ko mi je pred nekoliko leti volk zopet ovco vgrabil, sem mu dejal: «Gorov, ljubi pes, tvoje naj bo jagnje, ako ga dobiš iz volkovih krempljev!» In Gorov ga je dobil. Iz jagnjeta je postala ovca in dvakrat na leto je imela mlade, in Gorov je imel že 17 glav od nje. Te dni mi je pa Gorov poginil in jaz revež zdaj ne vem, čegave so po pravici zdaj one ovce. Pes nima nobenih naslednikov v svojem rodu, jaz si pa tuje stvari nočem prisvajati. Prišel sem tedaj k tebi, slavni sodnik, s prošnjo, da razsodiš, čegave so po pravici zdaj one ovce?» Lisjak je končal, sodnik se zamisli in čez nekaj časa pravi: «Ne vem, dokler ne najdem v koranu.» (turškem sv. pismu.) Vzame knjigo v roke, išče, bere in potem odgovori: «Ker tvoj pes Gorov nima nobenega iz svojega rodu, spadajo po zakonu one ovce meni; glej, da mi hitro onih 17 kosov sem pripelješ!» — «Slavni sodnik,» pravi hudomušni raja, «ako mi dokazeš, da izhajaš iz rodu mojega psa Gorova, pripeljem ti ovce precej.» Izgovorivši to, je bil že tudi iz sobe. Turek jezen poskoči, razsaja in leti za rajo; ker ga je pa bilo sram, da bi tega Turki ne izvedeli in se mu še smejali, se ves

jezen vrne domu in — molči. V sosednji krčmi pa so gostili raje svojega zvitega soseda.

«Prosimo Boga, da nam ohrani sedanjega paša.»

Tako je pravila bosenska starka in ponavljala je to vsacemu, dokler je tudi paša zvedel. Dobro je vedel, kako se raji godi, kako ga preklinja in smrti vošči in zato se je čudil starkinim besedam in jo poklical k sebi. «Stara, po resnici mi povej, za kar te bom vprašal,» nagovori jo. »Kakor čujem, me raja preklinja, smrti mi vošči, ti pa, kakor mi pravijo, moliš, da bi me Bog obvaroval; zakaj mi pa ti to želiš?» — «Slavni paša! Da ti resnico povem, čuj: Poznala sem tvojega deda (starega očeta); to je bil človek strašan, grozoviten in zatiral je rajo, kolikor je mogel; raja je klela, jokala: O, ko bi ga ne bilo! — Ded ti je umrl in tvoj oče je bil gospodar. Oh! ljubi moj Bog! raja si je mogla oči izjokati, glavo si razbiti! Še slabše se nam je godilo. Vsi so prosili: Da bi ga Bog vbil. Njegove smrti smo komaj pričakovali. In prišel je tudi njegov čas, umrl je. In postal si ti gospodar. Še slabše, mnogo slabejše godi se raji. Ali ko bode tvoj sin za gospodarja — tu pa raja že ne bode mogla živeti — in zato prosim Boga, da bi te ohranil, da nam še strašnejša doba ne pride.»

Kako se ženin dobi.

Kmetsko dekletce v nemškem kantonu v Švici bi se bilo rado omožilo. Šla je vprašat, koliko bi setih.» — Natanko ob določeni uri je prišla ne-

stala poroka. «Dva franka,» dobila je odgovor od dotičnega uradnika (ondi je namreč uvedena civilna poroka). — «Toliko tedaj to velja,» pravi krasotica, «a kedaj moram priti?» — «V petek ob devesta, sicer malo sramežljivo rudeča, a vendar pogumna, opravljena v svatovsko obleko iz najlepše volne, z zlato verižico okolo vrata in v najličnejših novih čevljičkih. Uradnik jej ponudi stol in oba sta čakala ženina — toda tega od nikoder ni bilo. Naposled vendar povpraša uradnik nevesto: «I, kje imate vendar svojega ženina?» — «Svojega ženina?» se začudi devica, «nu, jaz sem mislila, da vse to dobim tu za dva franka!»

Iz zdravniškega življenja.

Koze staviti ne pomaga nič.

«Jaz nikakor ne verjamem, da bi kozé (osepnice) staviti kaj pomagalo,» pravi nek premeden gospodar. «Ravno lani sem dal enemu svojih otrok kozé staviti, a drugi dan pade skozi okno in pri tej priči obleži mrtev.»

Če se le prav rabi.

«Da, gospod Smučiper, kakor rečeno, da sem tako dobro rejen, zahvaliti se imam edino le Revalenti arabica!» — «To mi je nerazumljivo! Mene je ta budalost še le bolj posušila!» — «Je pač niste prav rabili! Prava metoda je: Vzemi 4 grame

Revalenta arabica, precejšnji kos pečenke s krompirjem ter zalij to z litrom rudečega vina! To stori vsak dan dvakrat in čez 6 mesecev se boš čudil nasledkom!»

Komu škodi tobak.

«Ali vam nič ne dé, če tobak kadim,» vpraša mlad pobalin, ki je bil komaj kakih 12 let star, nekega starega moža, s katerim se je po železnici peljal. «Meni nič ne dé,» odgovori mu prav dobro starček, «ako le tebi ne!»

Strah pred kolero.

A. «Pa prijatelj! Kako se moreš vendar tako silno bati kolere? Enkrat moraš itak umreti!»

B. «To je ravno, česar se bojim; kajti ko bi zamogel več kot enkrat umreti, — ne bal bi se je tako zeló.»

Kava strup.

Zdravnik, velik nasprotnik kave, reče nekemu svojih bolnikov: «Če želite ozdraveti, opustite kavo, kajti ona je počasi delujoči strup!» Pa mu odgovori bolnik: «Da, prav imate, gospod zdravnik! Kajti ko bi bila kava hitro delujoči strup, ne bil bi jaz, ker jo uže od mladih nog vsak dan pijem, učakal sedemdesetega leta.»

Kako človek zboli.

Janeza trese huda mrzlica in zdravnik ga vpraša: «Kaj pa ste storili, da ste to bolezen našli?»

Janez odgovori: «Glejte, to se je tako-le zgodilo: sanjalo se mi je od mastne svinjetine sè zeljem, katero sem vso sam bil pojedel; pa svinjetina je menda bila pogreta, ker, ko se zbudim, se počutim na smrt bolnega.»

Nezmotljivi recepti.

V nekem društvu je trdil zdravnik L., da še ni zapisal nobenega recepta, ki ne bi bil pomagal. — «To ni mogoče!» ugovarjajo nekteri gospodje. «Uverim vas na mojo čast,» odgovori zopet zdravnik, «če niso pomagali mojim bolnikom, pomagali so vsaj meni in lekarnarju.»

Siromaščina.

Vbogi bolnik pride k zdravniku, ki je blagosrčno siromake zastonj zdravil. Zdravnik napravi zdravilo in mu je dá, rekoč: «Tu imate; vsako uro vzemite kavino žlico polno!» — «Dragi gospod zdravnik!» reče bolnik, «prosim lepo, da mi še uro in kavino žlico date, ker tega tudi nimam.»

Nevarnost.

Zdravnik, poklican k bolniku, zapazi malo rano ter zaukaže, naj hitro odpošlje hlapca v lekarno po mazila. Bolnik se vstraši in reče: «Oh za Boga, gospod, mislim, da še ni taka silna nevarnost.» — «Silna nevarnost je,» odgovori zdravnik; «kajti, če hlapec mazila hitro ne prinese, bo rana prej zacelila!»

Srečno odnesel.

Zdravnik neke bolnišnice pride, kakor navadno, zvečer v bolnišnico ter vpraša slugo: «Koliko jih

je umrlo danes?» — «Pet zaspalo jih je v Bogu,» odgovori sluga. — «Sem vendar za šest bolnikov zapisal zdravilo,» pravi zdravnik; «kaj je s šestim?» — «Ta jo je srečno odnesel; ni hotel piti zdravila,» odreže se sluga.

Boljše trpeti, nego plačati.

Kmetič pride k zdravniku in prosi, da bi mu zob izdrl. Zdravniški pomočnik je bil jako neroden človek ter potegne na mesto enega dva zoba. Kmetič je bil zelo žalosten in se ni dal vtolažiti, zarad izdrtega zdravega zoba. Pomočnik ga tolaži in mu pravi: «Pomirite se oče, in bodite tihi, kajti ako moj gospod zvê, da sem vam dva zoba izdrl, plačali boste za oba.» — To je kmeta vtolažilo, da takoj plača za izdrti bolni zob ter naglo odide.

Flajštri.

Mož je imel ženo, ki se mu je nalašč bolana naredila in rekla: «Ej, ljubi moj Jurij, pojdi k zdravniku in prinesi mi «flajšter!» Ta se podá takoj k zdravniku in reče: «Gospod dohtar flajšter, flajšter!» Ta pa je mislil, da ga ima Jurij za flajšter in ga ploskne za vsako uho enkrat. Jurij se obrne in gré domu. Žena mu precej reče: «Jurij, si dobil flajšter?» Mož jej odgovori: »Dobil sem in prinesel dva,» ter počí ženo za uho. Žena sedaj brž zdrava skoči k višku. Jurij pa hiti nazaj k zdravniku. Ko ga ta zagleda, mu reče, smejé se: «No, Jurij, so pomagali flajštri?» — Jurij: «Gospod, dobro so pomagali, pa še obeh niti porabil nisem, enega prinesem

nazaj» — in ploskne prav živo zdravnika za uho in odide domov.

Zdravilo za hude žene.

Bila je nekedaj hudobna, jezova žena, ki je svojega moža s svojim ostrim jezikom tako dolgo dražila, da jo je do dobrega pretepel. Žena, ne pomislivša, da provzroči vse to sama s svojim strupenim jezikom, gré nekega dné k zvedenemu zdravniku ter ga prosi, naj ji za božjo voljo dá zdravila zoper moževo divjanje. Zdravnik spozna kmalu, kakega zdravila je tu treba. Vzame toraj stekleničico navadne vode, dá jo ženi z naročilom, da naj vselej, kedar se moža loti togota, vzame polna usta tega zdravila ter je tako dolgo v ustih ima, da se možu jeza zopet poléže. Ker je žena vestno izpolnjevala ta svét, ni dobila od tega časa od svojega moža ne samo nobenega vdarca, ampak tudi nobene neprijazne besede, za kar je bila zdravniku ne le prav hvaležna, nego mu je prinesla tudi še lep dar.

Pridiga za pijance.

Izvoljeni poslušalci! Vi večkrat slišite pridige o grdobi, hudobiji in nevarnosti pijančevanja. Pijančevanju sta vzrok vino in žganje; oboje: vino in žganje pa ste, kakor vsi vemo, dobri in koristni reči; dobra in koristna reč pa mora imeti tudi dobre in koristne nasledke. Ker je pijančevanje ali boljše povedano pijanost naravni nasledek obilega zavživanja dobrega vina ali dobrega žganja, mora tudi pijanost biti dobra in koristna. Naredil sem vam toraj pridigo o dobrih in koristnih lastnostih

imajo ž njimi dosti dela, delo pa daje zaslužek. pijanosti in pijančevanja. Obilo zavživanje vina in žganja ali pijančevanje je dobro in koristno: a) za celo človeško društvo in b) za pijanca samega.

a) Pijančevanje je koristno celemu človeškemu društvu, ker skoro vsem stanovom daje zaslužek, zaslužek pa je dobra reč, toraj tudi pijančevanje. Pijančevanje daje zaslužek krčmarju, kteremu ni treba delati in se truditi, ker mu pijanec nosi za vino in žganje v potu svojega obraza zaslužene krajcarje, od kterih krčmar brez velikih skrbi dobro živi. — Pijančevanje daje zaslužek zdravniku, ker pijanec mnogokrat sebi ali komu drugemu v pijanosti glavo prebije, roko ali nogo zlomi, ali se vsaj po noči domov gredé zvrne v jarek ali na kup kamenja ter se pobije. Da se to popravi, je treba zdravnika, ki si pri pijancih veliko zasluži ter se pošteno preživi. Pijančevanje je tudi vzrok dolgotrajnim boleznim (nekdo je izračunil, da $\frac{2}{3}$ boleznij pride od pijančevanja), zato imajo od pijancev razen zdravnikov tudi lep zaslužek postrežniki v bolnišnicah, lekarnarji in grobar, kteremu neki pijanci največ dela, toraj tudi zaslužka dajo.

Dalje pijančevanje skoro vsem rokodelcem zaslužek priskrbi, postavimo: steklarju, če pijanec pobija steklenice, kupice in okna; mizarju, če podira in tere stole in mize; krojaču, kedar si raztrga suknjo in hlače; klobučarju, ker po noči malokedaj prinese svoj klobuk domov; lončarju, ker domu prišedši rad meče sklede in krožnike za vrata ali za ženo. Ponočnim čuvajem preganjajo pijanci dolg čas; beričem dajo dela, da jim ni treba lenobe pasti in sodnikom zboljšujejo izdatno njih plače, ker

Napósled je pijančevanje tudi državi na veliko korist. Znano vam je, da ima vsaka država veliko uječ in kaznilnic, ktere mora z velikimi troški vzdržavati. Za koga bi pa država te že obstoječe zavode vzdržavala, če bi pijancev ne bilo, ker nekdo je trdil, da v teh zavodih stanuje po $\frac{2}{3}$ udov vinske bratovščine. To so glavne koristi pijančevanja za celo človeško društvo.

b) Pijančevanje pa je tudi za pijanca dobro in koristno. Vino namreč razveseljuje človeško srce; veselo srce pa je velika sreča za človeka na tem svetu. Zato gre človek, če je žalosten, čmeren in pobit od vsakdanjih skrbi, navadno v krčmo in vino mu »prepodi vse skrbi.« In kdor si vselej svoje skrbi z vinom spodi, temu se časi zgodi, da sčasma vse njegove posvetne skrbi prevzame krčmar ali kak dober prijatelj; on pa potem veselo živi brez vse skrbi.

Pijančevanje daje nadalje človeku srčnost, pogum in korajžo; same lepe lastnosti, ki pridejo od pijančevanja, kar pijanci tudi dobro vedó, ker pojejo: »En glažek al' pa dva, to nam korajžo dá!« In korajža je dobra, velikokrat potrebna lastnost. Marsikteri bi ne lagal, ne kral, ne ropal, ne vbijal, ko bi ne imel korajže. Podložniki bi predpostavljnim ne ugovarjali, ne se ustavljali, ne puntali, ko bi ne imeli korajže. Otroci bi ne žalili starišev; sin bi ne bil zapeljivec, hči ne vl....., žena bi ne goljufala moža in mož bi ne spravil vsega premoženja po grlu, ko bi ne imel korajže.

Da so to res nasledki korajže, ki pride iz pijančevanja, morem vam z nekterimi izgledi še potrditi, in sicer z resničnimi izgledi, ker so bili po-

pisani v poštenih časnikih, ki ne pišejo laži. V takih časnikih se je že večkrat bralo: ta in ta se je obesil; ko so ga ljudje odrezali, našli so v njegovem žepu prazno steklenico. Zopet smo brali: ta in ta se je vstrelil in zraven njega je ležala prazna steklenica. Zakaj sta oba imela zraven sebe prazne steklenice? Zato, ker sta si z žganjem naredila popred korajžo, sicer bi se prvi ne mogel obesiti in drugi ne vstreliti. Spet smo brali in pred porotnimi sodnijami lahko slisimo, da je mož v pijanosti svoje otroke suval in pretepaval, da bi takoj lahko dušo izdihnili, da je ženo ob tla vrgel in z nogami teptal, da je s polenom, s sekiro, s puško domače preganjal. Ker je povedano, da je mož delal to v pijanosti, vemo, od kod je imel toliko korajže. Nasproti pa tudi beremo, da je žena z burklo preganjala otroke in družino, da je lastnega otroka vrgla v krčmi pod klop, da je pustila moža in otroke in šla Bog vé kam, da je lastnega moža vbila. Za taka dejanja je pač treba korajže. Vsi pa vemo, da imajo ženske od narave malo korajže, morajo si jo toraj izposoditi od vina ali žganja, kakor moški.

Po tem premišljevanji o koristi pijančevanja zdaj sklenemo, rekoč: Če tedaj hočeš biti bolehav, jezljiv, slab, vbog, nezadovoljen — bodi pijanec. Če hočeš biti razcapán, zaničevan, zasramovan in preklinjan — bodi pijanec. Če hočeš biti lenuh, zapravljivec, pohujšljivec, v sramoto vsem ljudem — bodi pijanec. Če hočeš biti nehvaležen sin, krut mož, nevsmiljen oče — če želiš svoji ženi žalost, svojim otrokom sramoto in vsem domačim nesrečo — bodi pijanec. Če hočeš svoj razum zgubiti, svojo

voljo otrpniti, svoje premoženje zapraviti — bodi pijanec. Če hočeš imeti poštene za sovražnike, hudobneže pa za prijatelje; če rad živiš v razprtiji, v sovraštvu, v prepiru: — če bi se rad naučil kleti, lagati, obrekovati — bodi pijanec. Če bi rad kmalu jedel prežgano juho, če se ti sline cedé po kaši, ali bi hitro rad nesrečno umrl in se večno pogubil — bodi pijanec. Amen! «Sl. Gosp.»

Iz vojaškega življenja.

Rekrut z medaljo.

V vrsti rekrutov je stal v nekem mestu pred kasarno tudi eden, ki je imel na prsih medaljo. Častnik ga vpraša: «Rekrut Lehmann, od kod imate vi medaljo?» Rekrut malo osramočen odgovori: «To je tista medalja, ki jo je na zadnji živinski razstavi naš bik dobil.»

Premočen tobak.

Stotnik: «Sme vojak svoj komis-tobak prodati?»

Rekrut: «Ne, ne sme ga.»

Stotnik: «Zakaj ne?»

Rekrut: «Ker je premočen za civiliste.»

Zakaj morajo vojaki na eni nogi stati.

Dva kmeta gledata vojake pri vojaških vajah. Dalj časa jih gledajoč, reče prvi drugemu: «Nika-

kor mi ne gre v glavo, zakaj morajo vojaki zdaj eno, a zdaj zopet drugo nogo vzdigniti in potem dalj časa na eni nogi stati!» Na to mu odgovori drugi: «To je zelo pametno, kajti če vojak v boji eno nogo zgubi, potlej lahko hodi ob drugi nogi, ako se je tega že poprej dobro naučil.»

Preozke hlače.

A. Zakaj imajo hrvatski vojaki tako ošpiljene noge?

B. Ker bi jih drugače ne spravili v svoje ozke hlače.

Tri vprašanja.

Tri vprašanja s primernimi tremi odgovori je moral korporal vbiti vsakemu v glavo, da je vedel generalu, kedar je prišel nadzorovat, dobro odgovarjati: 1.) Koliko let služiš? Odgovor: 2 leti! 2.) Koliko let si star? Odgovor: 20 let! 3.) Še oče in mati živita? Odgovor: Oba. — Nekokrat pride general in vpraša prvega vojaka: «Koliko let služiš?» Ta mu v naglici odgovori: «20 let!» General: «Koliko let si pa tedaj že star?» Vojak: «2 leti!» General nevoljen: »Sedaj pa res ne vem, sem li jaz nor ali ti?» Vojak: «Oba!»

Odgovor vojaškega župnika.

Vojaški župnik je bil navzoč pri vojaških vajah, pri kojih so prav zelo streljali s topi. «No, gospod župnik,» nagovori ga po končanih vajah general, «danes ste si lahko peklenski ogenj prav živo predstavljali.» — «Da,» odgovori duhoven,

poznavši svojega nasprotnika, «posebno, ker sem videl vašo ekscelenco sredi noter.»

Dvojno vino.

Nek pijan vojak sreča svojega stotnika ter ga hoče po dolžnosti pozdraviti, al nikakor se ne more mirno postaviti. «Tepec!» zagrmi stotnik na-nj, «si se ga pa že zopet navlekel, da ne moreš mirno stati.» Vojak odgovori: «Gospod, vsaj ni res; pijan nisem, ali le dvoje vino sem pil, črno in belo, pa me eno vleče sem, drugo pa tje.»

Vestno.

Poveljnik neke trdnjave je v jarku trdnjave dal na primernih prostorih nasaditi sadna drevesa. Ko stražnik hodi ravno pod enim takim drevesom, ki je posebno dobra jabolka rodilo, pride poveljnik mimo njega ter ga vpraša: «Kaj pa narediš, ako s tega drevesa kako jabelko pade?» Stražnik odgovori: «Nazaj na drevo zaženem vsako!»

Dober stražnik.

Vojak, ki bi imel nek kanon stražiti, ga zapusti, ter se podá v bližnjo krčmo. — «Čemu si svoje mesto zapustil?» zagromi nad njim stotnik, ki je bil slučajno tudi v oni krčmi. «Gospod stotnik!» odgovori vojak, «skušal sem kanon vzdigniti; dva moža ga ne spravita z mesta, če jih pride pa več, ga pa itak ne morem vbraniti! Čemu bi potem še tamkaj stal?»

Prestop postave.

Po vojaškem službeniku so bili višji častniki primorani, vsacega do feldvebeljna doli vikati. Ko pa nekedaj nek feldvebelj nekaj pregreši, reče mu stotnik osorno: «Ti si pač osel!» Mrzlo odgovori mu ta: «Milostivi gospod stotnik, ne zamerite, v službeniku se glasi: «Vi ste osel!»

Preotročji.

«So vojake k vam vkvartirali?» — «Da, milostivi gospod — 6 celih.» — «Se spodobno obnašajo?» — «O, prav pridni so, samo malo preotročji.» — «Preotročji? Kako menite to, mamka?» — «E no, kar vidijo, hočejo imeti, in kar se jim ne dá, pa sami vzamejo. Drugače so pridni.»

Poročilo vajakovo.

Nek vojak je moral prvikrat v boj. Njegovi starši so bili v velikih skrbah za njegovo življenje. Nekega dne jim piše novinec listek, v katerem so bile naslednje besede: «Ljubi starši! Ne skrbite preveč za mene; jaz sem hvala Bogu zdrav in vesel, in naši častniki pravijo, da sovražnika ne bomo dobili še tako kmalo pred oči. Ako bi pa bila volja božja, da bi moral v boji umreti, sporočil vam bom to, kakor hitro mi bode mogoče, da bote za gotovo vedeli, ali sem živ ali mrtev.»

Kaj je boljše?

Ko pride nek vojak prvikrat v bitko, pade kar na tla, kot bi bil močno ranjen. Ko prišedši

zdravnik ne najde nobene, niti najmanjše rane na njem, ga začne močno oštevati. «O, gospod doktor,» reče vojak, «ali ni boljše, da se vi zastonj jezite, kakor da bi bil jaz ranjen?»

Pozabljivosti slabi nasledki.

Ko nek Korošec zgubi v bitki pri Kustoci obe nogi, reče mirno: «Prav se mi zgodi! Kolikokrat sem ljubemu Bogu priporočal dušo in telo, a na te proklete noge sem pa vselej pozabil.»

Vljudnost.

V bitki pri Kraljevem Gradci pobere Tirolec svojega ranjenega tovariša ter ga nese iz ognja. «Lepa ti hvala,» stoka ranjenec, «daj Bog, da bi ti mogel kmalo ravno tako vstreči!»

Tolažba.

Nek vojskovodja izgubi v vojski nogo; njegov verni sluga se je jokal nad nesrečo svojega gospodarja, kateri ga potolaži tako-le: «Ne jokaj se, ljubi moj, marveč bodi vesel, ker odslej ti bo treba samo po eden črevelj snažiti.»

Šaljivca v bolnišnici.

Po bitki pri Sadovi l. 1866 prideta v praški bolnišnici slučajno nek avstrijski in nek pruski učitelj skupaj. Oba sta bila prava šaljivca. Enkrat vpraša Prus: «Kako daleč gredó vaši kanoni, gošpod kolega?» Zviti Avstrijan pa hitro vpraša: «Kako daleč pa vaši?» Brzo odgovori Prus: «Nasi

gredó 800 000 korakov.» Hladnokrvno dé na to Avstrijan: «Ej, to ni nič, kolega Prus; naši gredó tri dni, potem se nekoliko počijejo, pa gredó zopet naprej!»

Nenavadno veselje.

Dva prijatelja sta sedela na klopi zunaj pred hišo. Prvi ima časnik v roki. «Zakaj tako pazljivo prebiraš imenik na vojski vbitih vojakov? Saj nimaš nobenega sina pri vojakihi,» vpraša ga prijatelj. «Nimam ga ne,» odgovori prvi, «ali če katkega znanca čitam med vbitimi, me vendar le veseli.»

Nos reši življenje.

V Herzbergu na Pruskem je leta 1880. umrl poštar Franke, star 99 let. Izredno velik nos je imel. Leta 1812 se je bojeval na Ruskem; kozaki so njegove tovariše potolkli, a zagledavši njegov velikansk nos, smejali so se in vzeli ga soboj v svoj glavni tabor in ga tam kazali. Pozneje so ga izpustili.

General Skobelev

General Skobelev je v zadnji rusko-turški vojski tirjal, naj mu pošljejo iz glavnega stana pomoči, kajti po zapiskih bi imel dobiti 15.000 mōž, a ima jih samo 10.000. Veliki knez pak mu je odpisal: «Jaz vam ne morem dati prav nobene pomoči, v obče je pa omenjeno število po polnem resnično, kajti jaz vašo osebo štejem za 5000 mōž!»

Kozaška.

Ves Bukarest se je v zadnji rusko-turški vojski smejal premetenemu kozaku, ki se je v krčmi

blizo vasi Vakareči zastonj dobro okrepčal in si še nekaj novcev zaslužil. Ko se je namrcč kozak v krčmi napil, kolikor se mu je zdelo, vzel je meni nič, tebi nič, čapko, šel iz sobe k svojemu konju in ga zasel. Krčmar pa je še ob pravem času prišel kozakovi pozabljivosti na pomoč ter je mužika po denarji vprašal. Težkim srcem izvleče kozak pomazano mošnjo iz žepa in že hoče po denar seči, kar se zgrudi konj pod njim, kakor od mrtvouda zadet. Kozak je ves obupan, vse mogoče poskuša, da bi šarca prebudil, daje mu najnežnejša imena — pa zastonj. Konj ostane trd — mrtev. Navzoče, kateri so dobro vedeli, da ja konj osebna lastnina kozakova, da se je tedaj kozaku velika škoda pripetila, je ta prizor tako genil, da so jeli med seboj milodare pobirati, s kterimi bi kozaku vsaj nekoliko opomogli. Tudi krčmar je bil vsmiljen mož. Vrgel je nekaj drobiža žalostnemu Zaporožcu in ga še z vinom potolažil. Ko se je kozaku zadosti zdelo, odpaše potolažen konju sedlo, ga s sulico vred vrže čez ramo, še enkrat milo pogleda svojo zvesto žival ter otide. Tisoč korakov oddaljen postoji. — Tenko žvižganje se zasliši. — O čudo! Konj razume znamenje, spravi se nagloma na noge in beži veselo razgetajoč, kakor puščica za svojim gospodarjem. Prihodnji trenotek sedi Zaporožec že zopet na svojem šarcu, z roko pozdravlja in se zahvaljuje, potem pa oddirja po planjavi.

Klinov močnik.

Vojak je prišel k neki ženi v hišo in jo prosil, naj bi mu dala kaj jesti. Ona pa mu odgovori, da nima ničesa jesti v hiši. Na to pravi vojak: «Daj

mi vsaj ponvo in malo vode, da si napravim klinov močnik! Žena mu dá, česar je prosil. On vzame ponvo, dene va-nj železen klin, nalije vode in postavi vse nad ogenj. Ko se voda segreje, hoče imeti od žene malo soli, katero tudi dobi in posoli vodo. Ko voda zavré, hoče imeti malo moke; žena mu dá tudi to, samo da vidi, kakšen da bo vender ta klinov močnik; on moko posiplje v ponvo in dobro pomeša. Potem reče za jajca, in tudi ta dobi ter jih razbije v ponvo; slednjič reče še za maslo; ž njim si lepo zabeli; vzame ponvo od ognja, potegne klin iz nje ter pojé močnik. Žena pa je zdaj vedela, kakšen je klinov močnik.

Kakoršen človek, takov tudi sedež.

Nekdaj povabijo zelo obrednega stotnika na kosilo. Ko so se sedeži odkazovali, zahvaljeval in branil se je stotnik prav zelo prvega sedeža. Star general pa ga jezno zavrne: «Hudir, vsedite se vender, saj kjer vi sedite, je itak zadnji sedež!»

Vljuden general.

V stanovanje generala Semeke v Odesi je vlomil skozi okno tat, katerega je general prijel in dobro preklestil in ker ga je poznal, tožil ga je pri sodniji. Sodnik pa tatu spozna nekrivim; komaj je general to slišal, vstane, stopi k sodniku in zahteva od njega, naj mu pové, kje da tat stanuje. «Čemu?» čudi se sodnik. «Ker ste obdolženca nekrivim spoznali, gospod sodnik, in s tem priznali, da me obdolženec ni hotel okrasti, misliti si moram samo to, da me je hotel samo obiskati, zategadelj moram izvedeti njegovo stanovanje, da mu obiskovanje vrnem!»

Iz židovskega življenja.

Korist krave in vola.

Učitelj: «Milica, ktera je najkoristnejša domača žival?»

Milica: «Krava!»

Na to pomoli Jেকেles (židov sin) roko k visku v znamenje, da vé boljši odgovor.

Učitelj: «No, poznaš ti še koristnejšo žival?»

Jেকেles: «Vol je koristnejši!»

Učitelj: «Kako to?»

Jেকেles: «Za enega vola si lahko kupim dve kravi!»

Kaznovana nagajivost.

Neko jutro srečajo trije dijaki žida ter skle-nejo se ž njim nekoliko ponorčevati. Prvi mu reče: «Dobro jutro, oče Abraham!» Drugi: «Dobro jutro, oče Izak!» Tretji: «Dobro jutro, oče Jakob!» Žid se dela, kot bi teh zabavljic niti ne opazil, nego obrne se počasi k dijakom ter reče: «No, gospodje! Jaz nisem niti Abraham, niti Izak, niti Jakob, am-pak Savel, sin Kisov, kterega je oče poslal, da bi poiskal zgubljene osle, in glejte! našel sem jih ravnokar!»

G. M. J. R.

James Rothschild v Parizu je bil kaj poseben možicelj. Nadlegovali so ga pogostoma njegovi bratje po veri, vbogi židi, posebno oni, ki so z Poljskega

v Pariz prišli. Nekega dne se oglasi eden takih pred Rothschildovimi vratmi. Komornik ga noče pred svojega gospodarja spustiti. Žid mu reče, naj vsaj ta listek gospodu izroči. Na njem so bile hebrejske črke: «G. M. J. R.» James Rothschild jih pogleda in radoveden reče komorniku, naj židovče pred njega stopi. Vpraša ga bankir, kaj da značijo te črke? Židovče se globoko prikloni in reče po nemški: «Črke G. M. J. R. pomenijo: «Guten Morgen, James Rothschild!»» — «Kaj hočete s tem reči?» vpraša ves začuden Rothschild poljsko židovče. Židovče se zopet globoko prikloni in reče: «G. M. J. R. znači: «Gebt Mir James Rothschild!» Bankir se nasmehlja zaradi lojalnosti tega berača in mu daruje banknoto 10 gl. veljave.

A naše židovče obrača še svoj listek na desno in na levo, tudi banknoto suče na vse strani in še enkrat pregovori: «G. M. J. R.» še tudi znači: Gebt Mehr James Rothschild!» — «Tu imaš še eno banknoto in se poberi, drugače mi s kvartetom tvojih črk izslovkuješ vso mojo kaso!» zarenči naš James in zapodi žida.

Gnjus.

Žid, ki je šel z drugim židom mimo lepe žene, je pljunil. «Mojzes! kaj pljuješ pred to lepo ženo?» — «Ne pljujem pred to lepo ženo, pljujem le za voljo babe, ki jo imam doma!»

Trpežno blago.

Nek žid je hvalil svoje blago neki ženski, rekoč: «To je blago za večnost in potem je zamorete še obrniti dati!»

Najdeno blago.

Žid najde pri cesti spečega popotnika, poleg katerega je tudi nekaj v robcu zavitega oblačila ležalo. Bližej stopivši, vzame žid robec z oblačilom ter gre hitro svoj pot naprej. Popotnik se prebudivši, vidi, da mu robec z oblačilom manjka. Ko se vzdigne, ugleda že precej daleč žida z vkradenim blagom po cesti naglo koracati. Hitro stopi za njim, prime ga in pelje pred sodnijo. Žid se izgovarja, da je blago našel, a ne vkradel. Sodnik reče: «Tukaj stoji popotnik, kateremu ste blago vzeli.» Žid odgovori: «No, kaj hočete več dokazov, našel sem tega popotnika in blago poleg njega; blago sem pobral, a popotnika sem pustil, ker je pretežak, da bi ga nesel.»

Dober sodnik.

Nek žid na Hrvatskem, recimo, da mu je bilo ime Itzig Jeiteles, je bil naredil nekaj, kar ni bilo prav. Dotični sodnik, ki je imel jurisdikcijo nad Jeitelesom, je izgovoril tako-le obsodbo: «Itzig Jeiteles je kriv in sodi se, da si more izbrati kazen sam, in sicer: ali bode zaprt 20 dni, ali bode plačal 100 gl. globe, ali jih dobi 25 po stari ogerski pravici.» — «Ktera bi bila najpraktičnejša kazen?» tako je premišljeval naš Jeiteles en čas, potem je pa rekel, da hoče odsedeti 20 dni. Sodnik precej vtakne Jeitelesa v luknjo ter ga pusti pošteno gladovati. Preide 10 dni in Jeitelesu uže mučno prihaja; začne premišljevati, ne bi li boljše bilo in praktičnejše, da jih prevzame 25 naenkrat po stari ogerski pravici, pa da se tem načinom reši grde uječe.

Štirinajsti dan se javi svojemu sodniku in ga prosi, naj mu jih dá odmeriti 25.

Sodnik je privolil in pozval svojega pandura in rekel je panduru, naj jih Jeitelesu odmeri 25 poštenih. Pandur je bil že priučen na tak posel, zato je bil precej k redu s svojo leskovačo, ne z eno, ampak še celi sveženj jih je imel v rezervi za slučaj, ako bi se mu scefedrала ktera. Ko je pandur začel opravljati službeni svoj posel nad Jeitelesom, je Jeiteles strašno kričal: «Ach wai! Ach wai!» ker ga je preveč bolelo. Ali mu njegov «ach wai!» ni nič koristil, ker je bil pandur vesten človek in je tudi znal vihteti svoj inštrument pošteno. Do deset je šlo, do petnajst je tudi prišlo, več pa jih Jeiteles ni mogel prenesti pri najboljši volji, ampak prosil je za malo premisleka, potlej je pa rekel, da jih ima dosti in da rajši plača 100 gl. globe.

Sodnik je bil dober človek, pa je precej uslišal ponižno prošnjo Jeitelesovo, kateri je radostno naštel 100 gl. globe in še vesel je bil, da ima tako dobrega sodnika nad seboj.

Dobro posojilo.

«Prijetelj,» reče kristijan židu, «ali mi moreš posoditi 1000 gl.» — «Prav rad,» odgovori žid, «na koliko časa?» — «Na leto in dan.» — «Dobro; ali moraš vedeti, da jaz svoj denar le na obresti dajem.» — «Vem, vem,» odgovori kristijan. — «Tedaj mi boš dal 10 od sto.» — «Prav rad,» reče kristijan. — «Ako mi daš tedaj 10 gl. od sto, iznaša to od 1000 gl. 100 gl. na leto, tedaj ti jaz položim tukaj le 900 gl.» — «Dobro,» reče

kristijan, «ti si moj pravi dobrotnik; nu dovoli mi, da te še nekaj vprašam. Morebiti ti jaz za leto in dan ne bom mogel denarja povrniti; zato te prosim, da mi jih na dve leti posodiš.» — «Tudi prav,» odgovori žid, «to ljubezen ti rad izkažem; na dve leti iznašajo obresti od 1000 gl. 200 gl., dobiš tedaj le 800 gl.» — «Če bi ti pa tudi v dveh letih ne mogel denarje povrniti?» — vpraša kristijan, «kaj bi bilo, da narediva na 4 leta?» — «Na 4 leta?» vpraša oni, «tudi to je mogoče; za 4 leta mi plačáš na obrestih 400 gl., a ti dobiš zdaj samo 600 gl.» — «Veš kaj,» pristavi kristijan, «najboljše bo za te, da mi 1000 gl. na deset let posodiš, pa ti ne bo treba niti krajcarja v gotovem naštetu.»

Narobe šestka.

Židovski oderuh je jemal od nekega kristijana devet odstotkov obresti. Stvar pride pred sodnijo in sodnik reče židu: «Znano vam bo, da dovoljuje postava k večemu šest odstotkov. Kako se boste za tako oderuštvo enkrat pred Bogom opravičili?» — «Dovolite, gospod sodnik,» reče žid, «če gleda Bog iz nebes, vidi devetko vedno za šestko!»

Spekulacija.

Peljali so tri žide iz mesta, da bi jih obesili. Ko pridejo k vislicam ter že vsem trem smrtni znoj na čelu stoji, prinese kraljev odposlanec pomiloščenje za enega teh treh židov. Oni, kateremu je pomiloščenje došlo, ostane mirno pri vislicah. Na vprašanje, zakaj ne gre domu, odgovori: «Ča-kam, da ona dva obesijo, morda kupim njih obleko.»

Kako je žid za pet palic konja kupoval.

V neki krčmi je sedel star žid med različnimi gosti; kupoval in prodajal je razno staro sôdrgo. H krčmi je prijezdil vojak na čilem konji, pred krčmo vstavil ter stopil v hišo. Vojaka žid mahoma nagovori: «Tako mi vere, krasen je konj, katerega je vaša milost prijezdila.»

«Veseli me, ako vam je po godi, sin Abraha-mov!» odgovori vojak.

«Sto palic bi rad držal, ako bi potem bil moj,» reče žid.

Vojak s korobačem vdari po škornjah in dé: «Zakaj sto palic? Dobite ga tudi za petdeset.»

Žid, vesel te vojakove darežljivosti, reče: «Ali bi ga za petindvajset palic ne dobil?»

«Tudi za petindvajset,» odgovori vojak, «in ako bi vam bilo to preveč, tudi za petnajst vam bodi.»

«Kaj-li, ko bi jih držal samo deset?»

«No, če ni drugače, zadovoljen sem, ako samo pet palic držite.»

Žid si misli: «Za Boga živega, kako po ceni bi dobil krasnega konja! Deset palic sem že v kaznilnici držal, in še me ni konec, a da bi me bilo samo od petih? — Gospod,» reče dalje, «vi ste vojak in vojakí spoštujejo svojo besedo, zatorej smem vaši besedi trdno verovati?»

Vojak odgovori: «Če ne upate mojim besedam, hočete-li pismo?»

«Ljubše bi mi bilo,» odgovori žid.

Oba gresta potem k belježniku in ta naredi takó pismo: «Če gospodar tega pisma od vojaka

s trdo leskovačo dobi pet palic ter jih odnese mirno in zadovoljno, tedaj mu vojak svojega vranca takoj dá brez nobene druge plače ali odméne.» Potem je bil podpisan kraj, dan in priče,

Ko je žid imel to pismo v rokah, povrneta se zopet v krčmo in žid mirno leže na stol, da bi odslužil pogojeno plačilo za konja. O prvem vdarcu se je zdrznil ter sam v sebi mislil: «Ta ti je bil za profosa, ker boljše tepe, kakor berič v kaznilnici.»

Po prvi palici se vojak vsede ter mirno čaka pri kozarci vina. «Kako si, Abrahamov sin?» vpraša za nekoliko časa žida.

«Prosim, odštejte, kar sem dolžan, da hitreje pretrpim.»

«Bodi ti,» reče vojak ter mu drugo priloži, ostrejšo od prve. Potem zopet sede in pije. Pozneje mu odmeri tretjo in četrto, a vselej tako, kakor prvo. Žid, nevoljen, ker je vojak tako obotáven, reče naposled: «Ne vem, ali bi vam bil hvaležen, ker mi pogojene palice tako polagoma dajete? Vdarite naglo še peto, da bode vranec vedel, čegav je, ter da midva prideva v red!»

A vojak mu odgovori: «Sin Abrahamov! pete palice boš dolgo čakal,» ter vrže leskovačo v kot.

Žid je prosil in pretil, a vse zastonj; vojak mu ni hotel dati pete palice. Vsi so se smejali, a žid je šel k belježniku, da bi mu pripomogel k peti palici, ktero mu je vojak pismeno zagotovil.

Belježnik pogleda v pismo in reče: «S tem pismom ne opravite nič. Pismo ne govori, da bi vam vojak bil prisiljen dati pet palic, ako vam jih noče.»

Zato baje žid še danes čaka pete palice in konja vranca.

Opeharjeni žid.

Na semenji dan stopi v mestu C. v neko krčmo vojak, rožlja s tremi srebrnimi goldinarji ter reka: «Kje je oni dobri mož, ki me je pred nekimi urami s tem, da mi je te tri goldinarje posodil, rešil iz največje zadrege?» Po večkratnem vprašanji vstane iz zakotne mize žid ter pravi, da je on tisti, ki mu je denar posodil. Vojak mu izroči denar ter reče: «Sedaj pa bodite tako dobri, ter mi dajte uro, katero sem vam moral pred zastaviti.» Žid ostrmi ter pravi, da mu vojak niti ure, niti česa družega zastavil ni.

«Kaj?» kriči vojak, «ali bi mi bili vi posodili tri goldinarje, ko bi vam ne bil ničesar zastavil? Ali mi dajte uro nazaj, ali vas pa tožim.» Ker je žid vedno trdil, da mu vojak ni ničesar zastavil, prišla je stvar pred sodnika. Sodnik razsodi: «Žid mora vojaku za uro (ktere niti videl ni) dati 20 goldinarjev; kajti neverjetno je, da bi posodil žid kakemu neznanemu človeku tri goldinarje brez zastave.»

Novo židovsko kraljestvo.

L. 1878. je v ogerskem državnem zboru poslanec Istoczi predlagal, naj bi se pri urejenji vzhoda oziralo tudi na jude in bi se naj jim njihovo kraljestvo zopet dalo, da bi se jih tako v Evropi znebili. Zato so poslali vsi judovski prebivalci v Barču sledeči telegram Istocziju: «Vaš predlog o vzpostavljenji samoupravnega judovskega kraljestva v Palestini smo z navdušenjem slišali. Pripravljeni

smo takoj odpotovati, med tem nam pa pridobite
znižano vožnjo do tja. Židovi v Barču.»

Pomirjenje.

Mlad žid se je hotel dati krstiti. Rabbi, skušajoč ga od tega odvrniti, reče mu med drugim: da se bodo njegov oče, če to zvedó, še v grobu obrnili. «No, no,» odgovori mladenič, «to se bo vse zopet poravnalo; kajti čez nekaj dni dá se tudi moj brat krstiti, in — oče se bodo obrnili zopet na ono stran, na kateri sedaj ležijo.»

Kako so žida z neba spravili.

Vmrl je žid, a dušica njegova je prišla k vratom nebeškim.

«Kdo je?» zakliče sveti Peter, ko je žid poléhkoma trkal, in odpre duri, hoteč došlega pogledati.

«Prosim, to sem jaz,» glasil se je židov odgovor.

«Vidim, da si ti to; ali vedi, ljubi moj, da sem noter ne prideš,» reče sv. Peter. «Skoro bode temu že 1884 let, kar ne smejo židi tukaj svojega slabega duha razprostiti.»

«Wie hajst, slabega duha razprostiti?» izgovarjal se je žid. «Vsaj nimam slabega duha. — Doli na zemlji skusil sem slabega že dosti.»

«Kaj tacega?» povpraša sv. Peter.

«Khaj tacega? — Nü! Kho sem chodil pho ulici in sem khričal: Ainderlvü! — thu na enkrat zaslišim z nekega okna: Phisk! — a kho se obrnem, spet drugje: Phisk! — in kho se obrnem tje, spet od druge strani: Phisk! — Wai mir! tholiko sem se naobračal, da se mi je glava phobesila in

s tega sem imel smrt. Wajs Gott! Phrosim thorej, phustite me nother!»

«Inu, prav za prav ne bi smel,» si misli sveti Peter; «ali naj bo! Za enega ne bo tako zlo. — Poslušaj, Flekeles!»

«Phrosim, jaz sem Sekeles!» popravi žid.

«Tedaj poslušaj, Sekeles! Prav za prav bi imel ti nekam drugam iti, ali ker si na zemlji toliko trpel, storim ti to ljubav.»

Odprl mu je vrata nebeška, a židova dušica je veselja skoro strepetala, videča toliki kras in slavo.

Kmalopotem vsede se sv. Filip k sv. Petru na klopico poleg vrat, ko je bil ključar nebeski z nova zaklenil. «Kaj si pa tega spaka v nebo spustil, Peter?» spregovori sv. Filip. «Le poglej ga, kako vse povsod ošlatuje?» Peter, pogledavši na stran, zapazi Sekelesa, kako s svojim bruskom poskuša steber, je-li v resnici zlat in da-li je iz pravega, čistega zlata; tam zopet je dihal na drago kamenje in ga gladil z rokavom; — s kratka, obnašal se je, kakor da bi ne bil v nebesih, ampak v kaki zlatarski prodajalnici.

«Veruj mi, Peter, to je norec!» reče sv. Filip.

«Da ti resnico povem,» odgovori sveti Peter, «vedi, da on prav za prav ne sliši med nas; ali prosil me je tako milo, da sem ga z ozira na njegovo pozemeljsko trpljenje sem spustil, dasiravno je — žid.»

«Kaj? Žid?» zakliče osupnjen sv. Filip. «No, lepa hvala ti za to, kar si storil. Kaj si pozabil ostre zapovedi —?»

«No, no!» tolaži ga sv. Peter; «vsaj ne bo

tako hudo. Ako pa misliš, da to nikakor ne pojde, nu — mu pa damo slovo!»

Sv. Petru je bilo to lahko reči, ali Sekeles se ni dal iz nebes spraviti. Rajši, nego bi se ločil od tolikih dragocenosti, bi se pritožil pri najvišjem prestolu. Sv. Peter nagovoril se je dosti in dosti, ali Sekeles držal se je tega — da, kjer se enkrat vsede, tam tudi ostane.

«Peter! tako ne pojde,» pošepeta sveti Filip. «Z zvijačo ga moramo. Daj, naredi kako burno nevihto!»

Sv. Peter res zavrti glavo, ne vedoč, k čemu gromenje delati; vendar naredi po nasvetu Filipovem. V nekoliko trenutkih se je razlegal pod nebesami tak silen tresk in grom, ko da bi spustil milijon čarovnic v oblake.

Tudi do nebá je donelo gromenje, ali tako slabo in zamolklo, kakor da bi zunaj le bobnali.

«Wie hajst?» — zakliče Sekeles in nastavi ušesa. — «Jaz slišim bhoben!» — «Sé ve da je boben,» odgovori sv. Filip; «dražbo oznanjuje.» — «Dražbo?! — Kje pa?» — «Menda pred vratmi,» se mu odgovori. «Ah, gotovo na nekoliko teh zlatih stebrov — —.»

«Phustite me! Phustite me!» kričal je na to Sekeles in tiščal proti vratom. «Gospod ključar, odprite! Jaz moram na dražbo!»

In komaj so se vrata odprla, že je bil Sekeles zunaj nebes.....
Iz «Zore».

Iz zgodovine.

Črtice iz življenja Rudolfa Habsburškega.

1.) Cesar Rudolf, prednik naše vzvišene cesarske rodovine, je bil še v starosti velik prijatelj dobre šale. Pripetilo se mu je toraj marsikaj smešnega. Necega dne ga sreča berač ter ga takole nagovori: «Brate Rudolf, daj mi kak dar!» — «Od kedaj sva si pa mi dva brata!» vpraša cesar, kteremu je bil tak nagovor kaj novega. «E,» pravi berač, «si-li nismo od A d a m a sem vsi brati med seboj?» — «Prav govoriš,» odvrne Rudolf, «nisem se tega takoj spomnil!» Pri teh besedah seže v žep ter mu podari en krajcar. «Pa en krajcar je za tako mogočnega cesarja vendar-le premalo!» reče berač. «Kaj?» pravi Rudolf, «premalo? — prijatelj, glej, da dobiš od vsacega brata po Adamu le en krajcar, pa boš v kratkem najbogatejši mož v celi državi!» — Po tem bratovskem daru dal mu je najbrž tudi še cesarskega.

2.) Necega dne pride k Rudolfu nek trgovec z naslednjo pritožbo: «Ni še dolgo, da sem pri krčmarju J. prenočil. Zvečer, predno sem šel spat, dal sem krčmarju, ki sem ga poštenega gospodarja mislil, svojo veliko usnijato mošnjo spraviti, v kateri sem imel veliko vsoto denarja. Ko sem se družega jutra na pot spravljaj, prosil sem krčmarja, da mi prinese mošnjo z denarji. A kdo bi si bil mislil kaj takega! Krčmar noče nič vedeti o moji mošnji ter pravi, da mu nisem nobene dal. Jaz ga prosim in rotim, a vse to ni pomagalo nič. Kaj mi je bilo

storiti? Krčmo zapustim brez mošnje, ter pridem do Vašega Veličanstva s trdnim zaupanjem, da mi pomorete do moje pravice in do mojih s trudom pridobljenih denarjev.»

Rudolf je zvedel, da je med osebami, ki se mu želé danes pokloniti, tudi zviti krčmar. To priložnost misli cesar modro porabiti. Takoj reče trgovcu, naj se podá v stransko sobo ter naj ondi malo počaka. Cesarjeva volja se je izpolnila.

Ko zviti krčmar stopi v cesarjevo dvorano ter se cesarju dostojno priklone, izprašuje ga Rudolf prav prijazno o njegovih družinskih razmerah in njegovem obrtu. Ko se še tako dalje razgovarjata, reče mu Rudolf, ne da bi krčmar kak poseben namen slutil: «Vi imate pa zeló lep klobuk; meni dopade! Ali bi ne hoteli z mojim menjati?» Krčmar je bil na to cesarjevo ponudbo zeló ponosen in takoj privoli; Rudolf se s krčmarjevim klobukom pokrije in stopi za trenotek iz sobe. Zunaj pokliče enega meščana ter mu reče: «Idite hitro k ženi krčmarja J., dajte ji ta klobuk in ji recite, da njen mož želi, da bi vam izročila usnijato mošnjo s trgovčevimi denarji, ker jih nujno potrebuje. V potrdilo ji pošlje njen mož svoj klobuk.»

Žena je brez vsega pomisleka mestjanu takoj izročila mošnjo z denarji, ktero meščan prinese k cesarju, kakor mu je bilo naročeno.

Zdaj pokliče cesar trgovca, ki je čakal v stranski sobi. Trгоvec, videč krčmarja, ponovi svojo pritožbo. Krčmar taji in se pridúša, da bi bil on kdaj kako mošnjo z denarji prejel od tega trgovca, kterega še pozna ne. Pri tej priči izvleče Rudolf iz svojega žepa usnijato mošnjo z denarji.

Krčmar obledi in se tako vstraši, da niti besedice ne more spregovoriti, videč, da je prišla goljufija tako hitro na dan. Rudolf izroči mošnjo z denarji poštemu trgovcu, a goljufnega krčmarja obsodi k ostri ječi.

3.) Tri leta pred svojo smrtjo je bil Rudolf Habsburški s svojimi vojaki v Mogunci, ko nastane naenkrat velik mraz. Ko gre Rudolf nekdanj čisto sam v mesto, vidi pri nekem peku kup žarjave, katero je pek ravnokar iz peči potegnil. Da bi se nekoliko pogrel, stopi cesar k ognju; a pekarica ga začne kregati ter ga hoče nagnati. Po obleki namreč Rudolfa ni bilo lahko spoznati, ker je nosil časih obleko navadnih vojakov, dá, enkrat si je v vojski celó sam svojo suknjo krpal. Ker ga je žena le preveč kregala, ji reče: «Imejte usmiljenje z ubogim starim vojakom, ki je zadovoljen, da je na toplem!» — «E kaj,» huduje se žena, «poberi se k svojemu beraškemu cesarju! Prav se vam godi; vsaj nam hočete itak vse pobrati in požreti!» — «Kaj vam pa je storil vbogi cesar tako hudega?» — «Kaj,» zakriči zopet žena; «ne hodi-li od mesta do mesta ter nam s svojimi vojaki nadlego dela? Še enkrat ti rečem, poberi se, ali — predno je mogel Rudolf še pekarico zopet poprositi, vlije hudobna žena vedro vode po njem.

Ves moker odide domu. Pri obedu dá svojemu strežaju steklenico vina in skledo najboljših jedil, rekoč: «Nesi to k pekarici ter reci ji, to ji pošlje oni stari vojak, katerega je danes zjutraj z vodo oblila in se ji lepo zahvaljuje.» Žena spozna takoj cesarjevega strežaja ter od straha omedli. Ko se zopet zavé, leti h kralju, pade pred njega na ko-

lena ter prosi milosti. Za kazen naloži ji cesar, da mora vse psovke od danes zjutraj z ravno ono jezo in togoto tu pred vsemi zbranimi gosti ponoviti. Rudolf je pazil, da ni ničesar izpustila ter da se je zraven ravno tako obnašala, čemur so se, se vé, gosti iz vsega grla smejali.

Črtice iz življenja cesarja Josipa II.

1.) Cesar Josip II. je nekega profesorja, ki se mu je prišel poklonit, vprašal: «Katere jezike učite mlade plemiče v Terezijanišči?» Profesor mu odgovori: »Francoski, italijanski in angleški jezik!» — «Zakaj pa ne tudi českega?» vpraša Josip dalje, ki je sicer nemški jezik najbolj širil po šolah, »vsaj imam več českih podložnikov, kakor pa francoskih in angleških!»

2.) Nek prosilec je prišel v obleki iz francoskega sukna. Josip stopi k njemu, potiplje njegovo obleko z roko in ga vpraša: «Od kod imate to suknjo?» — «Iz Francoskega.» — «Kaj bi nosili, če bi takega ne bilo?» — «Pomagali bi si s tem, ki bi se domá dobiti vtegnilo.» — «In vi hočete službo v mojih deželah!?» reče Josip mrzlo in se obrne od njega.

3.) Nekdaj pride k njemu kmetica ter pripelje seboj svoja dva sina. «Kaj bi radi, mamka?» vpraša jo cesar. Kmetica odgovori: «Ne zamerite, da vas pridem vprašat. Mojega starejšega sina, katerega tako zelo pri gospodarstvu potrebujem, mi hočejo k vojakom vzeti; in vendar je Vaše Veličanstvo dalo oklicati, da so edini sinovi vojaščine prosti. Ta dva pa sta moja edina sina.» Smejé

se, pravi cesar: «No, za zdaj naj bo. V prihodnje pa pomnite, da je le eden edini sin prost.»

4.) Nekega dne pride jud, ki se je bil dal krstiti, k Josipu ter mu pripoveduje na dolgo in široko, koliko je storil za človeški rod, da se je dal krstiti in je tudi svoje brate in sestre na to pregovoril; nazadnje prosi cesarja, naj mu dá — penzijo zavoljo tega. Cesar ga prime za roko ter reče: «Tako lepo in modro ste storili, da mi ni mogoče vas poplačati; tega ne more nobeden človek storiti; to je samo Bogu mogoče in ta bo to tudi storil, ako se niste pokristijanili iz zgolj dobičkarije.»

5.) Nek bogatinec je prosil cesarja Josipa štípendije svojemu sinu in pripelje tudi sina k cesarju. Sin je bil ves nališpan in je imel dve uri z dolgimi verižicami, s katerimi se je igral, ko je oče cesarju razkladal, da brez tuje pomoči svojega sina ne more študirati dati. Cesar mu reče: «Saj kaj tacega tudi ni treba. Vidim, da vašega sina ure veselé, naj se rajše za urarja uči.»

6.) Mlad človek žlahtne rodovine je dobil imenitno službo in pride cesarju se zahvalit. «Pre-svitli cesar,» reče, «te časti nisem vreden.» — Josip mu odgovori: «To pač sam dobro vem; podelil sem vam to službo samo, da se vaših sitnih starišev znebim.»

7.) L. 1783. je prišla k njemu žena s tožbo, da njen mož ž njo grdo ravna, in prosi cesarja na kolenih, naj ji privoli, da se loči od moža. Cesar ji reče: «To meni ni prav nič mar.» Ko zvita žena vidi, da svojega namena ne doseže, reče, da je njen mož tako hudoben, da s svojim jezikom

še celó cesarju ne prizanese. Cesar ji odgovori mirno in kratko: «To pa tebi nič ni mar. Spolnuij svoje dolžnosti, potem bo mož tudi svoje spolnoval. Z Bogom!»

8.) Nekega dné je slišal cesar vojaka, ki sta bila pred njegovimi vrati na straži, nevoljno čez-nj govoriti. K njima stopi in reče: «Ljuba moja, ako hočeta tako o meni govoriti, pojdita vsaj spred vrat, da vaju ne bom slišal.» Preplašena poklek-neta vojaka pred cesarja in nihče ga ni odsihmal bolj hvalil, kot ona dva vojaka.

9.) Meseca novembra 1787 sta se sešla genérala Lascy in Lavdon na mostovžu pri cesarju. Josip vpraša Lavdona: «Koliko časa, mislite, bo treba, da Beli grad premagate?» Lavdon odgovori: «Presvitli cesar, ako je vse pripravljeno, kar je za obsedanje mesta treba, si upam v desetih ali dvanaajstih dneh mesto v svojo oblast dobiti!» Lascy je mislil, da je Lavdon pač nekaj preveč govoril, a cesar ga prime za roko ter reče: «Midva, dragi Lascy, mu morava že verjeti, ker nobeden naju še ni kake trdnjave premagal.»

10.) Ko je cesar Josip II. po svojih deželah popotoval, prehitil ga nekega večera tema, da ne more dalje. Stopi tedaj v bližnjo krčmo, da večerja in prenoči. Čez prag v sobo stopivši, zagleda živahno druhal pivcev, kateri mu kličejo: «Le sem, imamo ga, pa bi ga še radi.» To se vé, da je bil cesar preoblečen, zatoorej si ne dá dvakrat reči, a to timveč, ker so bili pivci vojaki. Vsede se k njim ter ga spravljajo pod kožo, da je bilo kaj. Polagano pa zgine zdaj eden zdaj drugi in nazadnje sta ostala sam cesar pa nek vojak. Še tega

bi cesar rad spravil. A vojak že močno vinjen, odgovori: «Piti ga morava; akoravno denarja nimava, bom pa sabljo zastavil, saj imam tako doma leseno sabljo, ki mi v denarni stiski dostikrat pomaga, katero v nožnico vtaknem mesto železne.» Rečeno, storjeno. Izlivata ga še precej časa in nazadnje se vendar pobere tudi ta vojak, kaj pa da, brez sablje. Drugo jutro po krepivnem spanji bi imel cesar odriniti, pa poprej hoče plačati vojaku vince, katero sta sinoči popila. Imeli so hudodelnika v tistem kraji, ki je bil k smrti obsojen, da mu bodo glavo odsekali. Peljejo ga na morišče; ž njim pa veliko vojakov, med katerimi je bil tudi oni z leseno sabljo.

Cesar prijezdi na vrancu v cesarski obleki in v večji časti, kakor sinoči, ko je bil preoblečen. Poglavar mora odločiti, kdo bo glavo sekal. Cesar pokliče tistega vojaka, s katerim je sinoči pil, dobro vedoč, da ima leseno sabljo. «Joj, kako bom glavo sekal?» zakriči prestrašeni vojak. Švigajo mu misli po glavi, kako bi jo zvil. Skuha jo, ter zakriči, sabljo držeč: «Ako si nedolžen, naj postane moja sablja lesena.» V tem hipu jo zasučé in — bila je lesena. Zdaj pokliče cesar vojaka k sebi, pové mu sinočno ravnanje in zviti buči častništvo podeli, hudodelnika pa oprostí smrti.

11.) Ko je bil cesar Josip zopet nekedaj na popotovanji, pride ga stara kmetica prosit za svojega sina, ki je bil pri vojaki, rekoč: «Dober dan, gospod cesar! Želim, da ste gospod cesar še lepo zdravi. Kaj počnejo gospa mati? So še tudi zdravi?» Cesarja razveselilo je to vprašanje prav zeló, dá ji nekaj cekinov ter reče: «Dobra mamica! razen

tebe me na vsem mojem popotovanji še nihče ni vprašal po moji materi. V najdaljših dneh dobila boš svojega sina zopet domu.»

12.) Nekedaj pride cesar Josip II. v mesto Versailles pri Parizu. Nekega jutra se gre prosto oblečen sprehajati po Versaillskem vrtu; nazadnje si hoče ogledati tudi imenitno menažerijo (zverinjak), ki je bila tedaj tamkaj. A lastnik menažerije mu reče, da naj počaka, da pride več ljudi, kajti ne spleča se, za eno osebo vse oddelke odpirati. Cesar ne odgovori na to ničesar, ampak mirno čaka skoro eno uro. Ko se naposled nabere zadosti ljudi, stopi, še vedno nepoznan, v menagerijo ter si jo ogleda. Pri odhodu stisne lastniku deset cekinov v roke in sedaj še le je ostrmeči lastnik spoznal, da je moral slavni cesar tako dolgo čakati.

13.) Ko je prišel cesar Josip II. na nekem popotovanji v Pariz pred spremstvom na neko pošto postajo, kratil si je dolg čas s tem, da se je začel sam briti. Ker je poštar vedel, da ima danes cesar tu skozi priti, vpraša tega tujca, če ni morda tudi on izmed cesarjevega spremstva. «Sem, sem!» odgovori Josip. Na to postane poštar še le prav radoveden, stavi vprašanje za vprašanjem in nazadnje vpraša tujca celó, kakšno službo neki opravlja pri cesarju? «E,» pravi Josip, «brijem ga časi!»

14.) Drugokrat pride cesar Josip na Česko ter sreča na potu kmeta. «Kam pa, kam, prijatelj?» vpraša ga cesar. «Botra iščem mojemu devetemu otroku,» odgovori kmet; «moja žena je doma že vse pripravila, le botra še nimava!» — «Ne skrbite, prijatelj, grem pa jaz za botra,» dé cesar

ter gre s kmetom. Tako naprej korakaje, vpraša kmet svojega spremljevalca: «Kaj mislite, boter, kaj je moja žena doma dobrega skuhala? Uganite, če morete!» Cesar uganja in uganja, pa ne more uganiti in vsakokrat pravi kmet: «Višje, višje!» Naposled se kmet neplodnega ugajanja naveliča ter reče prav čemerno: «No, štruklji so, štruklji, te bova jela!» Sedaj je prišla vrsta na cesarja, da tudi on zastavi kmetu kako uganko. «Kaj mislite, oče, kdo bo boter vašemu otroku?» Ko kmet, začeni pri rokodelcu in trgovcu, uganja, pravi cesar vedno: «Višje, višje!» Ko pride kmet že do svetovalca in plemenitaša, vpadejo mu roke po truplu; ko pa dospe do generala in zadnjič do cesarja, pade od straha na kolena. Prijazno pa ga cesar vzdigne, gre z njim na dom ter ondu botruje njegovemu otroku.

15.) Ko je nekedaj Josip na bavorski meji po Šumavi popotoval, pride tudi do vasi Lužnice ter se naravnost v prvo kmetsko hišo podá. Kmetica je ravno pri peči stala ter kruh vsajala. Ko ga zagleda, ga po njegovi popotniški obleki za popotnika ima in mu reče: «Ravno prav ste mi prišli! Nimam nobenega človeka domá; idite, idite, in podajte mi te hlebe; vsaj nič ne zamudite. Potem vam pa prinesem skledico mleka in kos kruha.» Cesar si ne dá dvakrat reči, se hitro dela loti in kmetici hlebe podaja. Ko je bila kmetica že vsadila, je šla in cesarju mleka in kruha prinesla, zraven pa še pristavila, da bi bila lepšega prinesla, ako bi ga imela.

«Ali povejte mi, mati!» povzame cesar, kos kruha odlomivši, «zakaj pa imate ta Božji dar tako

zeló črn; ali se vam tako huda godí?» — «Oj, huda, huda, gospod! Kar le ima človek, mu vse gosposka požre; ona pojé belo moko, nam pa črna ostane; ona posname smetano, mi moramo pa z golim vodenim mlekom zadovoljni biti.» — «Jaz bi se pa cesarju pritožil, da vas gosposka tako dere in objeda; on bi gotovo ne pripustil, da bi se vam kaka krivica delala.» — «Cesarju? Bog pomagaj! že vidim, da nič ne veste, kako se na svetu godi. Cesar sam nam največ pobere. Vsak trenotek se spraska ali stepe s kom zavoljo stvari, ki niso črnega za nohtom vredne, in mi mu moramo dajati svoje može in sinove, da jih pobijajo, moramo dajati denar in ga tako v potu svojega obraza živiti. O da bi le mogla do njega priti, jaz bi mu vse povedala, kar mu gré: saj slišim, da rad posluša vbornega kmeta!» — «No, mati!» govori on; «jaz sam sem cesar Josip» — reče ljudomil vladar prijazno in razgrne svojo površno suk-njo. Kmetica zagledavši svetle zvezde na njegovih prsih, pade vsa prestrašena pred njega na kolena ter ga odpuščenja prosi. A cesar jo vzdigne, ji k sebi sesti veli in zaukaže, da mu vse težave in bridkosti kmetkega stanu pové in razodene.

Ko je potem odhajal, je kmetico, ki mu je marsikatero gorko povedala, še bogato obdaril; kosček črnega kruha pa je seboj vzel in za trdno sklenil, da noče mirovati, dokler revnega stanu svojih podložnih ne zboljša.

16.) Ko pride cesar Josip nekđaj na Ogersko, zagleda med ljudstvom, ki je privrelo ga pozdravit, moža, ki je bil za dobro glavo daljši kot drugi. Cesar ga pokliče k sebi ter ga vpraša, koliko čev-

ljev ima. Priprost kmet, ne razumevši tega vojaškega izraza, odgovori: «En par čevljev in en par škorenj.» Smejé se, reče cesar: «Na tu tri cekine, kupi si še par šlap!»

17.) Josip II. je popotoval na Sedmogradsko. Nek kmet zvé, da ima cesar ta in ta dan skoz njegovo vas priti. Nasedla toraj svojega najlepšega konja, okinča ga po svoje, pelje ga iz vasi ter pri cesti čaka cesarja, češ, da mu bo konja v jahanje ponudil. Čisto sam, brez spremljevalca, prijezdi cesar, ogrnjen v prosto zgornjo suknjo, ter vpraša kaj misli s tem okinčanim konjem početi. Kmet, misleč, da ima kakega dvornega strežaja pred seboj, pravi: «Čakam svojega ljubega cesarja in kralja ter ga hočem poprositi, da blagovoli jezdit tega mojega konja; dobri gospod mi gotovo ne bo odbil te moje prošnje, in moji otroci in otrók otroci bodo še govorili, kako čast so nam presvitli cesar skazali.» — «Pa bote morali še dolgo čakati,» odgovori cesar, «dajte meni jezdit, plačam vam za to par cekinov!» — «Tega pa ne,» pravi kmet, «če mi plačate tudi celega konja; moj cesar ga morajo jezdit, drugače mi je vse veselje skaljeno.» — «Saj sem vendar jaz sam cesar,» méni na to Josip, «me-li ne poznate?» Nevoljen reče kmet: «Veste gospod, za tako neumnega me pa ni treba imeti! Ko bi potem cesar prišli, bi se jaz zelo jezil; kajti že dolgo sem se veselil današnjega dné, cela vas vé to.» — «Pa pogledjte sem!» veli cesar in odgrne svojo zgornjo suknjo, «pogledite ta trak in te rede na mojih prsih!» Zopet mu reče kmet: «Vse lepo in prav, gospod, pa vendar me ne bote prevarili! Gospodov, ki so imeli take zvezde na

prsih, sem jaz v našem glavnem mestu že dosti videl, a vendar niso bili cesarji.» Ko pride med tem pogovorom cesarjevo spremstvo ter spoštljivo cesarja pozdravi, spozna kmet, da ima res cesarja samega pred seboj. Pade toraj na kolena ter prosi cesarja odpuščanja, da je tako govoril. Cesarju pa se je ta ljubezen in častenje kmetovo tako dopalo, da je ponujenega konja rad zajašil, kmeta pa vrhu tega še bogato obdaril.

Času primerno.

Jurij Ljudevit Leclerc Buffon, eden najslavnejših natoroznancev osemnajstega veka, katerega je francoski kralj Ljudevit XV. v grofovski stan povzdignil, — povabi necega dne večje društvo slavnih natoroznancev k sebi na kosilo. Po kosilu podajo se v vrt na sprehod.

Bil je vroč poletni dan.

Na lepem kolu v vrtu je bila steklena krogla, kakoršnih vidimo zadosti po naših vrtih. Nekdo iz društva položi roko na kroglo in opazi, da je na senčnati strani toplejša, nego-li na prisolnčni. Takoj naznani to važno iznajdbo svojim tovarišem in eden za drugim polaga roko na kroglo in vsak najde, da je temu res tako.

Celo društvo se zbere zdajci okolo krogle ter prične živ pogovor o tej čudni prikazni; ugibljejo in ugibljejo, kako bi se dala razjasniti. Vsak privleče svojo teorijo na dan. Eden méni, da izvira to iz refleksije, drugi, da iz ekshalacije, tretji, da iz odboja (repulzije); česar eden ne vé, vé drugi, s kratka, po naravnih zakonih iznajdejo, da mora tako biti, in da bi se bilo le čuditi, ko bi bila

krogla na prisolnčni strani vročejša, nego-li na senčnati.

Edinemu Buffonu ni šla ta reč v glavo, da-si so jo njegovi tovariši z vso svojo učenostjo in bistroumnostjo natanko dokazali.

Pokliče toraj vrtnarja ter mu reče: «Janez, kako to, da je krogla na senčnati strani bolj vroča, nego-li na prisolnčni?»

«Kako to?» odvrne vrtnar, — «no, zasukal sem jo ravno pred, da se bi ne ogrela preveč!»

Neradovoljni humor v časnikih in na katedru.

V časnikih.

1.) Kdor želi svoje kosti prodati, naj jih pri-
nese v vrtno ulice št. 9.

2.) Podpisani naznanja, da prodaja posebno
lepe rokavice za gospode iz jelenove kože.

3.) Svojo dobro povejeno slanino (špeh) pri-
poročuje
Seb. Budalovič.

4.) Devetleten popotnik (agent) v spiritu želi
za svojega vmrlega šefa novega principala v isti
tekočini.

5.) Išče se Francozinja za odgojitev malih
otrok; rojena ima prednost.

6.) Kuharica, ki zna z dobrimi spričevali ku-
hati, dobi takoj pri meni službo.

7.) Dekla, pripravna za prodaj, išče službo.

8.) Ktera ženska hoče prevzeti perilo s popravljanjem necega moža, naj se oglasi pri meni hiš. št. 17.

9.) Stariši, kateri mislijo svoje 7—14letne sine na gimnazij v K. poslati, se vzamejo na stanovanje. Kje? Se zvê v hiš. št. 13.

10.) Dobro idoča ura na sidro zgubila se je včeraj v pijanem stanu.

11.) Posestnik mnogo obiskovane krčme se za 30.000 goldinarjev prodá.

12.) Prodaja moje ranjce gospe napreduje na trgu prav vro.

13.) Ona gospodičina, ki je zadnjo nedeljo svojo zlato verizico zgubila, se je našla in se lahko pride po njo.

Strinjski mlinar.

14.) Ker zdaj po leti moj opravek, odmetavanje snega, zastane, naznanjam, da se bom do zime pečal z izdiranjem in zdravljenjem zobov. Vljudno se priporočuje

J. P. št. 143.

15.) Oni razstavljalci, kateri se niso v lastnih oddelkih pripustili k razstavi, shranili se bodo v zajemnih omarah.

16.) Društveno leto se začne 1. avgusta in se konča 31. julija istega leta.

17.) Podpisani naznanja službeno, da je danes ob 10. uri dopoldne pes Trepanovega hlapca, bel jazbečar, ne samo enkrat, ampak več dni brez postavnega znamenja ali nagobčnika okoli letal in se za moje svarjenje ni le celó nič zmenil, ampak se mi še porogljivo smejal.

Jurij Kalin,
mestni policaj.

18.) Danes bodo pribili na rotovži črno tablico, kamor bodo zaročene, ki mislijo v zakon stopiti, po postavi obešali.

19.) Župan necega mesta je naznanil v časniku sledeče: «Otroci, ki se bodo dné 1. oktobra v šolo sprejemali, so v črni omarici na občinski hiši pribiti.»

20.) V nekem uradnem ukazu smo čitali: «Ker se je šolsko poslopje podrlo in je toraj učitelj brez stanovanja, se s tem ukazuje, da se slednji (učitelj) deloma pri občanah pospravi.»

21.) Nihče ne sme pustiti perutnine, razun golobov, koz, ovac, svinj in goved po cesti okoli letati.

22.) Zvedeli smo, da nekateri gospodarji volom, kravam in ovcam z gorečimi smodkami in fajfami nastiljajo, kar se bo v prihodnje s 30 kr. kaznovalo.

23.) Določilo se je sicer, da dobi vsak, kateri reši kakega vtopljenca, 5 cekinov; pa ker so se pri tem godile razne sleparije, zaukazujemo, da mora oni, ki bi to plačo zahteval, pred dokazati, da je rešeni res že pred utonil.

24.) Vsled naznanila c. kr. glavnega konzulata v Varšavi se je v okraju Radovskem goveja kuga pokazala.

25.) Pozivljam dninarja Zajca, naznaniti mi svoje bivališče, da se bomo zavoljo delitve njegove ranjce matere pogodili.

Občinski predstojnik v Č.

26.) Podpisano županstvo pozivlja Petra Kurenta, ki je padel l. 1859. v bitki pri Kustoci, od kanonske krogle v glavo zadet, da naj se na proš-

njo njegovega brata v teku enega leta ali sam tukaj oglasi, ali pa naj sodnji svoje sedanje bivališče naznani.

27.) Najsrčnejšo zahvalo izrekam »pruskemu zavarovalnemu društvu za življenje« za njegovo hitro uredjenje zavarovalnine. Pred tremi meseci komaj dal se je moj mož pri zgoraj imenovanem društvu zavarovati, danes pa že počiva več dni v zemlji. Tako poštenega društva ni treba še le priporočevati, nego priporočuje se samo.

Mnihovo i. t. d.

A. Sch.,

vdova fabriškega delavca.

Na katedru.

1.) Rimljani so imeli v bitki pri Kani 30 000 mož. Od teh je bilo 20 000 vjetih, 40 000 mrtvih, 120 000 pa jih je všlo.

2.) Kralj Alfons je bil pri svojem rojstvu še le 2 leti star.

3.) Pri povratu iz Španskega so bili poti tako slabi, da so morali 8 vozov pred enega konja vpreči.

4.) Rihard III. je dal vse svoje naslednike pomoriti.

5.) Servij je prišel v Rim in se je tam rodil.

6.) Karol Veliki je Sakse tolikokrat premagal, da ga naposled kar počakali niso.

7.) Suvarov je s svojo armado tako hitro marširal, da ga niti pešci, niti konjeniki, niti topničarji niso mogli dohajati.

8.) Ko veliki vezir drugi dan vstane in vidi, da nima glave -- da takó, to ne gre!

9.) Ko je Humboldt prišel vrh Čimborasa, bil je zrak tako tenak, da ni mogel brez naočnikov čitati.

10.) Na Angleškem dela Ramsden najboljše astronomične ure, ki vsak dan le 3 do 4 ure naprej uidejo.

11.) Ujeli so Hovnika, iztrgali mu srce iz prs, vrgli mu je v glavo, a ga potem spustili.

12.) Afrikanski lev raste do desetega leta, od tega časa pa postaja vedno večji.

Raznoterosti.

Jeza napravi človeka neumnega.

Gospod pošlje svojega slugo po neko reč. Sluga opravi svoj posel napačno in gospod mu jezno reče: «Če hočem kakega osla kam poslati, grem raji kar sam, veš!»

Drug tak vzgled.

Ko stopi nek gospod v svojo sobo, najde strežaja na zofi sedeti in spati. «He, Janez, he!» — Strežaj se počasi vzdrami. «Lepo, Janez, lepo! Bil bi torej rad gospod! No, neumen si res dosti zato, neumen!»

Še eden tak vzgled.

Strežaj zadene pri mizi s skledo na jako sitnega gospoda. «Bik!» zakriči gospod nad njim.

«Odpustite,» odvrne strežaj, «se pač časi pripeti, da se eden ob družem zadene!»

Primeri zamišljenosti.

A.

Slavni matematik Newton je imel navado, po cele ure o kakovem predmetu modrovati in pri tem tako zamišljen bivati, da je na vse drugo, celó na jesti in piti pozabljal. Nekedaj je povabil nekega svojega prijatelja, po imenu Stukeley-ja, na obed. Ta pride ob času, pa ko Newtona dolgo ni bilo k mizi, ker se je bil po svoji navadi v sobo zaprl, začne prijatelj, vedé za muhe svojega gostoljuba, obedovati in predloženega piščanca použivati. Potem vrže kosti v skledo nazaj in jo povezne s pokrivom. Za dolgo časa se še le prikaže Newton, toži, da je lačen in privzdigne pokrov; ali ko zagleda oglodane kosti v skledi, reče: «Jaz sem res menil, da še nisem obedoval; zdaj še le vidim, kako se človek lahko moti.» Menil je na enkrat, da je res že obedoval!

B.

Imenitni glasbenik Beethoven stopi nekedaj na Dunaji v gostilno, da bi obedoval, in si dá jedilni list prinesiti, ter si naroči juhe. Ko mu strežaj list prinese, obrne ga, začrta pet črtic in začne v nje note zapisovati. Brž potem prinese strežaj juho, a Beethoven ga nevoljen zavrne: «Saj sem že jedel,» plača juho in otide nejejsi.

C.

Pred kratkem pripetila se je nekemu znanemu učenemu kemiku, ki še tudi zavoljo svoje velike

raztresenosti slovi, nesreča; pri eksperimentiranju si je namreč na špiritovi luči nos ožgal. Nekaj dni pozneje sreča ga prijatelj ter ga, videč njegov veliki flajšter na nosu, vpraša, od kodi ima to. «Mi slabo stoji, ne?» vpraša kemik. Prijatelj ga uveri, da mu to res ni ravno v poseben kinč, ko pa zvé, da si je nos obžgal, ga vpraša, je-li ga je zelo bolelo. «Čisto nič!» odgovori kemik. «Sploh nisem nič občutil, tako močno sem se v svoje eksperimente zamislil. Akoravno je vedno nekaj po sežganem mesu dišalo, mislil sem vendar, da prihaja ta duh iz bližnje kuhinje ter eksperimentiral dalje, ko me nakrat strežaj opomni, da mi nos gori. Hitro sežem z roko na nos in prepričavši se, da je temu res tako, vtaknem ga v blizo stoječe vedro vode ter pogasim ogenj. Spomin na to pa bom moral menda še dolgo okoli nositi.»

D.

Eden najčudnejših vzgledov zamišljenosti je gotovo nek star vojaški župnik. Ta gospod je sedel nekdaž na ognjišču pri ognju, držal v eni roki brevir, v drugi pa kos slanine, katero je mislil dati v lonec. A v svoji zamišljenosti vrže brevir v lonec, slanino pa dene pod pazduho ter se podá v cerkev. Še le ko pri cerkvenih vratih velik pes v njega skoči ter mu ta čudni brevir izmakne, je spoznal svojo zmoto.

E.

O upokojenem davkarju v V. pripovedujejo razne čudne reči, koje je baje napravil v svoji zamišljenosti. «Nekedaj,» pripoveduje mlad dav-

karski uradnik, «je položil svojo suknjo v postelj, sam pa se je obesil na stolovo naslonjalo ter ostal tako celo noč.» Mlad učitelj, kteremu se je ta laž zdela malo predebela, pravi na to hladnokrvno: «To vse ni nič; poznal sem nekega gospoda, ki je gorečo svečo v postelj položil, sam sebe pa upihnil.»

Angelji.

V nekem društvu je nazival nek gospod staro, pa zelo nečimerno gospo vedno «moj angeljček!» — «O dragi gospod,» reče naposled gospa, «tega imena vendar ne zaslužim.» — «Da, da,» odgovori gospod, «kajti najstarejše stvari božje so angelji.»

Glasniki in tihniki.

Mlad učitelj je prišel v društvo prav zgovornih gospodičin. Ker je le malo govoril, vpraša ga neka gospica, čemu je tako tih. «Gospica,» odgovori ji, «kjer je toliko glasnikov, mora biti tudi kak tihnik.

Zaslužno plačilo.

Mlad človek, ki se je prav rad v verske zadeve mešal, pripoveduje v neki družini, da se duše po smrti res selijo iz človeka v živali, ker še sam dobro pomni, ko je bil on zlato tele. Prebrisana gospa pa mladega modrijana prav dobro plača, rekoč: «Gospod, ne bojte se, razen zlatovine niste še prav nič zgubili od takrat.»

Pravi uzrok.

Na neki plesni veselici stopi plesalec drugemu na noge. Jezno reče ta: «Mislite-li, da sem ukradel

noge?» Mirno mu odgovori oni: «Tega nikakor ne morem misliti, kajti zbrali bi si bili menda pač boljše.»

V posnemo.

V Pragi pride na plesu k neki gospici mlad gospodek, ki jo z nežnim glasom zaprosi: «Dürfte ich um einen Tanz bitten?» — A ona mu reče: «Kaj vi gospodine ne znate česki?» — «Znam, ali nočem govoriti,» se smelo odreže. «Tudi jaz znam plesati, pa nočem!» odgovori vrla domo-rodkinja.

Dokaz.

Na galeriji nečega gledišča nastane kratko pred predstavo velik hrup. Nekdo izmed v parterju sedečih zakliče jezno: «Tiho zgoraj, vi biki!» A od zgoraj zasliši: «Tu zgoraj je le gumno; spodaj je hlev.»

Božičen dar.

«Kaj ste pak vi, mamica, svojemu gospodu dali za božične praznike v dar, ako smem vprašati?» rekla je na trgu branjevka Bogatajka postarani gospej, vprašajoč jo. «E, nekaj jako primer-nega. Moj mož,» pristavi zaupno in malo bolj pri-makne usta k ušesom radovedne ženice, «je ves zaljubljen v smodke, katerih vsak dan nakupi po več — in jaz, ki sem dobra gospodinja, jemala sem mu skrivaj dan za dnevom po eno ter jih skrbno spravljala. Tako se jih je nabralo sto in te sem lepo povezala, mu dala — in on je bil mojega darú neizrečeno vesel.»

Previsok nos.

Mlad grof je moral na cesarskem dvoru visoki dvorski gospej streči. Ta pa je bila jako sitna in je z vednim godrnjanjem mladega grofa dražila. Nekokrat je kihnila in ker mladenič ni hitro rekel: «Bog pomagaj!» ga je jezno vprašala: «Ali niste slišali, da sem kihnila?» — «Nisem mogel slišati, milostna gospa nosijo svoj nos previsoko.»

Nevarne razvaline.

Nek profesor pride pred vas, kjer sreča starega kmeta. «Oče, povejte mi, ali ni bil na hribu tukaj na desni nekdanj grad?» Kmet: «Bil je res nekdanj ondi grad.» Profesor: «Kaj pa pripovedujejo ljudje o njem?» Kmet: «Oj strašne reči! Ni še dolgo tega, ko sta dva gospoda iz mesta tjé gor šla, pa nju ni bilo več sem nazaj!» Profesor prestrašen: «Za Boga, kaj se jima je zgodilo, zakaj nista prišla več nazaj?» — «No,» odgovori kmet na smeh se držeč, «ker sta po uni strani dol šla!»

Izplačana šala.

Dve mladi gospici sedite na travniku tik ceste. Ko zagledate moža mimo iti, ki je imel že nekoliko osivelih las, ga ena porogljivo vpraša: «Oče, ali bo že skoro na planini sneg zapal?» Mož jej odgovori: «O še dolgo ne, ker se še pasejo na travnikih — krave!»

Nadležen spremljevalec.

Nek tujec koraka v mestni vrt, kamor psa seboj jemati ni bilo dovoljeno. Zdaj prihiti mestni policaj in se zadere nad tujcem: «Ali ne veste,

da nimate psa seboj jemati v mestni vrt?» — Tujec se ogleda in vidi, da je res neko ščene za njim hodilo in reče policaju: «Ta pes ni moj.» Policaj ga zavrne, rekoč: «Ali pes vender za vami hodi.» Tujec se pa odreže: «Vi tudi hodite za menoj, pa niste moji!» Policaj pobesi oči in odide.

Zgubljeni lasi.

Srečata se stara prijatelja, ki se uže dolgo nista videla. «Kako si, prijatelj, si-li zdrav?» vpraša prvi. «Hvala, prav dobro! Le lasi sem žalibog zgubil!» Na to sname prvi klobuk z glave, pokaže mu svojo plešo ter reče: «Prijatelj, mene ne boš mogel obdolžiti, da bi jih bil našel!»

Kar kdor išče, najde.

Nekdo vpraša v društvu mladega učitelja P., češ, da bi ga dražil: «Gospod učitelj! Če 4 teleta tehtajo 200 kilo, kako težak je potem star bik?» — «Prosim, postavite se tja na tehtnico, pa vam bom na tanko povedal!» odgovori učitelj mirno.

Evangelist Lukež.

Slavni Lessing pride v neko krčmo. Vsede se za mizo in ker mu je dolg čas, vzame knjigo ter čita. Kmalo za njim pride drug gost. Ko vidi Lessinga v knjigo zamaknjenega, pogleda mu preko rame v knjigo ter vpraša: «Kdo pa ste, prijatelj?» Lessing, nevoljen zbog tega motenja in predrznosti, odgovori na kratko: «Evangelist Lukež!» — Kakor znano, mala se ta svetnik z volom, ki mu preko rame gleda.

Reklama.

Izdajatelju novinam v Ameriki je prislo na um, da moškim svojim naročnikom ponudi v nagrado mlade gospice. V ta namen je dobil od sto in sto dam naslove in fotografije. Kadar se toraj mož naroči na oni list, dobi nekako srečko in o konci leta zadene pri žrebanji morebiti kakšno prav ljubeznjivo soprogo. Tako so možje v Ameriki vsekako preskrbljeni z ženami, samo če so plačali vso naročnino, in mladim damam nikakor ni treba imeti potov in stroškov, da si dobé moža. Se vé, da so ženske zadovoljnejše v tem pogledu, nego neoženjeni mladeniči. V teh novinah je polno najkrasnejših popisov lepote dam, ktere so namenjene v nagrado naročnikom in ker one same hvalijo ondi svoje dražesti, ne smemo dvojiti, da bi njih besede ne bile gola istina.

Velike zahteve.

V opravištvu nekega lista je prinesel pred ne dolgim srednjih let mož sledeče obznanilo: «Pisalec teh vrstic se želi prej ko moči oženiti z damo iz dobre rodbine, ktera ima sledeče lastnosti: visokost 5 čevljev, 4 in pol palca, teža 136 funtov, širokost prsi 39 palcev, objem pasov 28 in tri četrtine palca; število obutali 3, število rokavic 6.» Administrator se začudi ne malo ter pravi: «Zdi se mi, da precej mnogo zahtevate.» — «Mogoče,» odgovori inserent, «a tega ne delam tako brez vzroka. Žena prva mi je umrla kmalo po poroki. Roditelji so ji dali po svatbi veliko obleke, in vsa je krasna in popolnoma nova. Vidite, časi so slabi,

bilo bi škoda, ko bi se obleka ne dala več rabiti. Zato iščem žene, ktera bi imela prav ono postavo, kakor ranjka, da bi mogla nositi njeno obleko. So slabi časi, dragi moj!»

Kaj je fenomen.*

Amerikansk časnik poroča: Pred kratkim je potujoč modrijan svojim poslušalcem «fenomen» razlagal tako-le: «Pač še ne veste, kaj je «fenomen»? Poslušajte, povedal vam bom! Gotovo ste že vsi videli kravo. No, krava ni fenomen. Videli ste pa menda že tudi jablano. No, jablana tudi ni fenomen. Pa ko bi enkrat videli kravo na jablano plezati ter tam z repom jabolka trgati — to bi bil — fenomen!»

Črešnja.

Amerikansk časnik poroča: «Minolo poletje je nek mladenič, Handerzon iz Newyorka, požrl črešnjo s koščico. Čez teden dni ga začne želodec boleti in čez štiri tedne potem je vmrl. Ta smrt je vse zdravnike jako zanimala. Več se jih je zbralo, pa raztelesijo truplo nesrečnega mladeniča. Kako se začudijo, ko dobé v trebuhu malo črešnjevo drevesce, ktereга korenine so šle po vseh čevah mladega moža! Zdaj so zvedeli, kaj je temu vzrok: fant je črešnjo s koščico požrl in peska mu je v želodci pogнала, rastla in mladeniča — podrla.» — Škoda le, da mož še ni nekaj časa živel, da bi mu bile rudeče črešnje iz ust mahale!

* Čudesno prikazen imenujemo s tujo besedo «fenomen.»

Dobra sosedinja.

Pride sosedu k sosedu, ki je baš krape pekla ter jo prosi, da bi tudi ona v njeni že vroči masti svoje krape spekla. Sosedu ji dovoli. Ko so bili krapci pečeni, zahvali se ji in reče: «Hvala vam, sosedu! Kedar bom jaz zelje kuhala, prinesite vi pleče, da se vam skuha v mojem zelju ter vam tako vsaj nekoliko povrnem vašo prijaznost in dobroto.»

Zakonska ljubezen.

Dva zakonska sta se prav rada imela. Čez nekaj časa se preseli mož v dalnje mesto in pusti ženo samo doma. V kratkem mu pošlje ta zapečateno pismo brez koleka, v katerem so bile samo te-le besede: «Bodi potolažen in miren, jaz sem sedaj popolnoma zadovoljna.» — Kmalu na to ji pošlje mož 20 kilo težak kamen, tudi neplačavši poštnine, s priloženim pismom: «Ko sem prečital tvoje pismo, se mi je ta-le kamen odvalil od srca.»

Le bolj tenko.

Vaški organist, ki se je že dalj časa bal, da bi zgubil glas, je naučil svojo ženo peti. Ko je potem res zgubil glas, se je morala žena skriti v orglje, da je nevidna pela k orgljanju. Kmetje, videvši organista usta majati in mislivši, da on poje, so rekli: «No on poje tudi brez glasa dobro, samo nekoliko bolj tenko.»

Če občinski pisar francoski govori.

Občinski pisar zabaval se je pogostoma v krčmi z nekim kmetom ter mu je časi ponudil

tobakiro v šnupanje. Ko je kmet potem kihal, rekel mu je pisar vsakokrat: «*A vôtre santé!*» * Kmet se dolgo ni brigal za te besede, naposled pa vendar vpraša nekega dijaka, kaj se to pravi. Dijak, zvita bučica, zapazi, da ima kmet rudeče lasi. «Mož,» reče mu toraj, «povedal bi vam, pa se bojim, da bote na-me jezni; — «*a vôtre santé*» se pravi po slovenski: Ti rudečelasi tepec!» — Da je kmeta to razlaganje razjarilo, si lahko mislimo. — Prihodnjo nedeljo snide se zopet s tajnikom. Pisar mu ponudi tobakiro, kmet kihne — «*A vôtre santé!*» glasi se zopet. «Vse kar je prav!» reče kmet jezo, «dosti dolgo poslušal sem to mirno,» — ter telebne ubogega pisarja parkrat za uho. Odpravljajoč se iz krčme, godrnja: «Zapomni si tajnik, kmetje tudi razumemo francoski!»

Servus.

Jurčka so oče poslali v lekarnico po zdravila. Lekar mu jih dá in pravi: «Servus** Jurče!» — Ker Jurče te besede ni še nikoli slišal, vpraša enega svojih tovarišev, kaj beseda «servus» pomeni. Tovariš, ki sam ni vedel, kaj se «servus» po slovenski pravi, reče mu šaljivo: «Servus», to se pravi «tepec». Jurček se razjezi, povrne se hitro nazaj k lekarju in skoz odprta vrata vpije: «Servus, servus, — pa še enkrat servus, to imate zdaj!»

Z nemščino lahko povsod skoz pridemo.

Neki grajščak, hoteč svojega prijatelja obiskati, pride s svojim vozom do velicega močvirja ter

* Na Vaše zdravje!

** Sluga, hlapec.

vpraša tu stoječega kmeta, če se zamore peljati naravnost skoz močvirje. Mesto odgovora vpraša kmet na kratko: «Znate nemški, gospod?» — «Kaj to vam mari?» pravi grajščak, «želim le vedeti, če se zamorem skoz močvirje peljati?» — «Znate-li nemški?» vpraša kmet zopet. In ker se nikakor ni dal preprostiti ter je vedno in vedno vpraševal, če grajščak nemški zna, odgovori mu naposled ta: «Da!» — «No,» reče kmet, «idite v božjem imenu!» — Grajščak se pelje v močvirje, pa pogrezne se kmalo tako, da mu morajo iz bližnje vasi na pomoč prihiteti. Tudi grajščakov prijatelj prihiti in ko zvê, kako se je to pripetilo, ozmirja vbogega kmeta prav hudo. Mirno pa mu kmet odgovori: «Milostivi gospod, jaz res nisem kriv te nesreče; vsaj sem vprašal gospoda, če zna nemški; kajti vedno sem slišal, da kdor zna nemški, lahko povsod skoz pride!»

Stiri hruške.

V Ljubljani je prodavala kmetica hruške. Približa se ji trd nemški vojak ter jo vpraša, koliko hrušk dá za en krajcar? Kmetica, neznajoča nemški, odgovori: «Štir'!» A vojak, meneč, da ga kmetica zmira, ter mu pravi «Stier» (bik), začne strašno nad njo rohneti ter jo méni pretepsti, ko ne bi ju bili pomirili približajoči se ljudje.

Kako visoko je voda segala.

«Dovolite, je-li segala voda pri zadnji povodnji res tako visoko?» — «Prav za prav ne! Glejte, samo do tod je stala; a otroci so mi pisanje tu spodaj počekali in zamazali. To me je jezilo, pa sem dal tu gor zapisati — zdaj pa ne morejo doseči!»

Dober izgovor.

Mlad mož, vbivši v mestu slučajno šipo necega pritličnega okna, zbeži naglo po ulici naprej. Hišni gospodar ga doteče ter reče: «Vbili ste pri meni šipo!» — «Vem!» odgovori prvi. «Plačajte jo to-raj!» oglasi se zopet gospodar. «Ne vidite-li, da letim ravno po denar domu,» reče mladenič ter uide v stransko ulico.

Tri in pol tucata jajec.

Nek človek je stavil s svojim prijateljem, da sné tri in pol tucata jajec. Tega mu ni hotel nihče verjeti. Prinesli so mu tedaj 42 jajec, a prekanjenec jih sné najpred tri in potem še šest, to je devet jajec, in dobil je stavo.

Za vsak slučaj.

Neumna žena prinese tri lepe voščene sveče v dar; dve sv. Mihaelu, eno pa — hudiču. Cerkovnik, hoteč jo poučiti, pravi: «Pa hudič vender ne zasluži sveče!» — «Vem, da ne,» odgovori žena, «pa človek ne vé, kam pride po smrti, in zato je dobro, če si priskrbi povsod prijateljev.»

Enakost.

Bobek: «Kakov razloček je med možem, ki ima hudo ženo, in med zvonikom?»

Babek: «Nobeden; vsak nosi svoj — križ.»

Zakaj je Mohamed prepovedal vino piti.

A. Zakaj je Mohamed vino piti prepovedal, a več žen imeti pa dovolil?

B. Ker je mislil, da ima trezen človek že z eno ženo zadosti.

Vspehi denarja.

A. Kakšen razloček je med mitnico (šrango) in človekom?

B. Človek se pripogne pred denarjem, mitnica pa se vzdigne po konci.

Dolgovi.

A. Zakaj morajo mnogokrat ljudje poplačevati dolge, katerih nikdar niso naredili?

B. Ker nekteri ljudje dolge delajo, katerih nikdar ne poplačajo.

Dobra ura.

A. Kedaj ima berač dobro uro?

B. Kedar iz Celja v Vojnik gré.

Koliko ur?

Nek popotnik, skoz mesto L. gredé, vpraša kmeta, ki je na cesti stal: «Priatelj! Koliko ur je od tukaj do Ljubljane?» — «Ur?» odgovori kmet «skoraj v vsaki hiši je najmanj ena, po nekterih hišah jih je celó po več.» — «Ne mislim tako,» reče popotnik, «ampak želim le zvedeti, koliko rajtajo iz vašega mesta do Ljubljane; samo to prosim, mi povejte!» — «Koliko rajtajo? I no, če greste peš, ne rajtajo nič, ako se pa želite peljati, plačali bote dvajset grošev,» odvrne mu šaljivec ter se ločita.

Vožnja v mesto.

Popotnik vpraša krčmarja, pri katerem se je bil vstavil, koliko je do bližnjega mesta z dvema

konjema? Krčmar mu odgovori: «Dve uri.» Popotnik vpraša dalje: «A s štirjimi konji?» Krčmar si malo pomisli in reče: «Eno uro.» Ko ta razgovor zasliši nek šaljivec, reče popotniku: «Vprezite šest konj, pa vam še ne bo treba voziti, bote kar na enkrat v mestu!»

„Frišen“ popotnik.

Peljaje se po železnici iz Ljubljane do Rakeka, vstavi se vlak na postaji v Logatci eno minuto. Ko vlak zopet odrine, stopi v voz konduktêr, ki ni znal dobro slovenski, in vpraša: «Ali je kater tukaj not frišen pršú?» — «Gospod!» oglasi se neki kmet, «meni je že «frišno,» zebe me, da-si sem dobro oblečen.»

Oddaljenost solnca.

Jurija Pavliho je nekdo hotel v zadrego spraviti, ker je bil na njega hud, da je vedel na vsako vprašanje spretno odgovarjati. Reče tedaj vpričo mnogih ljudi: «Prebrisan Jurij! ker že vse veš, povej nam še, koliko mačkinih repov je treba, da se ž njimi seže do solnca?» Jurij Pavliha pa se vsem posmehlja in reče: «Ne več, kakor enega, če je ta zadosti dolg.»

Interpelacija.

Volilci nekega okraja so poklicali svojega poslanca pred se, da jim poroča o svojem delovanju v zadnjem zasedanju. Nek volilec razjarjen očita poslancu: «Pazljivo smo prečitali vse debate in našli, da v zadnjih desetih sejah niti enkrat niste ust odprli.» — «Dragi prijatelj,» odgovori poslanec, «to je golo obrekovanje; brezštevilnokrat sem zdehal!»

Politična nasprotnika.

Grof Bethusy-Huc, kateri je pri zadnji volitvi v pruski deželni zbor bil kandidat v nekem volilnem okraji, je zato propal in ostal z enim glasom v manjšini, ker je njegov sluga glasoval za protikandidata. Grof je takoj po volitvi tega svojega slugo odpustil iz službe ter v spričevalu napisal, «da se mu je zaupanje do služabnika omajalo zaradi različnosti njiju političnih nazorov.»

Prazna slama.

Pred hišo, kjer so nemški «liberalci» imeli svoj volilni shod, je stal Jirga z vozom ter debelo kadil iz svoje pipice. «No sosed, kaj pa čakaš tu?» nagovori ga stari Škrobar. «Stelje potrebujem.» — «Tu v tej hiši se ravno danes prazna slama mlati; dobiš je prav po ceni, kolikor hočeš,» odgovori Škrobar ter naprej gredé se debelo smeji.

Srebrna miš.

Ko je pred nekaj leti pruski deželni načelnik v Lotaringiji potoval po svojem okraji, pride nečega dne v francosko vas, ki je imela jako lepo cerkev, posvečeno Materi božji. Na glasu je bila ta Mati božja, kakor čudodelna, in tako je veliko romarjev tje prihajalo. Župan pelje pruskega deželnega načelnika v to cerkev, kjer mu vse razkaže. Ko prideta do stranskega oltarja čudotvorne Marije device, zagleda prusk načelnik tam med darovi, posvečenimi Mariji devici, tudi srebrno miš, ter vpraša župana, kaj to pomeni? Župan pravi, da je pred nekoliko leti strašno veliko miši se v

tem kraju pokazalo, ki so pretile vse poljske pridelke pokončati. Vsled tega so se obrnili prebivalci tega okraja k Mariji devici za pomoč in so ji to srebrno miš posvetili. Ko se je to zgodilo, so kar na enkrat vse miši s polja izginile, kakor bi bil odrezal. Na to pruski deželni načelnik ves začuden župana vpraša: «Pa tudi vi, kakor izobražen mož, kaj takega verjemete?» — Župan se nasmehlja in odgovori: «Ako bi jaz to verjel, bi precej denašnji dan na oltar pred Marijo devico postavil — srebrnega Prusa.»

Zlobna občina.

Občina Bereg na Ogerskem je postavila lesen velik križ in je zapisala pod njega v ogerskem jeziku, da bi svet vedel, kdo je križ postavil: «Naš gospod Jezus Kristus — je bil na križ pribit — na stroške občine Bereg 8. maja 1877.»

Kazen.

Dva berača se srečata, pa vpraša drug drugega: «Glej ga, koliko si pa dobil pri onem bogatem vmazancu?» — «E koliko,» odgovori ta, «štiri vmazane krajcarje mi je dal, ta stiskač.» Ves začuden, da je njegov tovariš tako malo dobil pri tako bogatem posestniku, mu pravi: «O da bi ga božja kazen zadela!» Oni, ki je dobil štiri krajcarje, pa ga potolaži, češ: «Prijatelj, le tiho bodi, ga je že zadela: vkradel sem mu tri srebrne žlice!»

Berača.

Dva berača jedla sta skupaj iz ene sklede, eden je videl, drugi je bil slep. Zgovorjeno je bilo,

da se ne sme naglo grabiti; kdor naglo grabi, da ga sme drugi z žlico po glavi vdariti. Ko tako skupaj jesta, kar naenkrat vdari slepec svojega tovariša po glavi. «Kaj me biješ?» se potem ta zjezi nad slepcem, «ko videti ne moreš, če naglo grabim?» A slepec mu reče: «Ker jaz hitim, kar morem, pa me ti vender ne vdariš, si lahko mislim, kako še le ti grabiš!»

Konji, ki rake jedó.

Nek popotnik pride ves ozebel v neko krčmo, ali nikakor ne more k peči, ker je bilo vse polno ljudij okolo nje. Pride mu dobra misel v glavo, ter vpraša krčmarja, da-li ima rakov. Krčmar odgovori, da jih ima. Na to reče popotnik: «Skuhajte jih en škaŕ za moja konja!» — «Pa kaj, vaša konja rake jesta?» vpraša ga začuden krčmar. «Se vé da,» odgovori on. Ljudje, ki so ta čudež slišali, pohité vsi ven, da vidijo, kako bota konja rake jedla, a popotnik se med tem časom lepo k peči vsede. Krčmar z ljudmi kmalo zopet v hišo pride ter reče popotniku, da se konja rakov še dotakniti nočeta. «Jih bom pa sam snedel, le dajte jih semkaj,» odgovori prebrisanec, ter se ne makne od peči.

Radovedne stenice.

V gostilno necega amerikanskega mesta je prišel popotnik in hoteč prenočiti tamkaj, segel je po knjigi za tujce, da bi vpisal svoje ime. Pa ko odpre knjigo, ugleda veliko stenico, ki je flegmatično korakala čez papir. Tudi trudni popotnik zapre flegmatično zopet knjigo in odhajaje méni: «Omahalske

bolhe so me že ujedale, pajki Leavenworthski so me grizli, — pa proklet naj bodem, ako sem že kedaj našel hôtel, kjer stenice že po knjigi za tujce vohajo, kje počivajo popotniki!»

Pričakovanje.

Pijan mož gre v Ljubljani o polunoči iz krčme. Ko pride na ulico ter se mu je vse vrtelo, obstoji, potegne hišni ključ iz žepa ter ga mirno drži. Kmalo na to pride policaj in videč tega tu stati, reče: «Gospod, kaj delate tu?» — «Priatelj,» jeclja gospod, «ne vidite, da se suče celo mesto okolo mé, in zato čakam, da pride moja hiša, da si jo odprem.»

Nevljuden klobuk.

Pijancu pade klobuk z glave. Rad bi ga pobral, pa ga ne more. Zatoraj reče: «Veš kaj? ako bi te jaz hotel pobrati, potlej ležim jaz na tleh in ti me gotovo ne vzdigneš; zato je boljše, da želiš ti na tleh!»

Štirji letni časi.

Komu se na obrazu poznajo vsi 4 letni časi? Staremu pijancu; osiveli mu lasi na glavi kažejo na zimski sneg, cifrasti, zarudeli nos spominna na pridelkov in sadežev bogato jesen, blisk iz vina ožarelih očes znači poletno vročino in če se stari pijanec dobrega vina zopet naleze, se mu vse lice z nova zasmeje, kakor spomladansko solnce.

Skopuh in pijanec.

Šla sta skopuh in pijanec v mesto. Pijanec je imel nov lep plašč, ki mu je med potjo delal veliko

sitnosti. Bil je namreč zelo težak, a solnce je pripekalo, da je bilo joj! Pijanec reče skopuhu: «Pri-jatelj! huda žeja me tare, posodi mi goldinar, da si kupim pijači v bližnjem mestu.» Toda skopuh pijancu ne upa. Pijanec ga še enkrat poprosi in reče: «No pa vzami plašč v zastavo; če ti goldinarja ne povrnem, obdržiš lahko plašč, ki je gotovo več vreden, nego vbogi goldinar.» S tem je skopuh zadovoljen, ki je že dolgo obračal svoje oči po lepem plašču, in hitro privleče iz žepa nekaj bankovcev ter podá enega pijancu. Pijanec vzame goldinar in prav prijazno ogrne svoj plašč skopuhu okolo pleč. Tako potujeta dalje, zadovoljna in vesela ter kmalo prideta do mesta. Pijanec zdaj postoji, obrne se k svojemu tovarišu, ponudi mu bankovec nazaj in reče: «Jaz sem stvar nekoliko bolj prevdaril. Denar, ki si mi ga dal, bil bi hitro zapit in Bog vé, ali bi ti ga še kedaj vrniti zamogel! Vzami toraj svoje in daj mi moje. Tukaj je dobra voda, za katero mi ni treba denarjev.» Skopuhu ne ostane drugega, nego da mora plašč nazaj dati, kterega je moral pijancu nositi tako daleč in v tako hudi vročini. Pijanec pa se je prav debelo smejal v pest, da je skopuha tako dobro za nos vodil.

Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade.

Velikanska Donava in rib bogata Tisa sta se razlili po neizmerni ogerski planjavi ter spečega zajčeka nemilo vzbudili. Zajček v sili spleza na vejevno drevo, pod katerim je spal. Drugi dan ga iz vasi zagleda nek Madjar in sklene zajca živega vloviti. Zasede čolnič in se pelje po zajca. Toda

ko je Madjar po eni strani plezal na drevo, je na drugi zajček iz drevesa skočil v čolnič in se po valovih srečno odpeljal, zapustivši nesrečnega Madjara namesto sebe na drevesu.

Prost lov.

«Imaš velik lov, Kiselič, kako daleč sega?» vpraša tihotapski lovec drugega.

«Vse, kar tu okoli vidiš, je moje, samo, če posestnik pride, pokažem pete!»

Zobi od zunaj.

Nek popotnik je pripovedoval: «Ko sem lansko zimo po Rusiji hodil, srečal sem v neki hosti volka, ki je tako grozovito zijal, da sem mislil, da me bo kar živega požrl. A kaj sem jaz storil? Segel sem volku z roko v gobec, potem po gobcu naglo naprej do repa, zgrabil sem ga za rep in potegnil z vso močjo k sebi; tako sem mu ves notranji del trupla ven obrnil in mu rekel: «No, mrha, zdaj me pa le grizi, če moreš, ko imaš zobe od zvunaj!»

Lov na volke.

A. Lov na volke mora biti za lovce posebno veselje?

B. V istini! le da je časi tudi nevaren; kajti volki so prav strašne zveri.

A. Da! tega ne dvojim; pa lovci se vender podpirajo med seboj?

B. Ne vselej. Glejte, jaz sem pred nekaj leti šel na Poljskem volkov lovit. Bilo nas je kakih deset lovecev, ko se volk iz gozda naravnost v me

zaleti. Vsi lovci zbežijo, — moja puška se ni hotela vžgati, — in po meni bi bilo, ko bi me ne bil rešil moj zvesti pes. Ta zgrabi namreč volka in začneta se boriti in grizti, da je bila groza.

A. Pa kateri je bil močnejši, pes ali volk?

B. Da, — tega ne morem določiti; kajti grizla in borila sta se tako dolgo, da sta eden drugzega popolnoma požrla in da na bojišči ni ostalo ničesar — razen njunih repov!

Lovska.

Dva mlada lovca sta nadlegovala starega,kušenega lovca z raznimi neslanimi lovskimi izmišljotinami. «Ej,» pravi naposled stari lovec, «to vse ni nič proti temu, kar se je zgodilo meni enkrat. Vstrelim namreč zajca. Ko ga pes prime ter meni prinesiti misli, prileti orel, zgrabi psa in zajca ter odnese oba. Jaz vstrelim za njim in — kaj mislite, koga sem zadel? — orel in zajec padeta dol, pes pa je letel dalje po zraku.»

Kako se komu veselje dela.

Sosed vidi soseda, ki je nevsmiljeno pretepal svojega psa. Radoveden stopi k njemu in ga vpraša: «Zakaj vendar pretepate tako nevsmiljeno vbozega psička?» — «Rad bi mu napravil veselje,» odgovori sosed. «To pač ne dela vbogemu psu nobenega veselja, ako ga bijete tako nevsmiljeno z bičem.» — «Res je, da zdaj ne čuti še nobenega veselja, ali čutil ga bode potem, kedar ga izpustim,» odgovori sosed ter še bolj udriha po psičku.

Zakaj se psi vohajo.

Le malokdo menda vé, zakaj se psi vohajo, kedar se srečajo. Pravi vzrok tega je sledeči: Nekedaj je napravil lev drugim živalim veliko gostijo. Ko so sedeli pri mizah, zapazijo, da nimajo popra. Lev pošlje nekega psa, da naj jim brž prinese popra. Pes gre, a ni ga bilo več nazaj. To je leva silno razsrdilo. Zaukaže toraj vsem drugim tu zbranim psom, da naj gredó svojega lenega tovariša iskat, če ne, raztrgal jih bo vse. — Od tega časa se psi povohujejo, če se srečajo, upaje, da najdejo onega porednega tovariša, ki ima poper pri sebi.

Strašilo je.

V nekem Moravskem mestecu je pred kratkim prav tako strašilo, kakor pripovedujejo pravljice o duhovih. V onem kraju je navada, kakor pri nas, da se zberó pogrebci po pogrebu ktereга vmrlega skupaj v hiši, kjer je ležal mrtvec, in pri pojedini si zalijejo žalost s kapljico vina. To se je bilo zgodilo tudi v tem slučaju. Ona, ktero so bili ravno pokopali, je bila neka stara teta. Ko se je bila družba zbrala in ji hotelo veselje ravno z lic izbrisati prelite solze, se odpró duri in na pragu se prikaže »duh« stare tete, ravno tako opravljen, kakor so to v trugo položili, z belo pečo in črno obleko. »Tukaj se tedaj vi veselite,« prične duh govoriti votlo, »in se ne spomnite, da jaz v grobu nimam miru, predno da ste zmolili za mojo dušo rožni venec!« in izginil je. Ko se je družba znebila prvega straha, jela je takoj moliti rožni venec, kakor je zahteval duh. Po molitvi je šla domača hči

v prvo nadstropje česa iskat, ali kdo opiše njen strah, ko opazi, da je bila vsa soba okradena, vse je bilo ven zneseno, razen težkega pohištva. Postelje, dragocenosti, vse je zginilo. Zvit tat je porabil njih lehkovernost, prišel je »strašit« in potem kradel prav polagano.

Dober svet.

Nek hranilnični uradnik v Novem Jorku pride k imenitnemu advokatu, pa mu reče: »Jaz sem hranilnici nad 100 000 dolarjev vkradel, pa to še ni na dan prišlo; kaj mi je storiti?« Advokat odgovori: »Le nazaj k hranilnici pojdite, pa jih vkradite še 100 000, potem pa zopet k meni pridite.« Uradnik gre ter vkrade res še več kakor 100 000 dolarjev ter pride k advokatu nazaj. Ta piše ravnateljstvu, da ji je njegov klijent vkradel 200 000 dolarjev, pa da jih hoče polovico nazaj dati, ako stvar skrivna ostane. Ravnateljji so ponudbo prav radi sprejeli in tat je še danes bogat in spoštovan mož.

Prekanjen tat.

Nek tat pride v drugem nadstropji v sobo; ker nikogar ne čuti, pobere oblačila, kolikor jih najde ter je nese pri lepem belem dnevi prav predrzno doli po stopnicah. V prvem nadstropji ga sreča nek gospod ter ga vpraša: »Kam neseš ta oblačila?« — »So mi je dali,« reče tat, »da je izščetam in malo popravim.« — »Bodi tako dober,« reče gospod, »vzemi še mojo suknjo in izščetaj mi jo.« — »Iz srca rad,« odgovori tat, vzame suknjo ter hitro odide.

Usmiljen razbojnik.

Razbojnik napade v gozdu popotnika ter ga oropa. Ko ravno hoče oditi svojo pot, začne popotnik jokati in tožiti, da sedaj še toliko nima, da bi mogel v bližnjem mestu prenočiti. Razbojniku se popotnik smili, toraj se vrne k njemu rekši, naj vzame toliko iz mošnje, kolikor vé, da mu bo treba za prenočišče. Popotnik pa ne pomislja dolgo ter prav globoko seže, da je skoro mošnjo čisto izpraznil. «E hudirja,» zarentači ropar, «ti tudi nimaš nobene vesti!»

Lepa prihodnost.

V mestu J. so obešali razbojnika na vislice. Velika množina ljudstva se je zbrala. Eden izmed gledalcev reče: «Bodi mu Bog milostiv! ta je uže svoje prestal, nas pa to še le čaka.»

Lakomnik.

Lakomnik, izgubivši veliko svoto denarjev, vzame v obupnosti vrv in se obesi. Njegov sluga to vidéč, naglo pristopi, prereže vrv ter tako svojega gospodarja smrti reši. Ko gré nekaj mesecev pozneje sluga iz službe od omenjenega gospodarja, utrga mu lakomnik nekoliko krajcarjev pri plačilu za prerezano vrv, rekoč: «Vrv, ki si jo prerezal, je bila še čisto nova, ti bi bil moral le vozeti lepo razvezati!»

Nesrečen tatolovec.

One dni je nek zasebni uradnik v Ljubljani v lepi noči zaspal v «Zvezdi» na klopi. Med njegovim sladkim spanjem pride prebrisan tat ter si

osvoji žepno uro spečega moža. Ko se ta prebudi in uro pogreši, zakolne prav robato in misli, kako bi tata vjel. Domisli se: Ta tat je gotovo tat iz navade in večkrat enako pride v »Zvezdo« krast; čakaj, jutri te dobim *in flagranti* in gorje ti bodi. Mišljeno, storjeno. Drugi večer obleče drugo suknjo, vzame drug klobuk in gre po noči zopet v »Zvezdo«, leže na temno klop in se dela kakor bi spal ter čaka, da bi tat prišel tipat ga, je-li ima uro ali kaj. Dolgo, dolgo leži, tatu ni. Ležišče se mu le pretrdo in neugodno zdi, misli si: Ne bo ga, zlodja, vstane in — o! — klobuka njegovega ni nikjer, ki mu je pri glavi na klopi ležal. Od tiste dôbe ne hodi več pozno v »Zvezdo« posedat, ni dremat, ni tatu čakati. Pred njegovim bistrumom ima baje poseben rešpekt.

Kako se cigani odpođe.

Segedinski župan je iznašel novo sredstvo, kako se more ciganov odkrižati. Ker so se ti ljudje vedno okoli Segedina klatili in jih nobena kazen ni odvrnila, da ne bi zopet in zopet prišli, ukazal je, ko se je tisto krdelo vrnilo, ktero je ravnokar odtirati dal, vsem ciganom dolge lasi postriči. Komaj so to cigani slišali, jeli so poklekovati in prositi, naj bi se jim ta »sramota« odpustila, — zastonj! Kmalu so jele škarje peti, in oskubljeni kakor kokoši so morali cigani oditi. Pridušali so se potem med seboj, da ne bo nobeden iz njihovega rodu v to vražje mesto več stopil.

Gos ob eni nogi.

Jezus in sv. Peter sta šla skozi široko dolino. Ker je bilo ravno v nedeljo, dá Jezus Petru denarja

ter mu reče v bližnjo krčmo iti in kupiti pečeno gos. Peter gre in kupi gos. Ko se vrača, ne more si kaj, da ne bi snedel ene gosje noge, ker pečenka mu je ugajala. Jezus potem pečeno gos vidi in vpraša: «Peter, kje ima gos drugo nogo?» — «Ni imela druge!» odgovori Peter. «Kako li more gos biti samo ob eni nogi?» vpraša zopet Kristus. «Resnično, sin nebeški!» veli učenec. «Vidiš li, ona gos tam stoji tudi samo ob eni nogi!» Ko Peter to izreče, pokaže čredo gosij, ki so se po trati pasle. Jezus umolkne ter noče o tem dalje govoriti. Zdaj razrežeta gos in jo snesta pod senčnatim drevesom ter odideta.

Kmalu dospeta v gozd, kjer Izveličar tako reče: «Peter, denarjev nimava, a potrebovala jih bodeva skoro. Pod tem trhlím parobkom je zaklad; primi kol, izrui parobek in vzemi zaklad.» Peter stori, kakor mu je učitelj velel in res najde mnogo zlata. Jezus prešteje, razdeli zlato na tri enake kupčke, vzame kupček sebi, družega dá Petru in tretjega pusti na tleh. Peter vpraša: «Sin nebeški, čegav li bode ta kupec?» Izveličar odgovori: «Ta bodi ti-stemu, kateri je gosjo nogo snedel!» Petra oblije rudečica, prime ga nemir in zatoraj zajeclja: «Sin nebeški! — drugo gosjo nogo sem jaz pojedel, ker sem bil jako lačen!» Jezus se razhudi in žalosten reče: «Peter, ako ti, ki si najbližji mojemu srcu, lažeš in me varati hočeš, kaj mi je o drugih ljudeh misliti?» Peter je srčno žaloval o svojem pogrešku in bridko jokajoč oprostila prosil, obetaje, da se nikoli več ne zlaže. Ko Izveličar vidi njegovo resnično kesanje, odpusti mu, ker ga je ljubil.

Česka národná.

Ga že imam!

Oče je izgubil konja. Gresta ga s sinom iskat. Na potu reče oče sinu: «Kedar kljuse najdeš, glasno zakriči, da bom vedel, da imaš konja.» Ko prideta na bližnje brdo, zavpije sin na vse grlo: «Jih že imam; trije so!» — «Ali ga imaš?» vpraša oče. Sin zopet zakriči: «Nimam konja, a še več jih imam!» — «Kaj imaš?» zavpije oče. «Tri kose imam, tri kose!» odgovori sin. «Kje jih imaš?» vpraša oče. «Dva sta mi všla, a tretjega še lovim,» odgovori sin.

Lažnjivec nad lažnjivcem.

V neki kavarni sta sedela dva Amerikanca, ki sta se pomenkovala in eden drugemu lagala, kajti Amerikanci so prav izvrstni lažnjivci. «Ne verjemete,» pravi prvi, «kaj se je une dni pripetilo nekemu zdravniku! Imel je bolnika, ki se je bil prehladil. Da bi se bolnik dovelj izpotil, zapiše mu zdravila, ki pa so bila tako močna, da je bolnik po noči v lastnem pôtu vtonil.» — «To sem tudi jaz čul,» pravi drugi, «pa s tem pristavkom, da so morali namreč čoln najeti, da bi prišli k mrliču.»

Prebrisana žena.

Neka žena je prosila domačega učitelja, naj bi ji napisal pismo do njenega moža, ki je služil v mestu. «Prav rad,» pravi ta, «kaj pa naj pišem?» — «Ko bi jaz to vedela,» odvrne žena, «bi mu sama pisala.»

Ni treba vsakemu vedeti.

Kmet prinese pismo na pošto brez naslova. Poštni uradnik to videč, vpraša ga, zakaj ni na-

pisal, kam da gre pismo? «Kaj?» pravi kmet, «ali je treba, da vsak človek vé, komu da pišem?»

Senzacijonalen telegram.

Graška «Tagespost» je imela 13. marca 1880 z debelimi črkami tiskan telegram, ki tako-le slôve: «Moskva, 12. marca. Cel oddelek hiš je razletel v zrak. Bilo je 26 mrtvih, 4 ranjenih, 16 pa se jih pogreša.» Ob sebi se umeva, da je vse to bila gola laž: ali od «Tagespost» izmišljena, ali pa ji po kakem mistifikatorji natvezena. Zavaljo tega se ji je iz Ljubljane precej telegrafiralo: «Im Anschlusse zu Ihrem Samstag - Telegramme aus Moskau wird daselbe noch dahin ergänzt, dass die Nihilisten den ganzen Wolga - Strom in die Luft gesprengt haben, infolge dessen über Russland ein ungeheurer Regen niedergeht und die ganze russische Nation Gefahr läuft, zu ersaufen.» — Tega telegrama «Tagespost» vender ni hotela ponatisniti.

Trije modrijani.

Srečajo se trije modrijani, vprašajoč se, kateri izmed njih je tako moder, da si more največ zaželeli. — Prvi reče: «Jaz bi imel rad devet ladij polnih šivank, vsaka šivanka naj bi imela svojega krojača, a vsak krojač po devet cekinov!» Drugi reče: «Jaz bi imel rad polno morje črnila, da bi pisal sama števila toliko časa, da bi se vse morje izpraznilo, a potem toliko cekinov, kolikor jih napisano število kaže.» Tretji reče: «Jaz bi pa najrajše imel, da bi vidva potem vmrla in vse to meni zapustila!»

Novi koledar.

Nekdo ni hotel dati 12 krajcarjev za »Pratiko«, temveč samo 11. Trgovec mu v šali v pričo več ljudij reče, da on dá za vsak star koledar 20 kr. Drugi dan prinese ženska šest »Bauernkalender« od prejšnjih let in jih hoče prodati, če ne po 20 kr., pa tudi ceneje. A trgovec ji pokaže, da na vsaki stoji: »N o v i koledar.«

Kako je ogenj ven prišel.

»No, Gasper, ali se že kaj vé, kako je včeraj ogenj pri sosedu ven prišel?« — »E kaj pa, da se vé, ljudje pravijo, da je streha pregorela, potem je ogenj »ven« prišel!«

Moder računar.

Janez pride v štacuno in si kupi nove hlače za 3 gld. Domu gredé si očita, da si je preslabe hlače kupil. Vrne se nazaj in si izbere hlače, ki so veljale 9 gld. A ker nima več denarjev, nego samo še 3 gl., reče trgovcu: »Tri goldinarje sem vam že popred plačal in tukaj imate hlače nazaj, ki so vredne tudi 3 gld.; priložim vam še 3 gl. in tako so hlače plačane z devetimi goldinarji.«

Prebrisan Kočevár.

Kočevár vidi v Ljubljani na trgu ribe na prodaj ter prostodušno vpraša trgovca: »Kake zveri so to?« Trgovec, prebrisan Kranjec, odgovori, da so ribe, koje se morejo pečene pojesti. Na to Kočevár zopet prostodušno vpraša: »Kako jih mora

peči?« A zviti Kranjec odgovori, da jih mora malo približati k ognju, tako rekoč samo pokazat jim ogenj, potem pa pojesti. Kočevar vtakne ribo v torbo, plača in odide. — Isti Kočevar idoč s semenja domov, pride po noči mimo neke mlake, v koji se je lesketal mesec, kakor v zrcalu. Kočevar meneč, da je ono, kar se v mlaki lesketa, ogenj, potegne ribo iz torbe ter držeč jo nad vodo, reče: «Fišele! žigšt faerle.» A riba, koja je še malo živa bila, smukne iz roke ter pljusne v mlako. Kočevar začne sedaj šlatati po mlaki, šlata, šlata, ter prime naposled neko žabo za noge, ktera je začela iz vsega grla kričati. Ali naš Kočevar odgovorivši: «Mogšt kričen oder kvačen, musst doch gfrešen sein!» spravi žabo brez ozira pod krov svojega telesa.

Kako se vodnjaki merijo.

V nekem trgu so nekđaj skopali nov vodnjak, pa niso vedeli, kako bi ga zmerili. V zadregi jim pomaga star «kaprol». Ta položi drog čez vodnjak in se z rokama nanj obesi, njemu za pete se oklene drugi in temu ravno tako tretji tržan. Bil je tako vodnjak že za tri može visoko premerjen. Sedaj pa vtrnete korporalu roki, rekoč: «Možje, le trdno držite, jaz moram v roke pljuniti, potem bom že zopet za drog prijel...» Reče, pljune in... štrbunk! vsi padejo na dno v vodnjak. Vodnjak je bil zmerjen.

Gre sem, gre tje.

Dva prijatelja, Janez in Miha, vadjata. Janez reče Mihetu: «Stavim polovnjak vina, če si v stanu pol ure pred to uro, ki na steni visi, stati,

s kazalcem sem ter tje migati in govoriti brez pretrganja: Gre sem, gre tje.» — Miha koj vdari, se postavi pred uro ter miga s kazalcem na uro kazaje in govori v enomer: «Gre sem, gre tje; gre sem, gre tje» i. t. d. — Janez ga pusti v sobi ter gre njegovi ženi praviti: «Za božjo voljo, kaj je z vašim možem, je menda ob pamet; v sobi pred uro stoji in vedno govori: gre sem, gre tje; gre sem gre tje!» Žena prestrašena dere v sobo in najde res moža stati pred uro, s prstom na minuto kazati, sem ter tje gibati in govoriti: «Gre sem, gre tje; gre sem, gre tje,» ter na ves glas zavpije: «Ljubi moj mož, kaj pa ti je? ali si ob pamet?» On pa, da ne bi stave zgubil, se nič ne zmeni, ampak dalje govori: «Gre sem, gre tje; gre sem, gre tje.» Zdaj pokliče žena še vse otroke, ki se jokaje očeta oklenejo, za roko držijo. On pa se z vso močjo brani in govori: «Gre sem, gre tje; gre sem, gre tje.» Naposled pa ga le zmagajo. Mož postane jezen, ker vidi, da bo stavo zgubil, ter reče ženi: «Nemumna žena, ker mi ne daš miru, pa boš ti stavo plačala, en polovnjak vina, ki sem ga zavoljo tebe zgubil!»

Koliko listov ima kako drevo.

Plemenit gospod je imel šaljivega lovca, kterega si je držal bolj zaradi šale, nego-li zaradi lova. Ako je gospodu v samotnem gradu dolg čas bilo, poklical je lovca in šla sta na sprehod okolo doma. Kar mu je gospod zastavil z besedo, vse je lovec odgovoril vselej modro in zelo šaljivo.

Necega dne se je gospod z lovцем sprehajal po drevoredu in mu je rekel, naj mu v pol ure

prešteje in pové, koliko listov ima največje drevo v drevoredu. Gospod si je mislil, da lovec ne bo mogel tega storiti in je bil zelo radoveden, kako bo šaljivec to nalogo rešil. Ali kako se začudi gospod, ko mu lovec reče, da bo svojo nalogo rešil, pred nego v pol ure. «Ukažite samo,» reče lovec, «kje da začnem šteti, od spodaj ali od zgoraj drevesa?» Gospod mu reče, naj začne pri vrhu drevesa. Lovec takoj spleza na drevo, a gospod ide dalje. Za četrto ure prihiti že lovec za gospodom, rekoč: «Liste na drevesu sem že preštel.» — «No, koliko pa jih je?» vpraša gospod. «Od vrha doli jih je ravno toliko, kakor od spodnjih vej do vrha, a števila si nisem zapisal, ker mi tega niste rekli,» odreže se lovec.

Prekanjen prosilec.

Friderika Viljema, kralja pruskega, pride mlad gospodek osebno za kakeršno-koli službo prosit. Kralj ga vpraša: «Od kod doma?» — «Iz Berolina, Vaše Veličanstvo!» — «E, Berolinski izrodek ni vreden piškavega oreha, le idi!» A prosilec se po tem odgovoru nikakor ne dá ostrašiti, ampak reče: «Dovolite, Veličanstvo, poznam vendar dva Berolina, ki sta kaj vredna!» — «In ktera sta ta?» vpraša kralj. — «Vaše Veličanstvo in pa jaz!»

Obljubiti in storiti.

Nastala je na morji tako strašna nevihta, da je vsak k Bogu in njegovim svetnikom molil. Eden izmed na barki se vozečih pa začne vpiti: «O sveti Miklavž, pomagaj nam iz te nevarnosti, hočem ti

darovati svečo, ki bo tako debela, kot moja noga!» — Nevihta ne poneha. — Začne vnovič klicati: «Pomagaj nam, sveti Miklavž, darujem ti svečo, ki bo težji, kot sem jaz sam!» — Morje se noče pomiriti. — Na to vsklikne tretjič: «Pomagaj nam, sveti Miklavž, obljubim ti svečo, ki bo taka kot največja smreka!» Njegovi sopopotniki to slišavši, rečejo: «Norec! kje neki boš dobil toliko voska, in kako ga boš neki plačal?!» V tem veter nekoliko poneha in morje postane mirnejše. «Vi ste nori, vi», odgovori jim popotnik, «da pridem le enkrat na suho, ne dobi mi sv. Miklavž niti najmanjše svečice!»

Takih ljudij je povsod dosti, ki v nevarnosti ali v nesreči delajo razne dobre sklepe in obljube, a potem ostane vse pri starem.

Velika zadrega.

Šaljivec: «Gospodje! jaz vas hočem nekaj vprašati in kdor mi odgovori na moje vprašanje, temu se priklonim do tal. Poslušajte tedaj! Necemu človeku se je sanjalo, da popotuje po morji. Poleg njega na ladiji sta sedela njegova žena in njegov edini sin. V tem hipu nastane strašen vihar in ladija je bila v veliki nevarnosti. . . . Popotniku se zdi, da mu pravi nek notranji glas, da se samo s tem reši pogina, ako žrtvuje ženo ali pa svojega jedinega sina morskim valovom. To je bila groza za vbozega popotnika. Ženo in otroke je ljubil nad vse. . . . Kterega svojih ljubih naj tedaj pahne v globočino morja? — «Gospodje! kdo mi odgovori na to vprašanje in pové, kako bi rešil vbozega po-

potnika iz njegove velike zadrege?» — Vsi poslušalci se globoko zamislijo — a nobeden ne vé, kaj bi odgovoril šaljivcu. Na to on sam tako-le odgovori: «Gospodje, nič ni ložjega, nego to! Jaz bi namreč šel k popotniku in bi ga zbudil iz njegovih sanj in rešen je iz vseh zadreg.»

Kristus in sv. Peter.

Kristus in sv. Peter prideta popotovaje do neke hiše in prosita prenočišča. Gospodinja ju sprejme in jima obljubi prenočišče s tem pogojem, da ji bosta drugi dan pšenico omlatila. Kristus in sveti Peter to obljubita. — Vsa trudna sta drugi dan malo dalje poležala. Kar pride gospodinja, zlasá Petra, ki je pri kraji ležal, in pravi: «Lenuha, ali bosta vstala, ali ne?» Žena na to odide; Kristus in sv. Peter sta pa zopet zaspala. Čez nekaj časa pride gospodinja zopet in se huduje. Ko sv. Peter to sliši, skoči urno na drugo stran, ker se je bal, da bi bil zopet zlasán. Zdaj pride gospodinja k postelji in pravi: «No, bosta vstala ali ne, in pšenico omlatila. Prej sem tega pri kraji, zdaj bom pa unega,» in zgrabi zopet sv. Petra za lase.

Sv. Peter in Kristus sta kmalu potem vstala. Kristus vzame gobo, vkreše ogenj in zažge snopje. Pa namesto da bi zgorelo, leti pšenica na en kup, pleve na družega in slama na tretjega, in pšenica je bila omlačena. Kristus in sv. Peter pa potujeta zopet naprej. — Drugo leto je imela žena zopet mnogo pšenice. Kar ji pride na um, kako sta lansko leto napravila popotnika. Vzame torej ogenj, zažge, in — zgorela ji je pšenica in vse poslopje.

Umetnik.

Živopisec (malar): «Oddaste-li to sobo?»

Gospodinja: «Da, gospod! — Deset goldinarjev bo treba na mesec plačati.»

Živopisec: «Dobro! — Vzel bom sobo!»

Gospodinja: «Smem-li vprašati, s kom imam čast govoriti?»

Živopisec: «Jaz sem umetnik!»

Gospodinja: «Umetnik? — No, to je lepo! Imam mladega psa pri hiši, tega morate nekaj umetni naučiti!»

Skriven pomoček.

Nek bogatin, kateri je posebno rad časnike čital, imel je v svojem vrtu lep ribnik. Nekega dne zapazi v časniku ta-le oglas: «Pri meni se dobi za 3 cekine prah, s katerim se ribe zaredé! Druzega ni treba, nego da se ta prah v vodo vrže, pa za nekoliko dni bo vse polno rib.» Da te treni, misli si gospod, to je pa velika sreča za moj ribnik na vrtu. Brž drugi dan odšteje 3 cekine, zapečati jih v list in pošlje človeku, ki je bil podpisan pod oglasom. Čez nekaj dni dobi pismo od omenjene osebe, v katerem je stalo to-le: «Blagorodni gospod! Žal mi je, da vam ne morem poslati naročenega praha za ribe. Moj oglas so bile limanice za nekatere gospode. Stavil sem namreč z nekimi svojimi prijatelji, da se lahko največja neumnost po časnikih razglasi in se bode vender našlo dosti ljudij, ki ji bodo verjeli. In pogledjte, česar sam nisem prav verjel, prepričal sem se, — stavo sem dobil. Našel sem res dosti oslov, a vi — blagorodni gospod — med njimi ste sedem in dvajseti.»

Kako se ljudje pozdravljajo.

V Parizu je bilo za časa zadnje svetovne razstave ljudij iz vseh delov sveta. Nek Parižan opisuje, kako se ljudje različne narodnosti pozdravljajo, na sledeči način: Braziljanec položi glavo na trebuh onega, komur velja pozdrav. — Mehikanec dotakne se najprej z roko zemlje, a potem poljubi roko onega, kogar pozdravlja. — Siamec sleče svoje zgornje hlače ter jih omota onemu okoli telesa, katerega pozdravlja. — Indijanka z Malabara odkrije po vsem svoje prsi pri nazdravu. — Prebivalec otokov južnega morja sname si svojo pérnato krono z glave ter jo dene onemu na glavo, katerega pozdravlja. — Ako se srečata dva Araba, delata se, kakor bi hotela eden drugemu roko poljubiti, a ne smeta v resnici tega storiti. — Prebivalci z otoka Otahaiti razkrijejo si cel zgorenji del svojega života. — Etijopec odpaše pas onemu, katerega pozdravlja, ter si ga sebi pripaše. — Prebivalec v Grönlandu pozdravljajoč izljubi lice onemu, katerega pozdravlja. — Kafarec pljune v roke onemu, kogar pozdravlja. — Evropejec sname z glave svoj cilinder. — Najbolj prilično pozdravlja prebivalec iz Kalifornije, ker on ne pozdravlja na noben način.

Koliko drži ena kubična milja.

Da bi predočil velikost zemlje, ki meri 2662 kubičnih milj, opisuje Bernstein eno kubično miljo tako-le: Mislimo si velik zaboj, eno miljo dolg, eno širok in isto toliko visok, in poskusimo ta zaboj napolniti. Denimo notri najprej Berolin, idimo potem v Potsdam in vrzimo v zaboj vse vasi, ktere med

potom srečamo. Dno zaboja se še ni skrilo. Na vrsto pride Pariz s svojimi stolpi, cerkvami in palačami, a tudi to še malo izdâ. Vzemimo tedaj na dno zaboja še London, Petrograd in Dunaj, dno je zdaj pokrito. Ali zaboj moramo tudi napolniti! Vzemimo tedaj notri vsa večja in manjša mesta, vasi, trdnjave, sploh vse, kar je človeška roka stvarila v Evropi, ter vse ladije morja, — ali to še nič ne pomaga. Notri moramo vreči še vse egiptovske piramide, železnice in tovarne ameriške in vse, kar se je sicer naredilo v Aziji, Afriki, Avstraliji in Ameriki, — ali za Boga! naš zaboj je še na pol prazen.

Zdaj moramo vse te reči v zaboji malo pretesti, da se zravnaajo, in poskusimo zaboj napolniti z ljudmi. Zložimo jih notri kakor slaničke. V eno vrsto jih gre 12 000, 4000 vrst napravi eno sklad z 48 000 000 ljudij, — tedaj prostor ravno za severne Amerikance. Med vsako sklad pak položimo še 30 čevljev na debelo slame in listja; v to bi pa porabili vso slamo in vse listje celega sveta. Na Amerikance posteljimo 3 000 000 Avstralcev in 45 000 000 Azijatov, — druga sklad. Preostaja še 800 000 000 Azijatov. V zaboj položimo tedaj še vse ostalo človeštvo; skupaj napravimo okoli 30 skladi in v te gré vse človeštvo, — 1 400 000 000 ljudij!

Zaboj je zdaj v polovico napolnjen, in da bi ga napolnili do vrha, potrebovali bi še petnajstkrat toliko ljudij. Kaj nam je storiti? Živali nam še ostanejo, — vrzimo vse notri, a zaboj še ipak ni poln. In vse to je ena sama kubična milja, katerih ima zemlja 2662!

Koristi male loterije.

Vsaka reč ima svoje dobre in slabe strani, tako tudi naša razupita mala loterija, ktero odpraviti nekteri naši državni poslanci vse žile napenjajo. Mislimo, da se to godi le iz gole nevednosti, kajti mala loterija ima mnogo res prav dobrih strani, proti katerim ono malo število slabih kar zgine. Poslušajmo! 1.) Denar onih, kateri so v loterijo zaljubljeni, ostane v deželi. 2.) Državni dohodki se po prostovoljnih doneskih precej pomnožijo. 3.) Loterijska obrt oskrbi mnogim ljudem delo in zaslužek. 4.) Vztrajna, tiha marljivost razumnega igralca se je že v mnogih slučajih bogato poplačala. 5.) Pri loteriji ni nikakoršne prilike za osebne prepire in goljufije. 6.) Vsak si lahko izbere loterijo za svojo privatno zabavo. 7.) Loterija bistri naš razum. 8.) Po loteriji uživamo dalj časa upanje na dobiček.

Slovenska jezikoslovca.

Dva jezikoslovca gresta na sprehod in prideta v njujinem govoru o besedah in oblikah v hud prepir, kakor vselej. Da bi se nekoliko ohladila, se gresta kopat na samotnem kraju. Ko sta že oba v vodi, pravi eden: «Jaz sem v globokejši vodi ko ti.» — «V globljejeji vodi — se reče,» popravi drugi. «Kaj boš ti, ki hočeš vse po svoji domišljivi glavi!» jezi se prvi, «kdo pa tako govori? Sam ti.» — «Molči!» se zadere drugi, «ti nič ne veš. V globljejeji vodi — se pravi.» — «Jaz pa ostanem pri globokejši,» poprime prvi. Tako gré prepir naprej, oba si mečeta prav hribovsko robate v obraz. Kar zakriči prvi: «Joj, krč, krč, pomagaj mi, da ne vtonem!» — «Z v ali u — kako boš pisal

besedo utoniti?» vpraša oni hladno. «Z v», grči oni in že pod vodo leze. «Napak; z u se piše,» odgovori drugi, «ljudje, ki takó jezik in pisavo kvarijo, naj le utonijo v globokejši vodi!» Izreče in pusti prijatelja utoniti. «Brencelj.»

Deset zapovedi Slovanu.

Tržaška «Edinost» priporoča teh-le deset zapovedi Slovanom: 1.) Veruj v srečno in slavno prihodnost Slovanstva. 2.) Ne govori z bratom v tujem jeziku. 3.) Posvečuj svoje telesne in duševne sile svojemu národu. 4.) Ko solnce čista naj bode tvoja ljubezen in delavna vera do národa in domovine. 5.) Ne mahaj po svojem bratu Slovanu, ni z jezikom, ni s palico. 6.) Ne ženi se s tujko. 7.) Ne kradi besed iz tujih jezikov in ne mešaj jih v svoj govor. 8.) Ne pričaj lažnjivo zoper svojega brata. 9.) Ne želi škode svojemu bratu, ampak vesel se, ko ga vidiš srečnega. 10.) Ne želi si tujih stvari: ni jezika, ni običajev (navad), ni vere, ni cerkve, ni ničesa, — kar diha s tujim duhom.

Rojaki! držite se teh zapovedi Slovanstvu na slavo!

Najboljša.

Moj očka so djali:
Oženim naj se,
In zdaj premišlujem,
Bi vbogal al' ne?

Na levo, na desno
In križem svetá
Skrbnó se oziram, —
Dovolj je blagá.

Velike ne maram,
Zapodil bi jo,
Bojim se, da nosil
Bi lojtro za njo.

Premajhne ne maram,
Če tud' ima građ,
Ko b' jo poljubil,
Bi zlomil si vrat.

Debele ne maram,
Je polna masti;
Še goska pretolsta
Mi kar ne diši.

Pretenke ne maram,
Ta je le za post;
Če treba polena,
Grem sekati ga v gozd.

Bogate ne maram,
Če nima možgan;
Vsaj kruha ne stradam
In nisem cigán.

Prevboge ne maram,
Brez cvenka ni nič;
Ž njo bi se le jokali,
Sam pojem ko tič.

Prestare ne maram,
Ker kača je kač;
Se nečem znebiti
Prezgodaj še hlač.

Premlade ne maram,
Je hude krvi,
In kar posušila
Bi moje kosti.

Pregrede ne maram,
Je vrag čez in čez,
In nočem o solncu
Zatiskati očes.

Prelepe ne maram,
Ker za-me le ni,
Le srečen je, kdor se
Rožičkov boji.

Učene ne maram,
Najhujši je zlod',
Ker jaz bi bil hlapec
In ona gospod.

Neumne ne maram,
Ker meni gorje,
Če prazna le slama
Ji raste 'z glavé.

Nemškute pa najmanj,
Ker Slave sem sin,
Slovencem ne manjka
Slovenskih deklin.

Najbolj je: nobena!
Pa kaj bi več pel,
Vsaj veste, da tiček
Je davno se vjel.

Miroslav.

Odgovor.

Donesle šaljico
«Novice» mi so,
Kako si ti zbiral
Skrbno si ženó.
Pa žali me, da si
Se tiček že vjel;
A vender se nadjam,
Da bodeš še pel.

Ko brala, smejala
Sem res se na glas!
Če možki si zbira,
Zakaj pa ne jaz?
Jaz tudi bi rada
Možila se kdaj,
Pa ni ga in ni ga,
Da pelje me v raj!

Debelega nočem,
Je *boeuf à la mode*;
Neroden še v hrami
Predebel je sod!
In suhega še manj;
Za-nj križa ne dam,
Ker kožo le v ričetu
Rada imam.

Premladega nočem,
Ker mi je preživ;
Ko mene privezal,
Bi druge lovil!
Prestarega še manj,
Da grela bi ga;
Na glavi vesela
Ne gledam snegá!

Prelepega nočem;
Že vsaka pové,
Da gledajo lepi
Le sebe možjé!
Pa grdega še manj,
Ne morem za to!
Kdor vrabce le plaši,
Pa mene ne bo!

Bogatega nočem,
Ker zlate roké
Nikoli ne veljajo,
Nad zlato srcé!
Pa revnega še manj,
Je križ brez Bogá!
Ljubezen brez kruha
Po vodi bi šla!

Učenega nočem,
Po dnevi bi bral,
Zvečer bi zadremal,
Pa trdno zaspal!
Bedaka še najmanj!
Kdor nima glavé,
Ne vedel bi zá-me,
Še za se ne vé!

Velicega nočem,
Pri srci mi ni,
Ker lahko jo kupim,
Če treba žrdí!
In majhnega še manj,
Zakaj pa? — Za to:
Ker paprk je paprk
In večji ne bo!

Sem srednje postave,
In zvest'ga srcá,
Le takega h'tela
Za zdaj bi možá!
Prebrisane glave,
Te mora pa bit',
Če ne v Mehikansko
Naj gré se solit'!

Pod palcem tud' nekaj,
Ker to se že vé,
Da prazni žakljíči
Po konc' ne stojé!
Ne vem pa, kdo pelje,
Al' ne, me na dom:
Če srednji al' nihče,
Pisala ti bom.

Majarcíčeva.

Nekaj o imeniku Mohorjeve družbe.

Družba sv. Mohorja je v teku dveh desetletij narasla na precej lepo število udov in ni ga skoro večjega kraja na Slovenskem, kamor ne bi prišlo nekoliko iztisov po družbi izdanih knjig. Družben koledar nam vestno prinaša vsako leto imena njenih udov. Namenili smo se tukaj govoriti nekoliko o imeniku Mohorjeve družbe ali bolje rečeno o priimkih, nahajajočih se v družbenem imeniku. Lehko se reče, da nam ti priimki v malem kažejo število in raznovrstnost vseh priimkov, katerih se Slovenci poslužujejo.

Če pregledujemo imenik v družbenem koledarji in prebiramo različne priimke, nahajamo ondi veliko število taci, ki imajo sicer slovensko koreniko in slovensko končnico, vendar nimajo v slovenščini vsaj sedaj nikakega direktnega pomena. O takih priimkih tu ne bom govoril. Nekateri priimki so iz tujih jezikov k nam prišli in so bolj ali manj poslovenjeni, n. pr. Žnidaršič. Precejšnje število je takih, ki so ohranili do danes svoj pomen in o teh hočemo tukaj katero besedo reči. Številke pri nekaterih priimkih nam kažejo, da je bilo toliko udov tega ali onega imena, bodi si moškega ali ženskega spola leta 1879 vpisanih v družbo sv. Mohorja in tiskanih v družbenem imeniku. Te številke nam povedo neposredno, da je ta ali oni priimek bolj ali manj razširjen med Slovenci.

Besede, katere za priimke rabimo, vzete so prav dostikrat iz prirode. Posebno živalska imena so jako zelo pomnožila število naših priimkov.

Omeniti moremo, da se 47 družbenih udov Volk piše, 31 jih je, ki slišijo na besedo Medved, 26 se jih zove Lisjak, 4 se imenujejo Zver. Mačkov je sicer 15, a Miši sta le dve in ena Miska. Izmej drugih sesalcev se nahajajo še naslednja imena: Jelen (15), Jazbec (14), Mezek (9), Jež (8), Ježek (2), Oven (5), Polh (5), Prešiček (5), Košuta (4), Krt (4). Dalje so se še vpisali za ude v družbo sv. Mohorja trije Kozli, dva Osla, dva Junca, ena Srna, en Mrjasec, en Lev in en Levič.

Za posamezne dele živalskega trupla dobimo v imeniku mej priimki naslednje pojme: eno Šobo, en Rivec in štiri Gobce, štiri Košnike, dva Grla, dva Trebuha, dvanajst Čokov, osem Skokov, pet Repov in dva Repka. Izmej notranjih živalskih snovij smemo imenovati Muzek (2) in Živec (16).

Kar se perutnine tiče, naletimo v imeniku na celo menažerijo: 50 Golobov, zraven še trije Golobiči, 47 Kosov, 11 Kapunov in ravno toliko Petelinov, 8 Piščancev in še dve Kuri, to vse nij mala reč. K tem pride še precejšnje število drugih krilatih živalij, in sicer en Ptič, en Tič in en Tiček, potem 31 Škrjancev, 20 Strnadov, 13 Brglezov, 13 Čukov, 12 Orlov, 11 Žrjavov, 9 Ščinkovcev, 8 Senic, 8 Drozegov, 7 Mandeljcev in 5 Vranov. Četverti udje slišijo na ime Sova, trije na ime Sokol dva sta Gimpeljna in dva se pišeta Vrabec, eden je Kukovica in drugi je Krokav. Kljubu tolikemu številu perutnine so samo štirje Tičarji, 12 je Kljunov in 14 Čopov.

Izmej dvoživk se dobi v imeniku samo Kuščar, a ta v desetih eksemplarih. Izmej ribjih imen najdemo samo tri Ščuke, več ne.

Žužkov je 15, Kebrov pa 10. Izmej žužkov naletimo mej udi na 5 Rogačev, 5 Sršenov, 5 Muh in 5 Komarjev. Potem je še 6 Bolhá in 2 Gnjidi, 16 Grilov in 7 Grilcev, trije Molji in tri Kobilice, Pajkov je 22, Podjeda pa dva. Sedem jih je, ki se pišejo Črv, deseteri se imenujejo Rak, eden se zove Metulj in eden se kliče Mravlja.

Rastlinskih imen je nekoliko menj kot živalskih. V celem imeniku je en sam Les. Hrastov je 8, a vender ena sama Šiška. Tudi je le en Borovec. Čeravno je ena sama Lesnika, je vender 23 Lešnikov. Potem dobimo še 7 Mandeljnov, 6 Gabrov in 5 Bezgov. Dalje sta v imeniku dve Roži, en Rožmarin in en Rožencvet, pa tudi le en sam Cvet. Dva uda imata simbol lepe nedolžnosti za svoj priimek, zoveta se namreč Lilija, dva se kličeta Majaron. V imenu dobimo tudi 38 Korenov, 28 Kokaljev, 12 Kapusov, 5 Kopriv, tri Robide, dve Detelji, dva Maka, dva Podleska in dva Osata. Eden se piše Nagelj in drugi se zove Grahor. Pšenica je le ena sama in menda zato ena sama Slama.

Šesteri se imenujejo Rubin, dva sta Skala, eden se zove Cink in drugi Galun. Sedem se jih piše Pesek, šest jih je, ki se kličejo Prah, dva se zoveta Žlindra, dva pa Opeka.

V družbenem imeniku je le ena Dežela, in več mestnih imen, kakor 5 Dobrovnikov, 5 Metlik, 5 Požunov, 5 Javornikov, 3 Beljaki,

3 Mostarji, 3 Romi, dva Šebenika, dva Travnika, dva Beča, en Dunaj, en Samobor, en Puntigam in nekoliko Žavcev. Zastopani so tudi različni narodi, mej temi je 80 Hrvatov, 60 Turkov, 35 Furlanov, 43 Hočevanje, in 15 Kočevanje, 30 Lahov, 24 Rusov, 20 Poljakov in en Polec, 17 Nemcev, 8 Čehov, 4 Moravci, en Kozak in le en Slovenec, trije so pa Windischerji.

Dalje dobimo več imen, nazvanih po različnih krajinah slovenske zemlje. Največ je Kranjcev, in sicer 86, zraven teh je še 6 Krainerjev. 38 je Dolenjcev, 31 Korošcev, 28 Kraševcev, 24 Poljancev, 21 Bohincev, 16 Zadravcev, 11 Gorenjcev, 11 Gorjancev, 10 Goričanov, 8 Ipavcev, 8 Bricev, 6 Rovtarjev, 5 Tomincev, 4 Zagorci, dva Kroparja, dva Šentjurca, dva Savca, en Posavec, en Kostelec, en Podgorec in en Čič. Tudi je nekoliko Haložanov in nekaj Gracarjev. Kar se imen gorá in rek tiče, vpisali so se v družbo sv. Mohorja trije Triglavi, 8 Jordanov in en Tiber.

Po visokosti in kakovosti krajev, na katerih ljudje prebivajo, razločujemo v našem imeniku 41 Dolinarjev, 30 Hribarjev, 10 Planincev, tri Zagorjane in tri Tržane. Potem so še en Suhodolčan, en Suhodolec in en Zalogar.

V družbenem imeniku sta dva Lednika, dva Vrhunca, en Vrh, dva Velikovrha, dva Pustovrha, trije Malovrhi, ena Planina, en Rob, en Prelaz, en Hrib, en Breg in en Holmec.

Na slovenske priimke je vplivalo nekoliko tudi sv. pismo, ker v družbo sv. Mohorja sta se vpisala dva Adama in 10 Adamičev. Tudi stari očaki niso pozabljeni. Abraham se dozda še nij vpisal, pač pa 9 Abramov, katero ime je ravno tisto, kot prvo, samo nekoliko okrajšano, potem naletimo še na dva Izaka, dva Jakoba in dva Davida. Lazarjev je 19, Salomonov pet in ravno toliko jih je, ki se pišejo Tobijas. Trije se zovejo Gabrijel in eden se imenuje Danijel. Mohorjeve knjige so prejeli tudi en Goljat, en Judež in en Kajfež.

Slovenci so porabili tudi imena različnih cerkvenih učnikov in drugih svetnikov za svoje priimke. V družbo se je vpisalo 17 Ambrožev, 8 Avguštinov in 5 Bernardov. Dalje sta v imeniku dva Boljtežarja, 5 Alešev, 5 Krištofov, 14 Rudolfov, 6 Lenartov, 4 Ahaci, 3 Blaži, nekoliko Urhov, dva Florjana, dva Tomaža, en Matija in en Silvester. Pri vsem tem, da smo toliko svetih imen našli, je vendar v imeniku samo 6 Svetcev.

V našo družbo so se tudi vgnezdila imena nekaterih poganskih bogov. Ti so: staroslovenski Kurent, katerih je v družbi pet, nekaj starih rimskih bogov, kakor 15 Janov, 6 Fortun in trije Amoni. V družbo Mohorjevo sta se tudi vpisala dva Homerja, en Ovid in en Cicero. Še celo Agamemnova žena Klitemnestra, ki se je menda preselila iz klasičnega Peloponesa tja nekam v romantično ribniško dolino, podpira to družbo. Dalje je mej udi tudi nek latinski Magister, ki pa sedaj žensko obleko nosi.

Mej udi Mohorjeve družbe nahajamo zgodovinska imena večjidel iz srednjega veka. Ime krivo-verca Husa je petkrat tiskano v družbinem imeniku. Ime poljskega kralja Meškota se nahaja sedemkrat. Tudi kralj Matjaž nij pozabljen, ker dva uda nosita to ime. Tudi ime nekaterih mohamedanskih paš in poglavarjev, Mulej, ni zaostalo, ker tudi teh je nekoliko v imeniku.

V Mohorjevej družbi sta tudi naša dva pesnika, katera najbolj slavimo, zastopana, namreč Vodnik (9) in Preširen (8).

V imeniku je en Besednjak, trije Letniki in dva Založnika.

Imenitnost Mohorjeve družbe vidimo posebno v tem, da šteje toliko potentatov mej svojimi udi, ker vpisalo se je v to družbo šest Regentov, en Car, en Šah in četrje Cesarji, potem 43 Kraljev, dva Kraljiča, 25 Knezov, četrje Vitezi in ravno toliko Banov, tedaj veliko več vladarjev, kot jih je v celej Evropi. Tudi je mej udi en Princ, ki pa je ženskega spola, mi bi mu tedaj najrajši rekli, da je princesinja. V primeri k tolikemu številu mogočnejšev je le malo vojakov, samo šest Soldatov in en Maršalek, potem so še četrje Strelci, en Dragonar, en Jahač, en Lovec in en Pešec, dalje 7 Trobcev in en Trobentar. Kljubu tako majhnemu številu vojakov je vendar četirikrat Vojska in ravno tolikokrat Mir v imeniku, dvakrat je Nepokoj, enkrat pa Tepež.

Tudi duhovenska gospodska ni zaostala, kajti v imeniku je 13 Papežev, 17 Legatov, 11 Škofov, en Kardinal, en Korar, dva Meniha in dva Kaplana.

V družbo sv. Mohorja se je vpisalo 23 Vrazov, dva Parkeljna, en Zlodej, ki pa je ženskega spola, in 5 Zlobcev. Tudi en Malik in ena Boginja sta mej družbenimi udi. Mohorjeve knjige dobivajo in jih menda tudi prebirajo peteri Duhovalci in ena Duša.

V družbo se je vpisalo lepo število rokodelcev in družih delajočih oseb. Vpisalo se je pet Fakinov, trije Delavci in dva Težaka. Mej udi je 48 Kovačev, 30 Logarjev in 5 Črnologarjev, 28 Kolarjev, 24 Žagarjev, 16 Strgarjev, 16 Kopačev, 15 Sitarjev, 13 Tkalcov, 12 Zidarjev, 11 Mlinarjev, 9 Koscev, 9 Ribičev, 9 Vrečarjev, 8 Oglarjev, 7 Klobučarjev, 7 Lončarjev, 6 Škrinjarjev, 5 Košarjev, 5 Skodlarjev, 4 Mesarji, 4 Komatarji, 4 Štamcarji, po trije Čebularji, Gosarji, Glazarji, Kozarji, Lesarji, Ovčarji, Pokrivači in Streharji, po dva Hlačarja, Skledarja, Sedlarja, en Črevljar in en Kopitar, a vender oba zadnja dva le žensko obleko nosita, en Oštir in en Gostilničar (zadnji je ženskega spola), en Šivavec, ki pa ne nosi hlač. Dalje so še mej udi po jeden Bobnar, Cestar, Črednik, Kamenjar, Orač, Platnar, Rudar, Sodar, Strazar, Taškar, Vilar, Zvonar, Žličar. Potem se je še vpisalo v družbo 9 Mežnarjev in 7 Cerkovnikov, 11 Plavcev in 6 Brodnikov, 6 Kmetov in nekoliko Kmetičev, 7 Šolarjev in dva Dijaka, 6 Žolnirjev in en Palir, dva Notarja, en Pristav, en Sodnik in 11 Šlibarjev, 5 Padarjev in en Lečnik, en Popotnik in en Romar, dva Kupca in 27 Kramarjev, 7 Rav-

barjev, en Ropar, en Puntar in pet Goljufov.

V družbinem imeniku se tudi na veselje in razkošje ni pozabilo, ker tam nahajemo 19 Godcev, 5 Pevcev in 4 Kolednike. Ondi je tudi Ples, vender ena sama Polka in tudi le en Par; eden Zagode, drugi Pleše, tretji Poje. Za različne predstave sta dva Odra. Eden je Dobrovoljec in marsikdo je Vesel (15). Dalje je vpisana ena Ljubica in en Ljubi.

Sedem jih je, ki se pišejo Zaletel, eden Hiti, eden je Šel in eden je Romal. Eden je Zazijal, drugi je Požrl. Nek župnik je Veren in nek drug je Hudovernik. Dva Mohorjeva uda sta Kupljena, pet jih je pa, ki pravijo, da so Prodani.

Skoro največ udov se piše Novak (111), eden pa Novinec. Devet je Divjakov, dva sta Pohlevna, eden Poštovan, četirje so Pokorni, nekateri so Brumni, in nekateri pa Marni. Šesteri udje so Majheni in deveteri so Mali. Eden je Nagel, drugi Hiter in tretji Brzan.

Mej udi Mohorjeve družbe je le en Čas. Nahajejo se ondí četiri Meseci in več Godin. Mej meseci je zadnji najbolj zastopan, ker naletimo mej udi 22 Grudnov. Travnikov je devet, Kimovcev šest, trije Majniki, dva Prosinca, en Marec in en Rožnik. Osem je Praznikov, 32 Petkov in en Svetek. Izmej letnih časov in izmej praznikov zaslužijo, da jih imenujemo tri Zime, 44 Božičev, četirje Pusti, trije Vuzmi in en Trijak. Dneva ni nobenega, pač pa 10 Noči in 5 Zorov.

Po družbinem imeniku bi zemlja ves drug obraz dobila, kakor ga ima. V imeniku je 27 Ravnikov in en Pol, na naši zemlji je ta razmera nekoliko drugačna. V imeniku ni en Svet, ampak dva, in tudi dva Solnca, pa vender le ena sama Zvezda.

Kar se vremena tiče, moramo reči, da so imena nekaterih vetrov posebno pogostna, namreč Jug (25) in Sever (23). Na Burjo naletimo četirkrat.

Izmej drugih vremenskih prikaznij se lahko navedejo Vihar (6), Grom (5), Oblak (37), Megla (1), Mrak (23), Mraz (4), Slana (5).

V imeniku je 9 Požarjev, četiri Povodnji in 3 Suše. Ker smo ravno požar omenili, lahko tudi pristavimo, da so v imeniku trije Žarki, četiri Iskre in en Ogorek. Pogorelcev je osem, dva sta Ožgana in dva sta Požgana. Število Žigavcev je 4.

Tudi različnih jedilnih imen ne manjka. Največ je Močnika (25), potem Hrena (21), Rožičev (20), Štrukljev (20), Pirhov (13), Klobas (8), Ocvirkov (6), Graha (4), Repe (3), Česna (2). Mej udi Mohorjeve družbe je 9 Kvasov, dva Kruha, dva Hleba, dva Hlebca, trije Krajci, dve Skorji in 5 Ovsenikov. Za naše domače živali bi se dobila Mrva (2) in Krma (2). Dalje se dobi v imeniku Jesih (8) in Kis (1), Sok (3), Siratka (1), Rebula (1) in Brinovec (3). Tudi imena za potrebno posodo se lahko dobé, kakor Bokal (1), Polič (3), Maslič (1), Kelih (3) in Lonec (1), potem pa tudi en Čeber in četirje Sodci, pa le en Čep. Mej posodo smemo všteti

tudi četiri Mehove, tri Žaklje in eno Vrečo, dva Cedilnika, en Pehar in en Okrožnik.

Pri vsem tem, da smo toliko dobrih jedil in pijač našeli, dobimo vendar mej Mohorjevimi udi nekega strežaja, ki pravi, da je Lačen, in nekega posestnika, ki je na glasu, da je Potreben. V Mohorjevo družbo so se vpisale tri Lakote in le dva Presetnika; nasprotno je pa vendar najti tudi 24 Debeljakov in 11 Debevcev, 14 je Mastnih in le pet je Suhačev. V družbo se je vpisalo 12 Kuharjev, en Pek in en Pivar. Dalje je v družbi 23 Vodopivcev, 11 drugih Pivcev, ki menda tudi vino radi srkajo, 5 Žganarjev in en Mesojednik. Tudi je v imeniku 5 Južen in trije Obedi, 8 Ogrizkov in 4 Ostanki.

V družbinem imeniku se dobi Cviren (3) in 13 Klobčičev. Kar se prediva tiče, nam je Kodnik (4) na razpolaganje, in sicer dva Kosma in 8 Kodelj. Tudi ni brez Pezdirja (6). Izmej obleke hočemo navesti 11 Kožuhov in dva Slamnika. Za nove črevlje je 9 Urbasov pri rokah.

V koledarjevem imeniku tudi ni brez Cvenka (3), ker tam dobimo tri Tolarje in en Krajcar. Izmej papirnatega denarja lahko naštejemo en Devetak in štiri Sedmake. Sploh bogatija ni posebno velika, ker je mej vsemi udi en sam Bogatec in le malo Bogatajev, nasprotno je pa 7 Nemaničev. Dva sta Revna in marsikdo je Dolžan (13).

V imeniku nahajamo nekatere ude, kateri imajo za priimek abstraktna imena, kakor: Šega (15), Hvala (12), Zamuda (9), Strah (9), Hoja (2), Kvar (2), Misel (2), Skaza (2), Milost (1), Dobrota (1), Potrata (1), Zdražba (1), Srd (1).

Če iščemo v imeniku take besede, s katerimi različne razmere v družini zaznamujemo, dobimo naslednje pojme: Starec (25), Dečko (5), Sinko (1), Bratec (2), Dedič (1), Ujec (2), Vnuk (5), Vdovec (1), Vdovič (12). Potem so tudi Gruntar (5), Kajzar, Samec (5), Sluga (10), Sužnik (1) in Rob (1). Prijatelj se je v Mohorjevo družbo 11 vpisalo.

Ako sodimo ude po njih priimkih in sklepamo po teh na njih zunanjo postavo, opazimo veliko različnost med njimi. Nekoliko je Belcev, 23 Erjavcev, dva sta Črna; tudi je 15 Kosmačev in en Kosmatin; eden je Gladek, 5 je Golétov in eden je Gol. Kodrov je šest in Bradáčev je pet; pet je tudi Kruljcev, eden je Krevelj in eden je Hrom. Devet je Sivcev, trije so Plešci in eden je Pleša.

Priimki, nahajajoči se v družbinem imeniku, bi lahko služili kakemu slovenskemu slovničarju, da bi jih porabil za vzglede, posebno pri spregatvi glagolov. N. pr. za drugo osebo jednine bi dobil v imeniku naslednje vzglede: Čuješ (4), Smodiš (4), Potrebujes (2), Skrbiš (2), Vodiš (1). Za tretjo osebo jednine bi lahko navedel: Stoka (8), Šumi (4), Mahne (2), Kreše (1). Za vелеvni naklon v jednini bi lahko porabil naslednje izgledе: Križaj (15), Podržaj (4), Ferčej (1), Kričaj (1), Povalej (1), Ruj (1), Počkaj (1). Za opisovavni deležnik preteklega časa bi imel mnogo vzgledov na razpolaganje, kakor: Zavrl (9), Premrl (6), Smrdel (3), Kresal (2), Ropotal (1), Rekel (1), Sušil (1), Zadel (1), Zavadlal (1). Za ravno tisti deležnik za žensko obliko bi mogel kak slov-

